

Technische brochure

NATIONALE STRATEGIE VOOR DUURZAME OPERATIONELE PROGRAMMA'S

DEEL 3

Toepassingsjaar 2014

Vlaamse overheid | Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Landbouw
en Visserij

NATIONALE STRATEGIE VOOR DUURZAME OPERATIONELE PROGRAMMA'S - DEEL 3

TOEPASSINGSJAAR 2014

- Doelstellingen van de operationele programma's en instrumenten en prestatie-indicatoren
- Complementariteit met andere maatregelen
- Bevoegde diensten
- Controle- en evaluatiesysteem

Entiteit: Departement Landbouw en Visserij

Afdeling: Landbouw- en Visserijbeleid

Auteurs(s): Coördinatie Aranka Delombaerde en Guy Lambrechts i.s.m Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, Agentschap Landbouwen Visserij

Datum: 1/07/2013

COLOFON

Samenstelling

Entiteit: Departement Landbouw en Visserij

Afdeling: Landbouw- en Visserijbeleid

Verantwoordelijke uitgever

Jules Van Liefveringe, secretaris-generaal Departement Landbouw en Visserij, Koning Albert II-laan 35 bus 40, 1030 Brussel

Depotnummer

D/2013/3241/271

Lay-out

Naam, team of afdeling

Druk

Vlaamse overheid

Voor bijkomende exemplaren neemt u contact op met

Guy Lambrechts

Koning Albert II-laan 35 bus 40, 1030 Brussel

Tel. 02/552.79.44 | Fax 02/552.79.21 | guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be

Een digitale versie vindt u terug op

www.vlaanderen.be/publicaties

INHOUD DEEL 3

3	Doelstellingen van de operationele programma's en instrumenten en prestatie-indicatoren ..	7
3.1	Voor alle of diverse maatregelen geldende eisen	7
3.1.1	Opmaak van het operationeel programma.....	8
3.1.1.1	Structuur van de operationele programma's	8
3.1.1.2	Indeling van de operationele programma's in budgetposten.....	10
3.1.1.3	Opbouw dossier: checklist ontwerp operationele programma's	13
3.1.1.4	Tijdstippen van indiening, goedkeuring en uitvoering en plaats van indiening	16
3.1.1.5	Besluitvorming.....	17
3.1.1.6	Wijzigingen in de operationele programma's.....	17
3.1.2	Voorschotten en gedeeltelijke betalingen	18
3.1.2.1	Voorschootaanvraag (zie formulier III in bijlage 4 onder deel 5)	18
3.1.2.2	Zekerheidstelling (zie formulier IV in bijlage 4 onder deel 5).....	19
3.1.2.3	Aanvraag vrijgave zekerheid	20
3.1.2.4	Verbeuring zekerheid	20
3.1.2.5	Aanvraag gedeeltelijke steun	21
3.1.2.6	Stavingsstukken bij de aanvragen "vrijgave zekerheid" en "gedeeltelijke steun"	21
3.1.2.7	Behandeling van aanvragen vrijgave zekerheid	21
3.1.3	Waarde van de afgezette productie	22
3.1.3.1	Inhoud van het begrip 'afgezette productie'	24
3.1.3.2	Datum lidmaatschap i.v.m. afgezette productie	26
3.1.3.3	Controle van de WAP	26
3.1.3.4	Sancties.....	27
3.1.4	Actiefonds (AF): Bijdrage - Besteding	27
3.1.4.1	Wetgeving.....	27
3.1.4.2	Stavingstukken bij de bijdragen in het actiefonds.....	28
3.1.4.3	G.M.O. boekhouding (staving besteding actiefonds).....	28
3.1.4.4	Jaarlijks verslag van de bedrijfsrevisor of accountant van de producentenorganisatie	33
3.1.4.5	Controles	33
3.1.4.5.1	Controles op de vorming van het actiefonds	33
3.1.4.5.2	Boekhoudkundige controles op de uitgaven (besteding actiefonds)	34
3.1.4.6	Sancties.....	35
3.1.5	Steunaanvraag	35
3.1.5.1	Goedgekeurd steunbedrag	35
3.1.5.2	Modaliteiten van indiening van de steunaanvraag.....	35
3.1.5.3	Stavingstukken bij de steunaanvraag	36
3.1.5.4	Niet daadwerkelijk gedane uitgaven voor acties	39
3.1.5.5	Laattijdige indiening van de steunaanvraag	39
3.1.5.6	Betaling van de steun	39

3.1.6	Het gebruik van performantie-indicatoren	39
3.1.7	Algemene bepalingen m.b.t. subsidieerbaarheid.....	45
3.1.8	Bijkomende bepalingen m.b.t. transnationale acties	56
3.1.9	Bijkomende bepalingen m.b.t. de bedrijfskolom	56
3.1.10	Bijkomende bepalingen m.b.t. maatregelen ten gunste van biologische productie	57
3.2	PER TYPE ACTIE VEREISTE SPECIFIEKE GEGEVENS	58
3.2.1	CLUSTER 1 – Acties die gericht zijn op de productieplanning.....	58
3.2.2	CLUSTER 2 – Acties die gericht zijn op verbetering of behoud van de productiekwaliteit.....	59
3.2.3	CLUSTER 3 - Acties die gericht zijn op verbetering van de afzet	63
3.2.4	CLUSTER 4 - Onderzoek, waaronder experimentele productie	68
3.2.5	CLUSTER 5 - Opleidingsacties (behalve die welke verband houden met crisispreventie en -beheer) en acties die gericht zijn op bevordering van de toegang tot adviesdiensten	70
3.2.6	CLUSTER 6 – Crisispreventie en- beheersmaatregelen	73
3.2.6.1	Interventie	73
3.2.6.2	Afzetbevordering en communicatie	76
3.2.6.3	Opleidingen	77
3.2.6.4	Oogstverzekeringen.....	77
3.2.6.5	Oprichting van onderlinge fondsen	79
3.2.6.6	Groen oogsten en niet oogsten.....	81
3.2.6.7	Overzicht crisismaatregelen	85
3.2.7	CLUSTER 7 – Milieuacties	87
3.2.7.1	Milieuvriendelijke en biologische gewasbeschermingsmiddelen en -technieken	90
3.2.7.2	Gebruik van biologisch afbreekbare materialen	90
3.2.7.3	Geïntegreerde gewasbescherming (IPM).....	91
3.2.7.3.1	Waarnemings- en waarschuwingssystemen.....	91
3.2.7.3.2	Hulpmiddelen voor duurzame toediening of het vermijden van gewasbeschermingsmiddelen.....	92
3.2.7.4	Gebruik van geënte planten, resistente zaden, gecoate zaden, biologisch zaaizaad en aanverwanten.....	92
3.2.7.5	Acties voor bodembehoud	93
3.2.7.6	Verwerking van teeltafval op het niveau van de producentenorganisatie.....	95
3.2.7.7	Verwerking van teeltafval op het niveau van de teler.....	95
3.2.7.7.1	Recyclage van substraten	95
3.2.7.7.2	Verwerking van plantenafval.....	96
3.2.7.8	Collectieve investeringen met betrekking tot milieuvriendelijke acties in het kader van clustering van bedrijven	97
3.2.7.9	Collectieve investeringen met betrekking tot milieuvriendelijke acties voor individuele bedrijven	97
3.2.7.10	Alternatieve/hernieuwbare energiebronnen op het niveau van de producentenorganisatie	98
3.2.7.11	Warmtekrachtkoppeling op het niveau van de producentenorganisatie	99
3.2.7.12	Wateropvang en waterzuivering op het niveau van de producentenorganisatie	99
3.2.7.13	Milieuvriendelijk beheer van verpakkingen	100
3.2.8	CLUSTER 8- Overige maatregelen (niet-limitatieve lijst).....	105

3.2.9	Complementariteit met de maatregelen die worden gefinancierd met andere instrumenten van het gemeenschappelijk landbouwbeleid of met andere communautaire financiële instrumenten	106
3.2.10	Aanwijzing van de bevoegde autoriteiten en de bevoegde instanties	106
3.2.11	Beschrijving van de controle- en evaluatiesystemen	108
3.2.11.1	Evaluaties van de operationele programma's en rapporteringsverplichtingen voor producentenorganisaties	108
3.2.11.1.1	Controle op de programma's	108
3.2.12	Basisvereisten van GMO – verslaggeving	117
3.2.13	Controle en evaluatie van de nationale strategie	119
3.2.14	Erkenningsvoorwaarden – HIERBOVEN 2 VOETNOTEN AFWEZIG!!	120
3.2.14.1	Uniek lidmaatschap	120
3.2.14.2	Actieve /niet-actieve leden	120
3.2.14.3	Leveringsplicht	121
3.2.14.4	Levering van producten aan andere producentenorganisatie of zelf verkopen	122
3.2.14.5	Directe verkoop	122
3.2.14.6	Democratische besluitvorming	123
3.2.14.7	Statuten	123
3.2.14.8	Minimum aantal leden, minimum duur lidmaatschap en minimale WAP	124
3.2.14.9	Hoofdactiviteit en juridische structuur	125
3.2.14.10	Hoofdzetel van een transnationale P.O.	126
3.2.14.11	Personeel, uitrusting, infrastructuur, commercieel beheer e.d.	126

NATIONALE STRATEGIE DEEL III

3 DOELSTELLINGEN VAN DE OPERATIONELE PROGRAMMA'S EN INSTRUMENTEN EN PRESTATIE-INDICATOREN

Artikel 59 van Verordening (EU) nr. 543/2011¹ omschrijft de inhoud van operationele programma's en subsidiabele uitgaven en in bijlage VIII van deze verordening zijn de niet in aanmerking komende uitgaven en acties vastgelegd.

Artikel 57 stelt dat de lidstaten aanvullende voorschriften kunnen vaststellen met betrekking tot de voor steun in aanmerking komende uitgaven of acties.

Het is vanuit dit oogpunt dat onderhavige bepalingen dienen te worden toegepast.

Deze bepalingen zijn gebaseerd op bijlage VIII van de Verordening en geven een aantal bijkomende interpretaties, verduidelijkingen en aanvullende voorschriften vanuit de Vlaamse overheid weer. In punt 3.1 worden de punten besproken die voor alle maatregelen, acties en clusters in het programma gelden. Onder het punt 3.2 zullen per cluster een aantal bijkomende bepalingen verduidelijkt worden.

De bepalingen in punt 3.1 én 3.2 zijn een bindende leidraad voor zowel de producentenorganisaties en de unies van producentenorganisaties bij het opstellen van hun operationele programma's, de uitvoering ervan en de indiening van hun uitgaven alsook voor de controlerende instanties bij de controle achteraf. Ze moeten de interpretatie betreffende subsidiabiliteit van uitgaven en acties tussen alle betrokkenen, met name de bevoegde overheidsinstanties en producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties uniform maken.

Wijzigingen ten opzichte van de vorige tekst worden in *italic* aangeduid. Alle verwijzingen naar verordening (EU) nr. 543/2011 worden vermeld tussen dubbele aanhalingstekens. Waar dit nodig geacht werd, volgt een eigen interpretatie van de wettekst en/of aanvullende voorschriften in kaderstukken.

Ingeval de richtlijnen in deze nationale strategie in tegenstrijd zouden zijn met de ter zake geldende Europese, Belgische en Vlaamse reglementering, geldt alléén deze reglementering.

De diverse hoofdstukken in deze nationale strategie zijn geordend in volgorde van logische afhandeling van een operationeel programma.

3.1 Voor alle of diverse maatregelen geldende eisen

De bepalingen zijn opgesteld op basis van regelmatig overleg tussen de verschillende bevoegde diensten. Op basis van de ervaringen en vaststellingen worden deze jaarlijks geactualiseerd (zie ook 6.2).

De typetabellen of standaardvormen waarnaar in deze tekst wordt verwezen, zijn in bijlage gevoegd.

¹ Verordening (EG) nr. 543/2011 van de Commissie tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad, wat de sectoren groenten en fruit en verwerkte groenten en fruit betreft

3.1.1 Opmaak van het operationeel programma

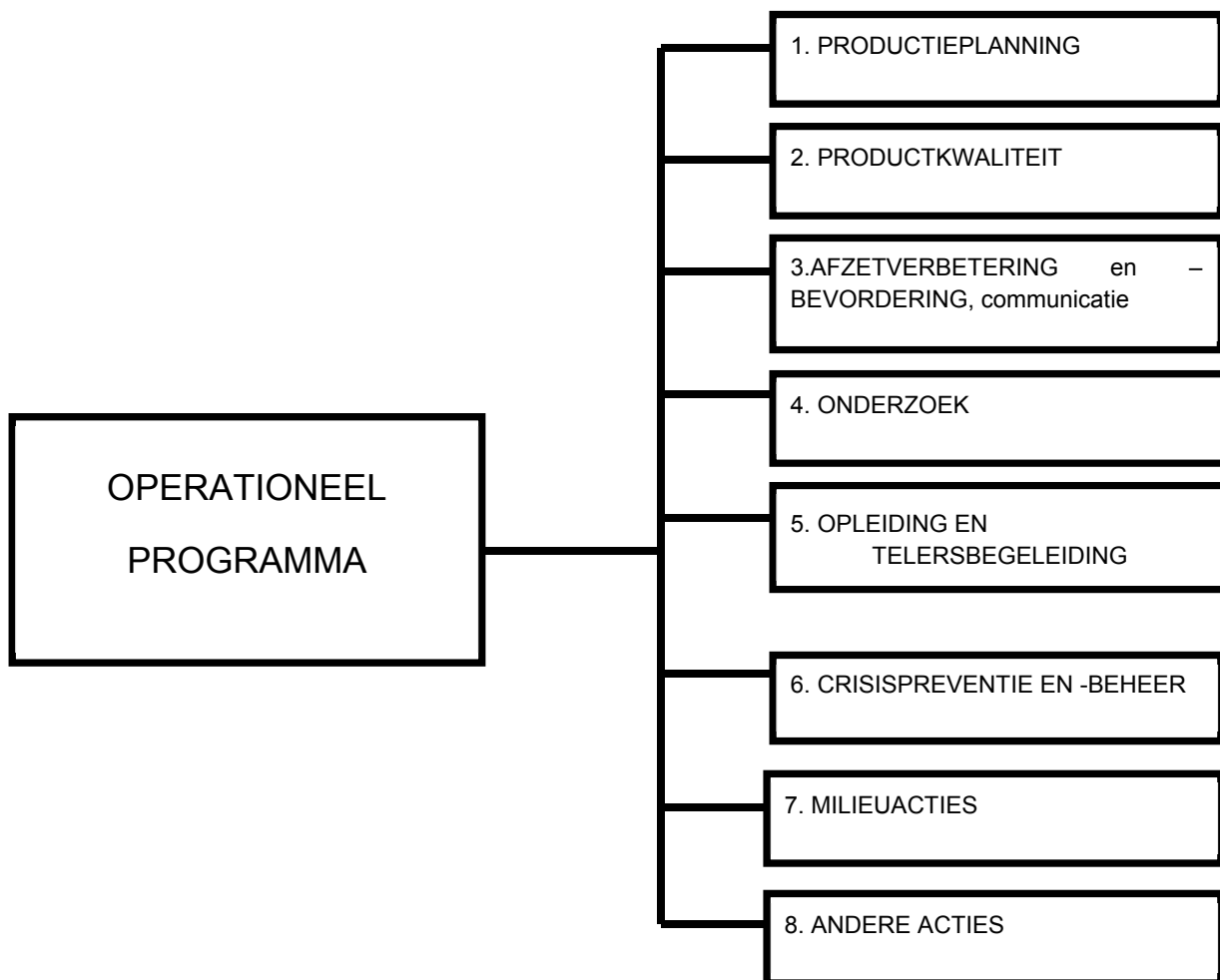
3.1.1.1 Structuur van de operationele programma's

In 1997 werd in België gekozen om de operationele programma's inhoudelijk op te delen in 7 clusters of samenhangende eenheden. De clusterstructuur is opgebouwd rond de doelstellingen van de GMO en geeft aan alle programma's eenzelfde ruggengraat en lay-out. Hierdoor wordt onderlinge vergelijking en controle van de programma's makkelijker. Het grootste voordeel is vooral dat de verschillende producentenorganisaties makkelijker hun programma's op elkaar kunnen afstemmen en dat samenwerkingsprojecten makkelijker ingang kunnen vinden.

In de nieuwe GMO en de toepassingsbepalingen zien we dat de Europese Commissie de indeling van de maatregelen die in een operationeel programma kunnen ontwikkeld worden rond dezelfde thema's gegroepeerd heeft. Deze indeling in clusters zal ook aangehouden worden voor de toekomstige programma's, zij het dat ten opzichte van de voorgaande periode de clusters verkoopsstructuren en promotie samengesmolten worden tot de cluster afzetverbetering en dat een cluster m.b.t. crisisbeheer wordt toegevoegd in plaats van de cluster interventie (-preventie).

De clusterstructuur is de verplichte lay-out voor het indienen van programma's.

Een programma moet coherent en evenwichtig opgebouwd zijn. Dit evenwicht moet geëvalueerd worden over de looptijd van het programma, zijnde 5 jaar. Maar eventuele minima en maxima zoals in de verordening of in deze strategie opgenomen moeten elk jaar nagekomen worden tenzij anders aangegeven.

Figuur 1: Structuur van operationeel programma

In de verordening is nog een groep van "andere maatregelen" voorzien. Toch willen we graag proberen om zo veel mogelijk alle acties in één van de eerste 7 clusters te stoppen. In de loop van de goedkeuringsprocedure kan het gebeuren dat de bevoegde diensten zullen vragen om bepaalde acties aan een bepaalde cluster toe te voegen of te verplaatsen van de ene naar de andere.

Acties die aspecten behandelen van verschillende clusters moeten toebedeeld worden aan de cluster die de belangrijkste doelstelling voor die actie afdekt. Indien nodig kan gevraagd worden om acties te splitsen over de juiste clusters.

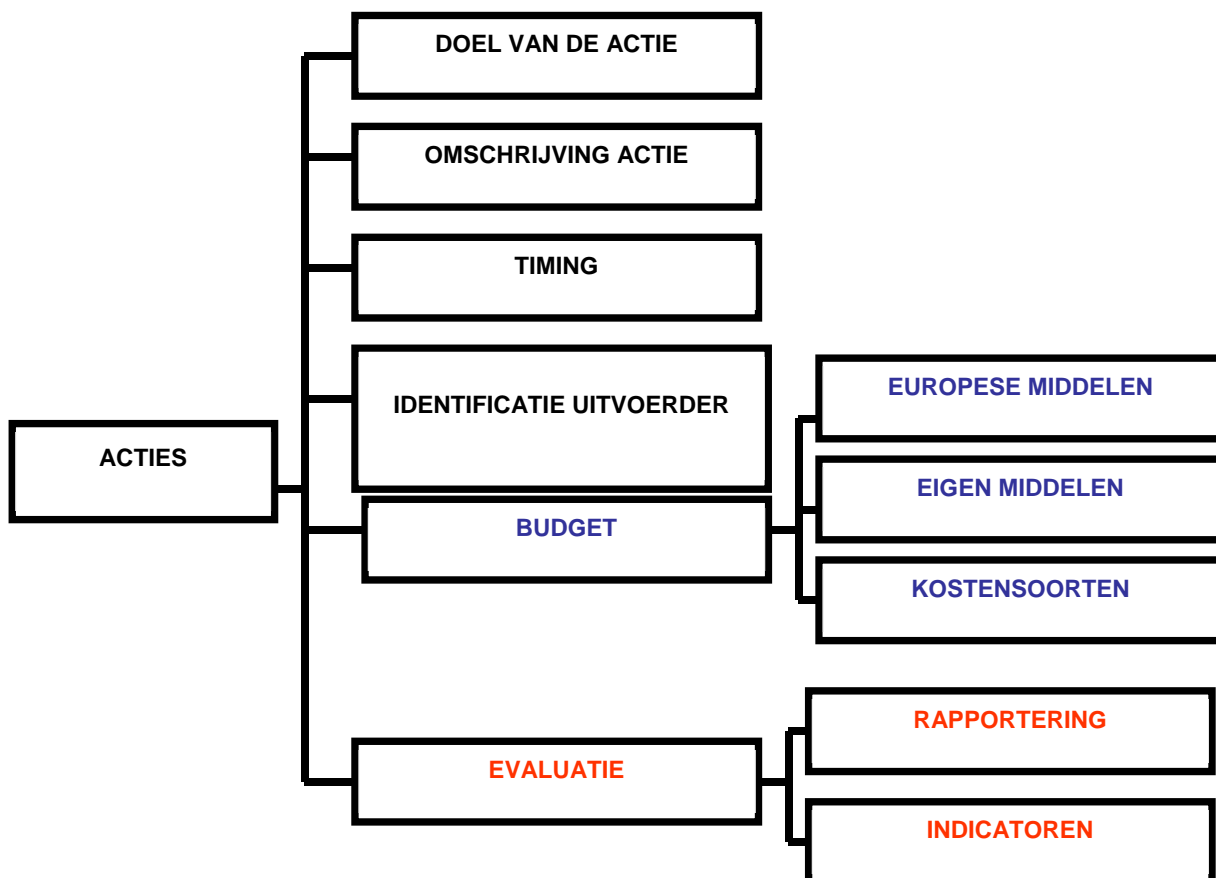
Elke cluster kan nog verder opgedeeld worden en ingevuld worden met verschillende categorieën van acties. Voor de concrete invulling van deze clusters en acties wordt voldoende ruimte gelaten aan de creativiteit van de producentenorganisaties of unies. Per afzonderlijke actie wordt de volgende structuur opgelegd (zie ook verder in figuur 3: ontwerp operationeel programma).

Figuur 2: Structuur van operationeel programma

Het spreekt vanzelf dat bij de boekhouding en de budgettering ook alle instructies van de bevoegde diensten volledig worden nageleefd zodat op basis van een volledige transparantie (ook bij de onderaannemers) een adequate controle mogelijk blijft.

Voor elke actie, om het even in welke cluster, wordt gevraagd om volgend schema te gebruiken:

Figuur 3: Ontwerp operationeel programma

Het inhoudelijke facet van de toekomstige operationele programma's moet in eerste orde aangepakt worden. In een tweede orde moet nagedacht worden over de vorm, de verpakking en de uitwerking van de boodschap.

Voor elke actie opgenomen in het operationele programma dient telkens expliciet verwezen te worden naar één of meer doelstellingen van de verordeningen.

Doelstellingen moeten op basis van het SMART-principe geformuleerd worden:

- **S** van **specifiek** (en concreet): De doelstellingen in klare en concrete bewoording stellen. Het mag geen veralgemening zijn want dit is moeilijk te implementeren. De doelstelling wordt dus in die mate concreet geformuleerd dat er een duidelijk verifieerbaar resultaat uit blijkt.
- **M** van **meetbaar**: De verschillende subdoelstellingen en de einddoelstelling moeten zo meetbaar mogelijk, in objectieve gegevens en kwantitatieve termen uitgedrukt worden (in kwantiteit, tijd, geld, enz.). Het resultaat van een effectieve doelstelling houdt een directe, herkenbare verbetering in en is dus per definitie meetbaar of ten minste vaststelbaar.
- **A** van **aanvaard** (afgesproken): De doelstellingen moeten haalbaar zijn. Als alle doelstellingen bij elkaar opgeteld worden, moet het geheel nog uit te voeren zijn.
- **R** van **realistisch** (resultaatgericht): De doelstellingen staan niet op zichzelf. Ze zijn traceerbaar, d.w.z. terug te voeren op de missie en de strategie van de *organisatie*. Een effectieve doelstelling houdt rekening met de realiteit, de mogelijkheden, de belemmeringen en met veranderende omstandigheden. Het doel moet haalbaar zijn. Toch houdt dit, omdat de organisatie steeds streeft naar verbetering, ook een uitdaging in. Te hoog gestelde doelen zijn niet effectief omdat ze onhaalbaar zijn. Doelstellingen die te voorzichtig zijn gesteld, zijn niet uitdagend, dus niet motiverend en leiden uiteraard niet tot de gewenste resultaatsverbetering.
- **T** van **tijdsgebonden**: Een effectieve doelstelling omvat altijd een tijdsschema: wanneer de doelstelling gerealiseerd zal zijn, eventueel wanneer tussenliggende resultaten zullen geboekt worden en wanneer er in een tussentijdse opvolging voorzien wordt.

3.1.1.2 Indeling van de operationele programma's in budgetposten

Inzake de concrete uitvoering van de acties en de budgettering gelden volgende richtlijnen:

Alleen de uitgaven die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het goedgekeurde operationeel programma en die door de producentenorganisatie op of na de effectieve aanvangsdatum en vóór de afloop van het uitvoeringsjaar worden gemaakt, komen in aanmerking voor subsidiëring en voor financiering uit het actiefonds, voor zover ze in overeenstemming zijn met de bepalingen van de verordeningen en in rechtstreeks verband staan met de actie.

Uitgaven (of facturen) die dateren van vóór het uitvoeringsjaar (vóór 1 januari) of na het uitvoeringsjaar (na 31 december) kunnen slechts in uitzonderlijke gevallen en mits staving worden aanvaard voor zover duidelijk kan worden aangetoond dat ze betrekking hebben op het uitvoeringsjaar in kwestie.

Door de geraamde uitgaven bij de indiening van een operationeel programma op te delen in budgetposten (uitgavencategorieën), en deze uitgaven zo gedetailleerd mogelijk te omschrijven en te begroten, kan ten aanzien van de controlerende instanties een duidelijker inzicht worden verschaft in de samenstelling van de vooropgestelde uitgaven. Bij de voorstelling van de effectieve uitgaven (steunaanvraag of aanvraag vrijgave zekerheid) dient een zelfde indeling aangehouden.

Voor elke ingediende uitgave dienen steeds de bepalingen inzake "niet in aanmerking komende acties en uitgaven" van bijlage IX aan verordening (EG) nr. 543/2011 in acht te worden genomen.

Inzake de subsidiabiliteit van de uitgaven, binnen deze budgetposten, wordt verwezen naar hoofdstuk 3.1.7.

c) Reiskosten

Algemene regel is dat de reis- of verplaatsingskosten in verband dienen te staan met de uitvoering van de actie. Verplaatsingskosten voor privé doeleinden zijn **niet** subsidiabel.

In hoofdstuk 3.2.5. zijn een aantal bijkomende beperkingen m.b.t. studiereizen opgenomen.

d) Uitgaven voor niet-duurzame goederen

1. Onder "uitgaven voor niet-duurzame goederen" wordt verstaan uitgaven voor de aankoop, de vervaardiging of het gebruik van materiaal, goederen of voorzieningen die:
2. Een kortere levensduur hebben dan de duur van de in het operationeel programma omschreven acties en
3. Volgens de principes, regels en boekhoudmethoden die bij de betrokkene van toepassing zijn, niet als duurzame activa worden beschouwd
4. À rato van 100% worden afgeschreven.

Nadere voorwaarden inzake de subsidiabiliteit van deze investeringen zijn vermeld in de nationale strategie.

e) Uitgaven voor duurzame goederen (investeringen)

1. Onder "uitgaven voor duurzame goederen" wordt verstaan de uitgaven voor de aankoop of de vervaardiging, na de effectieve begindatum van het operationeel programma, van goederen die onontbeerlijk zijn voor de uitvoering van het programma en die:
2. Een levensduur hebben die overeenkomt met of langer is dan de duur van de in het operationeel programma omschreven acties;
3. Volgens de principes, regels en boekhoudmethoden die bij de betrokkene van toepassing zijn, als duurzame activa worden beschouwd.

Nadere voorwaarden inzake de subsidiabiliteit van deze investeringen zijn vermeld in de nationale strategie onder algemene en clusterspecifieke bepalingen (3.1.7 en 3.2).

f) Leveringen en diensten door derden

Onder "leveringen en diensten door derden" wordt verstaan uitgaven voor specifieke goederen en diensten geleverd door derden, waarbij geen onderaannemingsovereenkomst mogelijk of noodzakelijk is, zoals diensten geleverd door gespecialiseerde firma's, telecomunicatiediensten. In elk geval moet de geleverde prestatie steeds duidelijk aantoonbaar en kwantificeerbaar zijn en in verband staan met de uitvoering van de actie.

g) Uitgaven voor onderaanneming

Onderaanneming is de uitvoering van een deel van het operationeel programma of een actie door een andere persoon dan de indiener van het operationeel programma. Het gaat om een inhoudelijke operatie, in tegenstelling tot de levering van diensten door derden. Hiervoor dient een onderaannemingsovereenkomst te worden opgesteld volgens het standaardmodel van ALV² (zie formulier II onder bijlage 4 van deel 5).

In geval van onderaanneming dient de onderaannemer een overeenkomst te sluiten zoals omschreven in de nationale strategie punt 3.1.7. i) en het BVR³ (art. 32 en art. 33).

De uitgaven voor contracten met onderaannemers worden als subsidiabele uitgaven beschouwd voor zover zij dezelfde uitgavencategorieën omvatten, controleerbaar zijn door de bevoegde

² Agentschap voor Landbouw en Visserij

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 8 mei 2009 betreffende de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit voor wat betreft de erkenning van telersverenigingen, de actiefondsen, de operationele programma's en de toekenning van de financiële steun

instanties en in overeenstemming zijn met de algemene bepalingen inzake subsidiabele uitgaven en acties.

De contractant is verantwoordelijk voor de controle op de uitgaven voor de onderaanneming. Bovendien vallen deze uitgaven, op dezelfde wijze als die van het operationeel programma, onder de controle van ALV of de gedelegeerde controle-instantie en eventueel van de Commissie.

h) Uitgaven voor de publicatie en de verspreiding van documenten

Onder "uitgaven voor de publicatie en de verspreiding van documenten" worden de uitgaven verstaan voor de uitgave, de vertaling en de verspreiding van de publicaties en het audiovisueel materiaal voor de krachtens het operationeel programma uit te voeren acties, alsmede van de documenten die de producentenorganisatie aan zijn partners en de bevoegde instantie moet verstrekken.

i) Andere uitgaven

Dit zijn uitgaven die onder geen van de voorgaande budgetposten kunnen worden gecatalogeerd. Het is duidelijk dat deze budgetpost slechts bij wijze van uitzondering kan worden gebruikt, na voorafgaandelijk toestemming van ALVB⁴.

3.1.1.3 Opbouw dossier: checklist ontwerp operationele programma's

identificatie van de producentenorganisatie (PO) of unie van PO's	naam, adres, telefoon, fax, e-mail
	verantwoordelijke contactpersonen (projectleider) en contactgegevens
	in het geval van unie: verantwoordelijke contactpersonen voor de deelprogramma's
	erkeningsdatum en -nummer
	in het geval van unies erkeningsdatum en -nummer van de verschillende partners
	datum van de indiening
	in het geval van wijzigingen: het uitvoeringsjaar
duurtijd van het programma	5 jaar
	budgettair loopt het programma in jaarperiodes van 1 januari tot en met 31 december (1/1 tot 31/12)
beschrijving uitgangssituatie (inventaris)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>In tabelvorm op basis van de uitgangscriteria verordening (EU) nr. 543/2011 bijlage VIII punt 5 exceltabel (gemiddelden van de 3 voorgaande jaren)</u> ▪ <u>In tabelvorm lijst verplichte mededelingen (exceltabel)</u>
	ledenlijsten: deze moeten jaarlijks elektronisch voorgelegd worden samen met de jaarlijkse rapportering en aanvraag voor het saldo ten laatste op 15 februari

⁴ Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid

doelstellingen van het programma	rekening houden met de verwachte ontwikkeling betreffende productie en afzetmogelijkheden
	Rekening houdende met het SMART principe (zie onder punt 3.1.1.1.)
	toelichting hoe het programma bijdraagt tot de nationale strategie en de bevestiging dat het programma consistent is met de nationale strategie
	Algemene doelstelling van producentenorganisatie (art.125 bis verordening 1234/2007) ⁵ : <ul style="list-style-type: none"> - verzekeren dat de productie wordt gepland en aan de vraag wordt aangepast, vooral wat omvang en kwaliteit betreft; - het aanbod en het op de markt brengen van de producten van de leden concentreren; - de productiekosten optimaliseren en de producentenprijzen stabiliseren; - streven naar milieuvriendelijke teeltmethoden, productietechnieken en afvalbeheerpraktijken, om met name de kwaliteit van het water, de bodem en het landschap te beschermen en de biodiversiteit te behouden of te bevorderen.
	Doelstelling uit de nationale strategie: <ul style="list-style-type: none"> - Specifieke doelstellingen in functie van de voorziene acties (zie verder)
acties (om de doelstellingen te bereiken)	Het programma moet: <ul style="list-style-type: none"> - de opgelegde clusterstructuur volgen (zie hoger); - De opgelegde actiestructuur volgen.
In geval van onderaanneming	<ul style="list-style-type: none"> ▪ identificatie van de betrokken partijen ▪ uitdrukkelijke bepaling dat de onderaannemer aan dezelfde voorwaarden en controles onderworpen wordt als de producentenorganisaties. ▪ Zie verder voor andere bepalingen i.v.m. onderaanneming (punt 3.1.7.f)
financiële aspecten	wijze van berekening van het actiefonds
	de wijze van financiering van het actiefonds:
	Eventueel de nodige gegevens om een differentiëring van de geheven bijdragen te rechtvaardigen

⁵ Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten ("Integrale GMO verordening")

	<p>Eventueel gebruik van eigen middelen van de producentenorganisatie</p> <p>voor elk jaar van uitvoering van het programma, de begroting en het tijdschema voor de uitvoering van de acties</p> <p>de uitgaven worden beperkt tot daadwerkelijk gemaakte kosten, forfaitaire bedragen zijn enkel mogelijk indien deze expliciet toegelaten zijn door verordening (EU) nr. 543/2011 of de Nationale strategie;</p> <p>Voor het betreffende budgetjaar moeten per actie de kosten ook per soort⁶ opgesplitst worden in eigen middelen en Europese middelen</p> <p>Indien er afgeweken wordt van het normale steunpercentage van 50% zoals voorzien in verordening (EG) nr. 1234/2007 artikel 103 quinquies moet dit ook per actie aangegeven worden met de nodige argumentatie of staving</p>								
voor het totale programma	<p>Financierings- en uitvoeringsschema in syntheses Tabellen</p> <p>Per kalenderjaar overzichtstabel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eigen middelen/Europese steun - Kosten per begrotingspost - Tijdschema van de uitvoering van de acties 								
Samenstelling dossier ter goedkeuring	<table border="1"> <tr> <td> <p><u>operationeel programma</u> met datum en handtekening van de administratieve en financiële verantwoordelijke vergezeld van volgende ondertekende verbintenissen:</p> </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • de bepalingen van verordening (EG) nr. 1234/2007 en (EU) nr. 543/2011 zullen nageleefd worden • niet tweemaal rechtstreeks of onrechtstreeks communautaire of nationale, regionale steun te ontvangen voor maatregelen en/of acties waar op grond van deze verordeningen communautaire bijstand wordt verleend; </td> </tr> <tr> <td>communicatieplan</td> <td>Zie strategie 2.2.3.1.</td> </tr> <tr> <td>Nominatieve lijst personeel</td> <td></td> </tr> <tr> <td>het bewijs</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • dat een <u>actiefonds</u> is opgericht; • dat een boekhouding gevoerd wordt die toelaat om alle verrichtingen i.v.m. het operationele programma af te zonderen van de gewone werkingskosten. </td> </tr> </table>	<p><u>operationeel programma</u> met datum en handtekening van de administratieve en financiële verantwoordelijke vergezeld van volgende ondertekende verbintenissen:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • de bepalingen van verordening (EG) nr. 1234/2007 en (EU) nr. 543/2011 zullen nageleefd worden • niet tweemaal rechtstreeks of onrechtstreeks communautaire of nationale, regionale steun te ontvangen voor maatregelen en/of acties waar op grond van deze verordeningen communautaire bijstand wordt verleend; 	communicatieplan	Zie strategie 2.2.3.1.	Nominatieve lijst personeel		het bewijs	<ul style="list-style-type: none"> • dat een <u>actiefonds</u> is opgericht; • dat een boekhouding gevoerd wordt die toelaat om alle verrichtingen i.v.m. het operationele programma af te zonderen van de gewone werkingskosten.
<p><u>operationeel programma</u> met datum en handtekening van de administratieve en financiële verantwoordelijke vergezeld van volgende ondertekende verbintenissen:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • de bepalingen van verordening (EG) nr. 1234/2007 en (EU) nr. 543/2011 zullen nageleefd worden • niet tweemaal rechtstreeks of onrechtstreeks communautaire of nationale, regionale steun te ontvangen voor maatregelen en/of acties waar op grond van deze verordeningen communautaire bijstand wordt verleend; 								
communicatieplan	Zie strategie 2.2.3.1.								
Nominatieve lijst personeel									
het bewijs	<ul style="list-style-type: none"> • dat een <u>actiefonds</u> is opgericht; • dat een boekhouding gevoerd wordt die toelaat om alle verrichtingen i.v.m. het operationele programma af te zonderen van de gewone werkingskosten. 								

Tabel 1: Checklist ontwerp operationele programma's

⁶ Voor de budgetposten zie NS deel 5 bijlage 4.

3.1.1.4 Tijdstippen van indiening, goedkeuring en uitvoering en plaats van indiening

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 63 stelt:

“Operationele programma's worden door de producentenorganisatie uiterlijk op 15 september van het jaar vóór dat van de uitvoering van de programma's ter goedkeuring overgelegd aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de producentenorganisatie haar hoofdzetel heeft.”

De lidstaten mogen de termijn echter verlengen:

Artikel 64, lid 2:

“De bevoegde nationale autoriteit neemt een besluit over de programma's en actiefondsen uiterlijk op 15 december van het jaar waarin deze zijn ingediend.

De lidstaten melden dat besluit uiterlijk op 15 december aan de betrokken producentenorganisaties.

Om naar behoren gemotiveerde redenen kan de bevoegde autoriteit van de lidstaat haar besluit over de operationele programma's en actiefondsen evenwel nemen uiterlijk op 20 januari na de datum waarop deze zijn ingediend. In het goedkeuringsbesluit kan worden bepaald dat de uitgaven met ingang van 1 januari na de datum van indiening subsidiabel zijn.”

Artikel 67, lid 2:

“Met de uitvoering van een uiterlijk op 15 december goedgekeurd operationeel programma wordt op 1 januari van het volgende jaar begonnen.

De uitvoering van een na 15 december goedgekeurd operationeel programma wordt met één jaar uitgesteld.

In geval van toepassing van artikel 64, lid 2, of van artikel 65, lid 3 en in afwijking van het bepaalde in de eerste en de tweede alinea wordt met de uitvoering van een overeenkomstig deze bepalingen goedgekeurd operationeel programma begonnen uiterlijk op 31 januari na de goedkeuring ervan.”

Indiening van het dossier

Het ontwerp van operationeel programma en wijzigingen van het programma dienen binnen de vastgestelde termijn aan de Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid schriftelijk én elektronisch te worden voorgelegd op volgend adres:

Vlaamse overheid,

Departement Landbouw en Visserij,

Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid

T.a.v. Directeur ingenieur Guy Lambrechts, coördinator GMO

Koning Albert II laan 35 bus 40, 7de verdieping,

B-1030 Brussel

guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be

Alle communicatie betreffende de GMO-dossiers gebeurt bij voorkeur via de coördinator!

Wanneer tussentijdse wijzigingen van het OP worden ingediend moet in de tekst duidelijk (in andere kleur of met andere tekstmarkeringen) aangeduid worden wat en waarom er gewijzigd werd. Aangepaste budgettabellen moeten toegevoegd worden waarin het nieuwe budget vergeleken wordt met het oorspronkelijk budget en het budget van de laatste wijziging.

3.1.1.5 Besluitvorming

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 64, lid 1:

“1. De bevoegde autoriteit van de lidstaat besluit, naar gelang van het geval:

- a) de bedragen van de actiefondsen en de operationele programma's die aan de eisen van Verordening (EG) nr. 1234/2007 en die van het onderhavige hoofdstuk voldoen, goed te keuren;
- b) de operationele programma's goed te keuren op voorwaarde dat de producentenorganisatie instemt met bepaalde wijzigingen; of
- c) de operationele programma's geheel of gedeeltelijk af te wijzen.”

De bevoegde diensten van de administratie kunnen bijkomende bewijsstukken opvragen om op doeltreffende wijze na te gaan of de producentenorganisaties, of de unie van producentenorganisaties, aan de voorwaarden voor toekenning van steun voldoen. De bevoegde diensten kunnen programma's of acties uit de programma's afwijzen of vragen om in de voorgelegde ontwerpen wijzigingen aan te brengen. De acties kunnen dan ook alleen goedgekeurd worden wanneer de gevraagde wijzigingen daadwerkelijk aangebracht werden.

Voor het behoud van de goedkeuring van operationele programma's worden aan de producentenorganisaties en de unies van producentenorganisaties bovendien volgende bijzondere verplichtingen opgelegd:

1. Een bedrijfsrevisor aan te stellen die de boekhouding nakijkt en het verslag over zijn bevindingen overmaakt aan ALV uiterlijk op 15 augustus;
2. Ingeval van onderaanneming dient de onderaannemer een overeenkomst af te sluiten waarin:
  - het voorwerp van de onderaanneming gedetailleerd omschreven wordt;
  - uitdrukkelijk bepaald wordt dat de onderaannemer aan dezelfde voorwaarden en controles onderworpen wordt als de producentenorganisaties.

3.1.1.6 Wijzigingen in de operationele programma's

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 65

“1. Producentenorganisaties kunnen uiterlijk op 15 september een verzoek indienen om in de operationele programma's wijzigingen, inclusief betreffende de looptijd, te mogen aanbrengen die op 1 januari van het volgende jaar ingaan.

De lidstaten mogen de termijn voor de indiening van verzoeken evenwel verlengen.

2. Elk wijzigingsverzoek gaat vergezeld van bewijsstukken waarin de reden, de aard en de gevolgen van de voorgestelde wijzigingen worden omschreven.

3. De bevoegde autoriteit van de lidstaat neemt uiterlijk op 15 december van het jaar waarin een verzoek tot wijziging van een operationeel programma wordt ingediend, een besluit over dat verzoek.

Om naar behoren gemotiveerde redenen kan de bevoegde autoriteit van de lidstaat evenwel een besluit over de wijziging van operationele programma's en actiefondsen nemen uiterlijk op 20 januari na het jaar waarin om deze wijziging is verzocht. In het goedkeuringsbesluit kan worden bepaald dat de uitgaven subsidiabel zijn met ingang van 1 januari na de datum van indiening van het verzoek.”

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 66

“1. De lidstaten kunnen wijzigingen in de operationele programma's gedurende het jaar toestaan onder door hen te bepalen voorwaarden.

2. De bevoegde autoriteit van de lidstaat neemt uiterlijk op 20 januari na het jaar waarin een verzoek tot wijziging van een operationeel programma als bedoeld in lid 1 is ingediend, een besluit over dat verzoek.

3. De bevoegde autoriteit van de lidstaat kan de producentenorganisaties gedurende het jaar toestaan om:

- a) hun operationele programma's slechts gedeeltelijk uit te voeren;
- b) het operationele programma inhoudelijk aan te passen;
- c) het bedrag van het actiefonds met ten hoogste 25% van het oorspronkelijk goedgekeurde bedrag te verhogen of met een door de lidstaten vast te stellen percentage van het oorspronkelijk goedgekeurde programma te verlagen, op voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan de algemene doelen van het operationele programma. In het geval van fusies van producentenorganisaties als bedoeld in artikel 29, lid 1, kunnen de lidstaten dit percentage verhogen.
- d) bij toepassing van artikel 93 nationale financiële steun aan het actiefonds toe te voegen.

4. De lidstaten bepalen onder welke voorwaarden de operationele programma's gedurende het jaar zonder de voorafgaande goedkeuring van de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat mogen worden gewijzigd. Deze wijzigingen komen slechts voor steun in aanmerking indien de producentenorganisatie ze onmiddellijk aan de bevoegde autoriteit meedeelt."

De producentenorganisaties kunnen eveneens met het goedvinden van de lidstaat hun lopende operationeel programma slechts gedeeltelijk uitvoeren of inhoudelijk aanpassen. Dit moet voorgelegd worden aan de bevoegde dienst.

Deze wijzigingen komen slechts voor financiële steun in aanmerking voor zover de producentenorganisatie ze onverwijld aan de bevoegde autoriteit meedeelt en deze er haar goedkeuring aan verleent (ook bij een overschrijding van het goedgekeurde budget per actie dient een wijzigingsaanvraag te worden ingediend).

Met een wijziging aan een actie mag pas worden gestart vanaf het moment dat ze bij de bevoegde instantie is aangevraagd *via een wijzigingsaanvraag, behalve voor de uitzondering die is voorzien voor crisismaatregelen (zie cluster6)*. Acties en uitgaven van voor die datum komen dus niet in aanmerking. *Indien bij de goedkeuringsprocedure bijkomende informatie wordt opgevraagd, kan hiervoor een deadline vastgelegd worden, binnen dewelke deze informatie moet aangeleverd worden.*

Wijzigingen in de operationele programma's gedurende het jaar kunnen **uiterlijk tot 15 september** eveneens schriftelijk ingediend worden bij de bevoegde dienst.

- Er is geen voorafgaande goedkeuring vereist wanneer de in het goedgekeurd programma aangenomen uitgaven **per actie maximaal 5%** van het budget van de actie overschrijden.
- Elke overschrijding dient aan de bevoegde dienst te worden meegedeeld.
- Een wijziging van meer dan 5% van het budget van gewijzigde acties en elke inhoudelijke wijziging kan alleen voor financiering in aanmerking komen na expliciete goedkeuring. Die wijzigingen kunnen ten hoogste met terugwerkende kracht tot de aanvraagdatum goedgekeurd worden. Ze mogen het algemene doel van het operationeel programma niet wijzigen en mogen het totale budget van het operationeel programma **niet met meer dan 25%** overschrijden.⁷

3.1.2 Voorschotten en gedeeltelijke betalingen

3.1.2.1 Voorschootaanvraag (zie formulier III in bijlage 4 onder deel 5)

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 71, leden 1 en 2:

⁷ BVR van 8 mei 2009, artikel 28

"1. De lidstaten kunnen de producentenorganisaties toestaan een voorschot te vragen ten bedrage van het gedeelte van de steun dat overeenkomt met de verwachte uitgaven voor het operationeel programma in de periode van drie of vier maanden die begint in de maand waarin de aanvraag voor een voorschot wordt ingediend.

2. Aanvragen voor voorschotten worden ingediend onder de door de lidstaten vastgestelde voorwaarden, hetzij op driemaandelijke basis in januari, april, juli en oktober, hetzij op viermaandelijke basis in januari, mei en september.

Het totale bedrag van de voorschotten voor een bepaald jaar mag niet meer bedragen dan 80% van het oorspronkelijk goedgekeurde bedrag van de steun voor het operationeel programma."

De aanvragen worden driemaandelijks ingediend volgens het standaardmodel van ALV (zie formulier III in bijlage 4 onder deel 5). Ze moeten ondertekend en gedagtekend bij ALV binnen zijn ten laatste op de laatste werkdag van de in de verordening genoemde maanden. De datum van afstempelen door ALV in geval van een brief of de faxdatum, of de datum van de e-mail gelden als bewijs. Een voorschotaanvraag die door de producentenorganisatie gedagtekend is in één van deze maanden, maar pas bij ALV toekomt in de daarop volgende maand, zal niet ontvankelijk worden verklaard.

Opmerking:

Het gevraagde voorschot moet overeenkomen met de verwachte uitgaven van het kwartaal (de periode) waarvoor het voorschot wordt gevraagd. Een overzicht van de werkelijke uitgaven moet na afloop van het kwartaal worden overgemaakt aan ALV. Het te veel aan verkregen voorschotten (= (som van de werkelijke uitgaven / 2) – ontvangen voorschot) wordt door ALV teruggevorderd of gecompenseerd met daaropvolgende betalingen in het kader van de GMO.

De lijst met uitgaven ter verantwoording van de daadwerkelijke besteding van de eerdere voorschotten mag enkel en alleen BETAALDE uitgaven bevatten. Hiertoe dient de betalingsdatum bij elke afzonderlijke uitgave te worden vermeld.

Indien GMO- afschrijvingen als kosten worden opgevoerd, dan mag per kwartaal slechts één vierde van de afschrijvingen op jaarbasis worden opgenomen in deze lijst.

3.1.2.2 Zekerheidstelling (zie formulier IV in bijlage 4 onder deel 5)

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 71, lid 3:

"3. De voorschotten worden betaald nadat overeenkomstig verordening (EEG) nr. 2220/85 van de Commissie een zekerheid is gesteld die overeenkomt met 110 % van het bedrag van het voorschot.

De lidstaten bepalen voorwaarden die moeten garanderen dat de financiële bijdragen in het actiefonds geheven zijn overeenkomstig de artikelen 52 en 53 van de onderhavige verordening en dat eerdere voorschotten en de overeenkomstige bijdrage van de producentenorganisatie daadwerkelijk zijn besteed."

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 52 en artikel 53

Zie hoofdstuk 3.1.4.1.

De zekerheden worden gesteld overeenkomstig:

- het bepaalde in verordening (EEG) nr. 2220/85 van de Commissie (Publicatieblad L 205 van 3 augustus 1985, blz. 5);
- het model "akte van zekerheidstelling" zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 7 oktober 1998, blz. 33050 (zie formulier IV in bijlage 4 in deel 5).

De op eerste verzoek vorderbare zekerheid wordt bij voorkeur gelijktijdig bezorgd met de voorschotaanvraag en moet ten laatste op de laatste werkdag van de eerste maand van het kwartaal bij ALV *toekomen (later indienen kan worden toegestaan door ALV mits gegronde redenen)*.

Een vrijgave van de zekerheid van het 4de kwartaal, is niet mogelijk vóór de uitbetaling van het saldo van de steun.

3.1.2.3 Aanvraag vrijgave zekerheid

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 71, lid 4:

"Aanvragen om vrijgave van de zekerheden mogen, vergezeld van de nodige bewijsstukken, zoals facturen en documenten waaruit blijkt dat de betalingen zijn verricht, tijdens het lopende programmajaar worden ingediend.

De zekerheden worden vrijgegeven voor maximaal 80% van de betaalde voorschotten."

De zekerheid wordt vrijgegeven zodra het bewijs is geleverd dat aan alle primaire, secundaire en ondergeschikte eisen is voldaan (zie hoofdstuk 3.1.2.4.).

Het resterend bedrag van de zekerheid wordt vrijgegeven samen met de uitbetaling van het saldo van de communautaire financiële steun.

3.1.2.4 Verbeuring zekerheid

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 71, lid 5:

"Als primaire eis in de zin van artikel 20 van verordening (EEG) nr. 2220/85 geldt de uitvoering van de in het operationele programma opgenomen acties, met inachtneming van de in artikel 61, onder b) en c), van de onderhavige verordening bedoelde verbintenissen.

Bij niet-naleving van de primaire eis of bij ernstig verzuim ten aanzien van de in artikel 61, onder b) en c), bedoelde verbintenissen, wordt de zekerheid verbeurd, onverminderd andere op grond van hoofdstuk V, afdeling 3, toe te passen sancties.

Indien andere eisen niet worden nagekomen, wordt de zekerheid in evenredigheid met de ernst van de geconstateerde onregelmatigheid verbeurd."

Verordening (EG) nr. 2220/85 Artikel 20:

"Een verplichting kan primaire, secundaire en ondergeschikte eisen omvatten.

Een primaire eis is een eis die van fundamentele betekenis is in verband met de doelstellingen van de verordening waarbij deze eis wordt opgelegd, en die bestaat in de verplichting om een handeling te verrichten of zich daarvan te onthouden.

Een secundaire eis is een eis tot het inacht nemen van de uiterste termijn voor het nakomen van een primaire eis.

Een ondergeschikte eis is iedere andere eis die bij een verordening wordt opgelegd."

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 61 onder b) en c):

"(...)

- b) een schriftelijke verbintenis van de producentenorganisatie waarin zij aangeeft dat zij verordening (EG) nr. 1234/2007 en de onderhavige verordening in acht zal nemen;
- c) een schriftelijke verbintenis van de producentenorganisatie waarin zij aangeeft dat zij direct noch indirect dubbele financiering uit uniale dan wel nationale bron heeft ontvangen, noch zal ontvangen voor acties die in aanmerking komen voor steun uit hoofde van deze verordening."

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 117

Zie hoofdstuk 3.4

3.1.2.5 Aanvraag gedeeltelijke steun

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 72

“De lidstaten kunnen producentenorganisaties toestaan de betaling aan te vragen van het gedeelte van de steun dat overeenkomt met de reeds in het kader van het operationele programma bestede bedragen.”

Deze optie wordt voor Vlaanderen niet weerhouden.

3.1.2.6 Stavingsstukken bij de aanvragen “vrijgave zekerheid” en “gedeeltelijke steun”

De indiening van een aanvraag tot vrijgave van een zekerheid of tot gedeeltelijke toekenning van de communautaire financiële steun wordt vergezeld van de volgende “tot staving dienende stukken”:

Een beknopte omschrijving van de algemene stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het operationeel programma.

Een uittreksel uit de specifieke G.M.O.-boekhouding waarop de uitgaven en inkomsten voor het operationeel programma zijn geboekt (zie formulier VI in bijlage 4 onder deel 5 - voor toelichting bij het gebruik van de tabel, zie hoofdstuk 3.1.4.2.). Een gedetailleerde beschrijving van de inning van de eigen bijdragen en de omvang van de telersbijdragen in het betrokken kwartaal.

Een detail van de uitgaven per actie gedaan in het beschouwd kwartaal (zie formulier V in bijlage 4 onder deel 5 - voor toelichting bij het gebruik van de tabel, zie hoofdstuk 3.1.4.2.):

De uitgaven kunnen enerzijds worden bewezen aan de hand van facturen. In de tabel worden alle facturen weergegeven met vermelding van datum, factuurnummer en bedrag. De facturen als dusdanig moeten niet aan ALV worden overgemaakt.

Anderzijds dienen eveneens de uitgaven van de producentenorganisatie zelf die in het budget van het operationeel programma worden gebracht (bijvoorbeeld personeelskosten, bepaalde forfaitaire kosten,...) in het overzicht te worden vermeld.

Een globaal overzicht van de uitgaven per actie in het betreffende kwartaal (zie formulier VIII in bijlage 4 onder deel 5).

Naderhand kunnen ter controle door ALV of hun gevolmachtigden steekproefsgewijs bepaalde facturen worden opgevraagd of kan aan de producentenorganisatie worden gevraagd bepaalde uitgaven te verduidelijken of te staven.

Van zodra op basis van de ingediende stukken de controle is uitgevoerd, wordt de zekerheid voor 80% van de waarde van het voorschot vrijgegeven of wordt de gedeeltelijke steun betaald.

3.1.2.7 Behandeling van aanvragen vrijgave zekerheid

Werkwijze voor uitgaven die n.a.v. de boekhoudkundige en/of de inhoudelijke controle worden geweigerd:

Berekening:

a) $(\sum \text{geweigerde of niet bewezen uitgaven} / 2) * 110\% = \mathbf{X}$

b) $80\% \text{ van voorschot} - \mathbf{X} = \mathbf{Y} = \text{maximum vrij te geven bedrag van de zekerheid}$

Opmerkingen:

1. Deze werkwijze wordt dus ook toegepast indien het totaal van de aanvaarde uitgaven de te bewijzen uitgaven overschrijdt (Σ aanvaarde uitgaven $\geq 2 * \text{betrokken voorschot}$).
2. Niet betaalde en/of niet uitgevoerde uitgaven (niet geleverde goederen of niet uitgevoerde diensten) worden niet aanvaard als bewijs voor de besteding van een eerder voorschot. Er moet bv. minimaal een betaald voorschot op een factuur aanwezig zijn. De voorschotfactuur moet in ieder geval het in de GMO-boekhouding afgeschreven bedrag volledig dekken.

3.1.3 Waarde van de afgezette productie

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikelen 50 en 51⁸

"Artikel 50

Grondslag voor de berekening

1. De waarde van de door een producentenorganisatie afgezette productie wordt berekend op basis van de door de producentenorganisatie en haar leden geproduceerde groenten en fruit waarvoor de producentenorganisatie is erkend. In de waarde van de afgezette productie mogen groenten en fruit worden meegerekend die overeenkomstig artikel 4 niet aan de handelsnormen hoeven te voldoen.
2. In de waarde van de afgezette productie wordt de productie van leden meegerekend die tot de producentenorganisatie toetreden of deze verlaten. De lidstaten stellen voorwaarden vast om dubbeltelling te voorkomen.
3. In de waarde van de afgezette productie wordt de waarde van verwerkte groenten en fruit of van enig ander product dat geen product van de groente- en fruitsector is, niet meegerekend.

Indien producentorganisaties, unies van producentenorganisaties, daarbij aangesloten producenten of dochterondernemingen als bedoeld in lid 9 van dit artikel, voor verwerking bestemde groenten en fruit zelf of via uitbesteding hebben verwerkt tot groente- en fruitproducten als bedoeld in bijlage I, deel X, van Verordening (EG) nr. 1234/2007, of tot enig ander verwerkt product als bedoeld in dit artikel en nader omschreven in bijlage VI bij deze verordening, wordt de waarde van de afgezette productie van voor verwerking bestemde groenten en fruit berekend als forfaitaire percentage van de gefactureerde waarde van die verwerkte producten. Dit forfaitaire percentage bedraagt:

- a. 53 % voor vruchtensappen;
  - b. 73 % voor geconcentreerde vruchtensappen;
  - c. 77 % voor tomatenconcentraat;
  - d. 62 % voor ingevroren groenten en fruit;
  - e. 48 % voor groente- en fruitconserven;
  - f. 70 % voor conserven van paddenstoelen van het geslacht *Agaricus*;
  - g. 81 % voor voorlopig in pekel verduurzaamde vruchten;
  - h. 81 % voor gedroogde vruchten;
  - i. 27 % voor andere verwerkte groenten en fruit;
  - j. 12 % voor verwerkte aromatische kruiden;
  - k. 41 % voor paprikapoeder.
4. De lidstaten mogen de producentenorganisaties toestaan de waarde van de bijproducten te verrekenen in de waarde van de afgezette productie.

⁸ Een arrest van het Europees Hof van Justitie van 30 mei 2013 heeft artikel 50, lid 3 nietig verklaard vanaf die datum. De administratie wacht nog op een definitieve conclusie, vermits de EC nog in beroep kan gaan tegen de uitspraak.

5. De waarde van de afgezette productie omvat de waarde van de uit de markt genomen en overeenkomstig artikel 103 quinquies, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1234/2007 weggewerkte producten, die wordt geschat op basis van de gemiddelde prijs waartegen de producentenorganisatie deze producten tijdens de vorige referentieperiode heeft afgezet.
6. Alleen de door de producentenorganisatie zelf afgezette productie die door haarzelf en/of door de bij haar aangesloten producenten is geproduceerd, wordt meegerekend in de waarde van de afgezette productie. De productie van de bij een bepaalde producentenorganisatie aangesloten producenten die overeenkomstig artikel 125 bis, lid 2, onder b) en c), van Verordening (EG) nr. 1234/2007 wordt afgezet door een tweede, daartoe door die bepaalde producentenorganisatie aangewezen producentenorganisatie, wordt verrekend in de waarde van de afgezette productie van de tweede producentenorganisatie.
7. De afgezette productie van groenten en fruit wordt, indien van toepassing, in het stadium „af producentenorganisatie” gefactureerd als in bijlage I, deel IX, van Verordening (EG) nr. 1234/2007 opgenomen product dat is verwerkt en verpakt, exclusief:
  - a. btw;
  - b. kosten voor intern transport wanneer de verzamel- of verpakkingscentra van de producentenorganisatie op een aanzienlijke afstand van haar distributiecentrum gelegen zijn. De lidstaten bepalen welke verlagingen moeten worden toegepast op de factuurwaarde van producten die in verschillende stadia van levering of vervoer zijn gefactureerd, en zetten in hun nationale strategie nauwkeurig uiteen welke afstand als aanzienlijk wordt beschouwd.
8. De waarde van de afgezette productie kan ook worden berekend in het stadium „af unie van producentenorganisatie”, op dezelfde grondslag als is vastgesteld in lid 7.
9. De waarde van de afgezette productie kan ook worden berekend in het stadium „af dochteronderneming”, op dezelfde grondslag als is vastgesteld in lid 7, op voorwaarde dat ten minste 90 % van het kapitaal van de dochteronderneming in handen is:
  - a. van één of meer producentenorganisatie of unies van producentenorganisaties, en/of
  - b. van bij de producentenorganisaties of unies van producentenorganisaties aangesloten producenten, indien dit wordt goedgekeurd door de lidstaat en indien zo wordt bijgedragen tot de verwezenlijking van de in artikel 122, eerste alinea, onder c), en artikel 125 ter, lid 1, onder a), van Verordening (EG) nr. 1234/2007 opgenomen doelstellingen.
10. Bij uitbesteding wordt de waarde van de afgezette productie berekend in het stadium „af producentenorganisatie” en zij omvat dan de toegevoegde economische waarde van de activiteit die de producentenorganisatie heeft uitbesteed aan haar leden, aan derde partijen of aan een andere dan een in lid 9 bedoelde dochteronderneming.
11. Wanneer de productie als gevolg van weersomstandigheden, dier- of plantenziekten of plagen afneemt, mogen de op grond daarvan door de verzekering uitgekeerde vergoedingen in het kader van oogstverzekeringsmaatregelen uit hoofde van hoofdstuk III, sectie 6, of door de producentenorganisatie beheerde gelijkwaardige maatregelen worden verrekend in de waarde van de afgezette productie.

Artikel 51

Referentieperiode

1. Het in artikel 103 quinquies, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1234/2007 bedoelde jaarlijkse maximum van de steun wordt elk jaar berekend op basis van de waarde van de productie die in een door de lidstaten vast te stellen referentieperiode van 12 maanden is afgezet.
2. De referentieperiode wordt door de lidstaten voor elke producentenorganisatie vastgesteld als;

- a. een periode van twaalf maanden die niet eerder begint dan op 1 januari drie jaar vóór het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd, en uiterlijk afloopt op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd, of
  - b. de gemiddelde waarde over drie opeenvolgende perioden van twaalf maanden die niet eerder beginnen dan op 1 januari vijf jaar voor het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd, en uiterlijk afloopt op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd.
3. De periode van 12 maanden is de boekjaar van de betrokken producentenorganisatie.

De methode voor de vaststelling van de referentieperiode mag gedurende de looptijd van een operationeel programma niet worden gewijzigd, tenzij daarvoor gegronde redenen worden aangevoerd.

4. Indien de waarde van een product met ten minste 35 % is gedaald om redenen die buiten de verantwoordelijkheid en de controle van de producentenorganisatie vallen, wordt ervan uitgegaan dat de waarde van de afgezette productie van dat product 65 % van de waarde van het betrokken product in de vorige referentieperiode bedraagt.

De producentenorganisatie licht de in de eerste alinea bedoelde redenen toe ten genoegen van de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat.

5. Wanneer recentelijk erkende producentenorganisaties over onvoldoende historische gegevens betreffende de afgezette productie beschikken voor de toepassing van lid 2, kan de waarde van de afzetbare productie die de producentenorganisatie met het oog op haar erkenning heeft opgegeven, worden beschouwd als waarde van afgezette productie. De eerste alinea is van overeenkomstige toepassing op nieuwe leden van een producentenorganisatie die zich voor het eerst bij een producentenorganisatie aansluiten.
6. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om gegevens te verzamelen over de waarde van de afgezette productie van producentenorganisaties die geen operationeel programma hebben ingediend.
7. In afwijking van het bepaalde in de leden 1 tot en met 6 vindt de berekening van de waarde van de afgezette productie voor de referentieperiode plaats conform de in die referentieperiode geldende wetgeving.

Voor uiterlijk op 20 januari 2010 goedgekeurde operationele programma's echter wordt de waarde van de afgezette productie voor de jaren tot en met 2007 berekend op basis van de in de referentieperiode geldende wetgeving, terwijl de waarde van afgezette productie voor de jaren vanaf 2008 wordt berekend op basis van de in 2008 geldende wetgeving.

Voor operationele programma's die zijn goedgekeurd na 20 januari 2010 wordt de waarde van de afgezette productie voor de jaren vanaf 2008 berekend op basis van de bij de goedkeuring van het operationele programma geldende wetgeving."

In Vlaanderen: De referentieperiode wordt vastgesteld op de periode van 1 januari tot en met 31 december van twee jaar geleden (N-2) ten opzichte van het jaar van uitvoering van het programma. Een afwijkende referentieperiode kan slechts uitzonderlijk toegestaan worden door de bevoegde dienst (ALVB) op basis van een degelijk gemotiveerde aanvraag rekening houdende met de bovenstaande reglementaire beperkingen.

3.1.3.1 Inhoud van het begrip 'afgezette productie'

In de waarde van de afgezette productie (WAP) mag slechts zijn opgenomen de waarde van producten:

- a) opgenomen in bijlage 1, deel IX van Verordening (EG) nr. 1234/2007 en waarvoor de producentenorganisatie op grond van artikel 125 bis en ter van Verordening (EG) nr. 1234/2007 is erkend.

Inkomsten uit andere activiteiten van de producentenorganisatie die in de (bedrijfs) omzet worden meegerekend, worden niet in aanmerking genomen.

b) Geproduceerd door leden van de producentenorganisatie of de producentenorganisatie zelf.

BELANGRIJK: Enkel de verkochte productie van producenten die aangesloten zijn bij de PO, mogen opgenomen worden in de WAP. De link tussen de boekhouding, voor wat betreft de WAP, en de ledenlijsten dient op een transparante manier te worden aangetoond.

Zo de producentenorganisatie dit toestaat, mogen de aangesloten telers evenwel onder, door de producentenorganisatie, vastgestelde voorwaarden, zelf (maximaal 25%⁹ - zie ook 3.2.14.5) of via een andere (door hun eigen vereniging aan te wijzen) producentenorganisatie producten verkopen. Deze producten mogen, vergeleken met het afzetvolume van hun producentenorganisatie, slechts een marginaal aandeel van de omzet vertegenwoordigen. Ook mogen de producenten, indien de producentenorganisatie dit toestaat, zelf of via een andere, door hun eigen organisatie aan te wijzen producentenorganisatie, producten afzetten die, gezien de kenmerken ervan, normaalgezien niet onder de handelsactiviteiten van de eigen producentenorganisatie vallen (artikel 125 bis, lid 2 van verordening (EG) nr. 1234/2007).

De PO dient een register bij te houden van de toelatingen die verstrekt werden aan de leden - producenten i.v.m. verkoop via andere producentenorganisaties.

Bovendien dient de producentenorganisatie een jaarlijks te actualiseren lijst met de namen van de gastveilers en hun respectievelijke productie, die via hen is verkocht, te bezorgen aan het ALV. Zij dient ook de verkoop te staven. Indien een producentenorganisatie niet met gastveilers heeft gewerkt, dient zij dit als zodanig eveneens te melden.

De waarde van de verkochte *afgezette* productie van gastveilers kan worden meegerekend bij de producentenorganisatie die deze producten daadwerkelijk verkoopt¹⁰. Deze waarde dient duidelijk te worden gedefinieerd in de boekhouding van de producentenorganisatie die de producten van haar gastveilers verkoopt *en* afzonderlijk te worden vermeld op formulier XI (van bijlage 4 deel 5).

Opmerking: producentenorganisaties die producten van hun leden verkopen aan een andere producentenorganisatie worden niet aanzien als gastveilers!

c) Geproduceerd binnen de Europese Unie.

d) Daadwerkelijk verkocht via of namens de producentenorganisatie.

Teneinde voor Vlaanderen tot een gelijkvormige aanpak te komen tussen de producentenorganisaties onderling wenst het ALV de elementen in de waarde van de afgezette productie te beperken tot:

1. de waarde van de verkochte producten zelf, in het stadium 'af producentenorganisatie)
2. de verkochte verpakking exclusief statiegeld, te staven aan de hand van boekhoudrekeningen. Deze mag bestaan uit:

⁹ BVR 8 mei 2009, artikel 12

¹⁰ Voorbeeld: PO A geeft toestemming aan teler X om appels **rechtstreeks** te leveren op PO B omdat de verkoop van appels niet onder de handelsactiviteiten van PO A valt. Van deze toestemming wordt een schriftelijk bewijs bijgehouden. Teler X is bijgevolg gastveiler van PO B. De waarde van de afgezette productie van deze appels mogen worden meegerekend bij PO B. Er wordt verondersteld dat de PO A geen inspanningen levert voor deze producten inzake verkoop, kwaliteitsopvolging, teeltbegeleiding, administratieve afwikkeling e.a.

- a. verloren verpakking,
- b. inpakmaterialen,
- c. benodigdheden,
- d. uitgangsrechten op meermalige verpakking en op paletten,
- e. andere (te staven en ter goedkeuring aan het ALV voor te leggen).

3. Deze verkochte verpakking moet betrekking hebben op productie van de eigen leden. Dit dient transparant kunnen worden aangetoond.

4. De waarde van de producten die uit de markt zijn genomen voor gratis uitreiking. Het betreft hier uitreiking voor alle producten aan bepaalde liefdadigheidsinstellingen of -organisaties, bepaalde strafinrichtingen, vakantiekolonies, ziekenhuizen en bejaardentehuizen en voor fruit aan de kinderen op school buiten de kantine en aan de leerlingen van scholen zonder kantine. **In dat geval kan de gemiddelde verkoopprijs van het betreffende product over het referentiejaar in aanmerking worden genomen** (artikel 103 quinquies), van Verordening (EG) nr. 1234/2007 en artikel 50, lid 5 van Verordening (EU) nr. 543/2011).
5. De door de verzekering uitgekeerde vergoedingen in het kader van oogstverzekeringsmaatregelen zoals vastgelegd in artikel 88 en 89 van Verordening (EU) nr. 543/2011 of door de producentenorganisatie beheerde gelijkwaardige maatregelen.
6. De waarde van de afgezette productie van gastveilers, indien deze zijn aangeduid onder de voorwaarden aangegeven onder punt 3.1.3.1 (b).

Alle componenten kunnen slechts worden aanvaard indien ze door de producentenorganisatie effectief en integraal kunnen worden bewezen aan de hand van boekhoudkundige stavingstukken. **De waarde van de afgezette productie moet kunnen worden geverifieerd op basis van, krachtens de nationale wetgeving, voorgeschreven boekhoudgegevens (art. 107 lid 2 van verordening (EU) nr. 543/2011).**

De communautaire financiële steun die aan elke producentenorganisatie kan worden verleend mag niet meer bedragen dan 4,1% van de waarde van de door elke producentenorganisatie *afgezette* productie, die door het ALV is gecontroleerd en vastgesteld. Indien er in het operationeel programma maatregelen voor crisispreventie en -beheer zijn opgenomen, dan kan dit percentage worden opgetrokken tot 4,6%.

3.1.3.2 Datum lidmaatschap i.v.m. afgezette productie

De leden die in aanmerking komen voor de berekening van deze waarde van de *afgezette* productie zijn die leden die lid zijn van de producentenorganisatie **op 1 januari van het jaar van uitvoering** van het desbetreffend operationeel programma.

3.1.3.3 Controle van de WAP

Uiterlijk op 1 september van het uitvoeringsjaar worden de nodige bewijsstukken gevoegd met betrekking tot de waarde van de afgezette productie. Onder "nodige bewijsstukken" wordt verstaan:

- a) een lijst met alle **boekhoudrekeningen** gebruikt bij de bepaling van de waarde van de *afgezette* productie (zie formulier XI in bijlage 4 onder deel 5). Deze lijst wordt vergezeld van boekhoudkundige en/of andere stavingsstukken;
- b) een lijst met alle **producten** afkomstig van leden - producenten van de PO, waarvan de waarde is opgenomen in de boekhoudrekening die dient als staving voor de waarde van de afgezette verkochte productie. Op de productenlijst wordt elk product voorzien van de respectievelijke GN - code.

- c) een nominatieve lijst van de **producenten** met hun respectievelijke data van aansluiting (zie formulier XII in bijlage 4 onder deel 5). De producentenorganisaties verstrekken bij de aanvang van het eerste uitvoeringsjaar van het operationeel programma een nominatieve lijst van alle bij hen aangesloten producenten met hun respectievelijke toetredingsdata. In de daaropvolgende uitvoeringsjaren bezorgen de producentenorganisaties jaarlijks aan het ALV-SI een geactualiseerde lijst met de toestand per 1 januari waarin ook de namen zijn opgenomen van de nieuwe producenten die tot de producentenorganisatie toetreden in het voorbije jaar met de datum van toetreding. De producenten die uitgetreden zijn in het voorbije jaar worden in een afzonderlijk werkblad opgenomen met de datum van uittreding. Behalve namen en data, bevatten deze lijsten ook producentenummers, adresgegevens en aanduidingen omtrent de hoedanigheid (rechtspersoon of natuurlijk persoon en actieve of passieve producent);

Bijkomend wordt gevraagd om voor iedere producent het ondernemingsnummer (KBO-nummer) en de individuele waarde van de afgezette productie van het jaar N-2 (of N-1, indien van toepassing), zoals in rekening gebracht in de globale WAP van de PO, op te nemen in deze lijst.

- d) een nominatieve lijst van de gastveilers met hun respectievelijke productie (jaarlijks bij te werken). De producentenorganisatie dient deze productie te staven. Indien een producentenorganisatie niet met gastveilers heeft gewerkt, dient zij dit eveneens te melden. Voor meer informatie over gastveilers en over de betrokken waarde van de afgezette productie, wordt er verwezen naar 3.1.3.1 b.

Op basis van de ingediende boekhoudkundige documenten zal worden gecontroleerd of de opgegeven 'waarde van de afgezette productie' effectief is bewezen en correct is en of de verkochte productie effectief deze is die volgens de Verordening in rekening kan worden gebracht.

3.1.3.4 Sancties

Ten onrechte uitgekeerde steun of aangevraagde steun wordt teruggevorderd of ingehouden en er worden aan de betrokken begunstigde / aanvrager sancties overeenkomstig artikel 117, lid 3 van verordening (EU) nr. 543/2011 opgelegd.

3.1.4 Actiefonds (AF): Bijdrage - Besteding

3.1.4.1 Wetgeving

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 52: Beheer

"De lidstaten zorgen ervoor dat de actiefonds en zo worden beheerd dat de uitgaven en inkomsten ervan jaarlijks door externe accountants kunnen worden geïdentificeerd, gecontroleerd en gecertificeerd."

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 53: Financiering van het actiefonds

"De financiële bijdragen in het actiefonds als bedoeld in artikel 103 ter, lid 1, van verordening (EG) nr. 1234/2007 worden vastgesteld door de producentenorganisatie.

Alle producenten hebben de gelegenheid om gebruik te maken van het actiefonds en op democratische wijze deel te nemen aan de besluitvorming over het gebruik van actiefonds van de producentenorganisatie en over de financiële bijdragen in de actiefondsen."

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 54: Mededeling van het geraamde bedrag

"De producentenorganisaties delen de lidstaten uiterlijk op 15 september, samen met de operationele programma's of de verzoeken tot goedkeuring van wijzigingen daarvan, de geraamde bedragen van de EU- bijdrage en de bijdrage van haar leden en van de producentenorganisatie zelf in de actiefondsen voor het volgende jaar mee.

De lidstaten mogen een latere termijn dan 15 september vaststellen.

Het geraamde bedrag van de actiefondsen wordt berekend op basis van de operationele programma's en de waarde van de afgezette productie. De berekening wordt opgesplitst in uitgaven voor crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen enerzijds en uitgaven voor andere maatregelen anderzijds."

De actiefondsen kunnen gefinancierd worden met *telersbijdragen* en/ of met financiële bijdragen van de producentenorganisaties.

De bijdragen in het actiefonds zullen jaarlijks worden gecontroleerd. Aan de hand van de boekhouding zal o.m. worden nagegaan of de telersbijdragen daadwerkelijk werden geïnd. Aan de hand van enkele factureringen zal bovendien worden gekeken of deze afkomstig zijn van leden van de PO.

Ook zal de herkomst van de financiële bijdragen van de P.O. worden nagegaan, deze herkomst moet boekhoudkundig traceerbaar zijn.

Belangrijk:

Over de bijdrage in het actiefonds (zowel van telersbijdragen als van de financiële bijdragen van de PO) moet democratisch beslist worden (conform artikel 53 van Verordening (EU) nr. 543/2011).

Het is aangewezen dat de beslissing jaarlijks wordt herzien of herbevestigd door de RvB.

Ook het jaarlijks bekendmaken van de beslissing aan de leden (via ledenbladen en/of ledenvergadering, ...) is aangewezen.

Jaarlijks moet per 15 september de wijze van de vorming van het AF ook meegedeeld worden aan de bevoegde diensten in de set van tabellen van de verplichte mededelingen, samen met de eventuele wijzigingen van het OP *incl. eventuele wijzigingen in afschrijvingen* en de raming van het AF voor het volgende jaar.

3.1.4.2 Stavingstukken bij de bijdragen in het actiefonds

Bij de steunaanvragen (zie formulier VII in bijlage 4 onder deel 5) worden de nodige bewijsstukken gevoegd met betrekking tot onder meer de financiële bijdragen die de leden en/ of de producentenorganisatie aan het actiefonds hebben afgedragen.

Volgende documenten dienen bij de indiening van de steunaanvraag aan ALV te worden bezorgd:

- a. Een gedetailleerd overzicht van de voor het actiefonds geïnde telersbijdragen aan de hand van de boekhoudkundige rekening(en) waarop ze werden geboekt.
- b. Een gedetailleerde beschrijving van de wijze van inning van de eigen bijdragen van de leden van de producentenorganisatie.
- c. Een verslag met de beslissing van de Raad van Bestuur en een uittreksel uit de statuten van de producentenorganisatie waarin de bepalingen inzake de financiële bijdragen van de leden zijn weergegeven (zie artikel 125 bis van verordening (EG) nr. 1234/2007).
- d. Enkele voorbeelden van factureringen (facturen van telers of aankoopborderellen van de producentenorganisatie).

Indien er ook eigen bijdragen van de P.O. worden ingebracht in het actiefonds, dienen hiervoor ook de nodige boekhoudkundige bewijsstukken te worden geleverd, alsook een verslag met de beslissing van de Raad van Bestuur.

3.1.4.3 G.M.O. boekhouding (staving besteding actiefonds)

Elke (unie van) producentenorganisatie(s) dient jaarlijks een G.M.O. boekhouding te voeren volgens het model formulier VI in bijlage 4 onderdeel 5. Deze "enkelvoudige" boekhouding bestaat uit een linkerdeel met informatie over de inkomsten (telersbijdragen, eigen bijdragen producentenorganisatie, voorschotten en saldo), en een rechterdeel met informatie over de uitgaven (investeringen, afschrijvingen, forfaits, loonkosten, en dergelijke). Elke helft bestaat op zichzelf uit meerdere kolommen. Hierna volgt een toelichting bij de opstelling.

Inkomstenzijde:

Kolom 1: Datum: de datum waarop de inkomsten zijn verkregen en die voorkomt op het bankrekeninguittreksel. De tabel wordt in chronologische volgorde van datum opgesteld.

Kolom 2: Herkomst: de naam van de betaler van de inkomsten (producentenorganisatie, ALV, doorstorting voorschot unie producentenorganisatie).

Kolom 3: Omschrijving: een korte, duidelijke omschrijving van de inkomsten met verwijzing naar de periode waarop ze betrekking hebben (bijvoorbeeld "telersbijdrage maart 2007", "voorschot derde kwartaal 2007", ...).

Kolom 4: Bedrag.

Uitgavenzijde:

Kolom 1: Drager: de naam van de betaler van de uitgaven (in geval van specifiek toewijsbare uitgaven: individuele producentenorganisatie of in geval van overkoepelende uitgaven: unie van producentenorganisaties).

Kolom 2: Actie: het nummer van de actie zoals voorzien in het goedgekeurd operationeel programma. Voor uitgaven die tot een zelfde actie behoren is dit steeds hetzelfde nummer.

Kolom 3: Budgetpost: het nummer van de budgetpost waaronder de desbetreffende uitgave is ingedeeld volgens het goedgekeurd operationeel programma (zie paragraaf 3.1.1.2.):

1. = "personeelsuitgaven";
2. = "algemene kosten" (**enkel te gebruiken voor overheadkosten** op basis van forfait);
3. = "reiskosten";
4. = "niet-duurzame goederen";
5. = "duurzame goederen";
6. = "leveringen en diensten door derden";
7. = "uitgaven voor onderaannemingen";
8. = "kosten voor publicatie en verspreiding van documenten";
9. = "andere uitgaven" (te gebruiken mits goedkeuring van ALVB).

Kolom 4: Datum of periode: de datum die op de factuur voorkomt, ofwel de periode in geval de uitgave niet gerechtvaardigd is door een factuur (bijvoorbeeld personeelskosten, forfaitair berekende kosten). De tabel wordt in chronologische volgorde van datum opgesteld. Inkomsten en uitgaven van een zelfde dag worden op een zelfde regel geplaatst.

Kolom 5: Extern nummer: het extern nummer zoals door de leverancier op de factuur vermeld.

Kolom 6: Intern nummer: het door de producentenorganisatie aan het document intern toegekend boekhoudkundig nummer.

Kolom 7: Leverancier: de naam van de leverancier, of de naam van de eigen producentenorganisatie of van een personeelslid ervan indien deze twee laatste als verstrekker van de diensten kunnen worden aanzien.

Kolom 8: Omschrijving: een korte, duidelijke omschrijving van de ingediende uitgave of een mededeling die een aanduiding geeft dat deze in verband staat met de in het goedgekeurde operationeel programma omschreven actie.

Kolom 9: Bedrag (*exclusief btw en taksen*).

Kolom 10: Betaling: hetzij de expliciete aanduiding "betaald" of "niet betaald" naargelang de toestand van de factuur bij indiening van de steunaanvraag, hetzij de betalingsdatum. In het geval

er op dat ogenblik onbetaalde facturen zouden zijn, dient een lijst met motivatie bij het dossier te worden gevoegd.

Kolom 11: steun %: het steunpercentage (50% of 60% transnationaal) waarvoor de betrokken factuur of uitgave in aanmerking komt.

Via het voortschrijdend saldo van inkomsten en uitgaven kan permanent opgevolgd worden of de producentenorganisatie teveel of te weinig bijdragen en/ of voorschotten heeft geïnd.

Uitgaven mogen niet gegroepeerd worden. Documenten van een zelfde leverancier mogen niet samengevoegd worden. Dit betekent dat elk document (factuur, creditnota, intern document,...) afzonderlijk vermeld wordt in de G.M.O. boekhouding. Betalingen daarentegen mogen wel samen uitgevoerd worden.

Er wordt uitdrukkelijk gevraagd dat de producentenorganisaties de volgorde en het aantal kolommen als minimum zouden respecteren. De G.M.O. boekhouding wordt eveneens digitaal aan ALV bezorgd via volgend e-mail adres: **ALV.GMO@lv.vlaanderen.be** .

Unie van producentenorganisaties

Zowel op niveau van de unie als op niveau van de individuele producentenorganisatie wordt een G.M.O. - boekhouding gevoerd ten behoeve van de controles van ALV en hun gevolmachtigden. Op het niveau van de unie wordt een onderscheid gemaakt tussen veilingspecifieke en gemeenschappelijke (overkoepelende) uitgaven ten behoeve van de uitvoering van acties.

Ingeval de unie van producentenorganisaties de voorschotten doorstort naar de individuele producentenorganisaties beperkt de uitgavenzijde van de G.M.O.- boekhouding, op het niveau van de unie, zich tot de vermelding en omschrijving van de doorgestorte bedragen naar de producentenorganisaties en de uitgaven voor de acties op het niveau van de unie.

Op het niveau van de producentenorganisatie dient deze boekhouding dan te worden gebruikt voor de G.M.O. - boekhouding met betrekking tot de veilingspecifieke acties. Aan de inkomstzijde komen dan de stortingen vanuit het actiefonds van de unie en aan de uitgavenzijde kunnen alle gegevens worden ingevuld met betrekking tot de uitgaven voor de veilingspecifieke acties.

De individuele producentenorganisatie stelt voor de uitgaven een gelijkaardige samenvattende tabel per actie op (zie formulier V in bijlage 4 onder deel 5).

Indien het voor een (unie van) producentenorganisatie(s) op basis van hun operationeel boekhoudsysteem niet mogelijk zou zijn deze vorm van boekhouding te voeren, kan een andere vorm van G.M.O.-boekhouding worden aanvaard op voorwaarde dat deze eenzelfde graad van transparantie biedt. In dit geval dient hierover overleg te worden gepleegd met ALV.

Specifieke richtlijnen bij het voeren van de G.M.O.-boekhouding

- in verband met betalingen van uitgaven;
- in verband met de naam waarop gefactureerd wordt;
- in verband met de detaillering van de factuur;
- in verband met personeelskosten;
- in verband met creditnota's;
- in verband met afschrijvingen op investeringen;
- in verband met wijzigingen achteraf in de G.M.O. boekhouding.

a. In verband met betalingen van uitgaven

Alle uitgaven van een werkingsjaar dienen in beginsel gefactureerd te zijn in dat jaar en dienen in principe betaald te zijn vóór de uiterste dag van indiening van de steunaanvraag.

Facturen opgesteld in het jaar volgend op het werkingsjaar kunnen slechts aanvaard worden in de mate dat de factuur een duidelijke verwijzing bevat dat de geleverde goederen of verstrekte

diensten betrekking hebben op het werkingsjaar in kwestie en op een actie in het operationeel programma.

Facturen van een werkingsjaar (N) die nog niet betaald zijn vóór de uiterste indieningsdatum van de steunaanvraag (uiterlijk op 15 februari (N+1)), kunnen slechts aanvaard worden voor steun mits melding in de GMO - boekhouding en mits betaling vóór 30 april (N+1). De melding van openstaande betalingen moet vergezeld zijn van een motivatie.

Wanneer later bij controle een openstaande betaling wordt vastgesteld die niet gemeld en/of niet gemotiveerd werd, zal de factuur in kwestie geweigerd worden voor steun en zal ALV sancties opleggen.

Alle uitgaven opgenomen in de GMO boekhouding en de steunaanvraag dienen voor 100% betaald te zijn door de producentenorganisatie of unie van producentenorganisaties. Dit geldt ook voor de premies m.b.t. oogstverzekeringen.

b. In verband met de naam waarop gefactureerd wordt

De gebruikte facturen moeten zijn opgesteld op naam van de producentenorganisatie, de unie van producentenorganisaties, de producentengroepering of de dochteronderneming (overeenkomstig artikel 50, lid 9 van verordening (EU) nr. 543/2011) of op naam van één of meer daarbij aangesloten leden. Indien facturen op naam van een lid of leden wordt ingediend, dient dit, per actie waarvoor dit het geval is, duidelijk te worden vermeld in het jaarverslag.

c. In verband met de detaillering van de factuur

Ongeacht de naam waarop gefactureerd wordt, dient de factuur een volledige en duidelijke omschrijving te bevatten waaruit blijkt dat deze factuur in verband staat met de in het goedgekeurde operationele programma omschreven actie.

d. In verband met personeelskosten

Van elk uitvoeringsjaar kunnen enkel reële personeelskosten per actie worden ingebracht.

Bovendien wordt in de nominatieve lijst van GMO - personeelsleden het werktijdpercentage van een werknemer expliciet opgesplitst in een percentage dat het aandeel ten opzichte van een full-time-werknemer weergeeft en een percentage dat het aandeel ten opzichte van de duur van het programma (1 jaar) weergeeft (zie formulier XIII in bijlage 4 onder deel 5).

De toegelaten bewijsvoering door het sociaal secretariaat van de producentenorganisatie bestaat uit een loonstaat opgesteld ofwel per actie, ofwel per werknemer.

De componenten, waaruit de personeelskosten in het programma mogen bestaan, zijn:

- het bruto loon (inclusief eindejaarspremie);
- de sociale lasten van de werkgever;
- de belastbare vergoedingen (onder meer vakantiegeld) en
- de niet-belastbare vergoedingen.

Vergoedingen betaald bij ontslag of contractbreuk kunnen niet worden aanvaard. Ook bonussen komen niet in aanmerking.

Indien de ingediende loonlasten voor een bepaalde actie groter zijn dan de bewijsvoering van het sociaal secretariaat aangeeft, worden de door het sociaal secretariaat opgegeven bedragen aanvaard.

Zijn de ingediende loonlasten voor een bepaalde actie kleiner dan de bewijsvoering van het sociaal secretariaat aangeeft, dan worden de door de producentenorganisatie ingediende bedragen aanvaard.

e. In verband met creditnota's

Vanzelfsprekend dienen alle bij de ingebrachte G.M.O. - facturen behorende creditnota's in mindering te worden gebracht op straffe van sanctie. Dergelijke creditnota's dienen in de mate van het mogelijke te worden ingebracht in hetzelfde werkingsjaar als de factuur waarnaar ze refereren.

Elke creditnota die betrekking heeft op een G.M.O. - factuur en die de producentenorganisatie ontvangt na de indiening van de steunaanvraag, moet schriftelijk (brief, fax of e-mail) gemeld worden aan ALV en dit vóór de uitvoering van de controles door ALV. In dat geval zal ze ambtshalve en zonder sanctie in mindering worden gebracht van de uitgaven van het werkingsjaar.

Wanneer later bij controle een dergelijke creditnota ontdekt wordt, die niet voorafgaandelijk aan ALV is gemeld, kan ALV sancties invoeren.

Indien de steun reeds uitbetaald is aan de producentenorganisatie en ALV ontdekt een niet-gemelde creditnota, dan zal de producentenorganisatie in dat geval verplicht worden over te gaan tot terugbetaling van de ontvangen steun voor de factuur in kwestie, vermeerderd met de sanctie overeenkomstig artikel 117 van verordening (EU) nr. 543/2011.

f. In verband met afschrijvingen op investeringen

De term "afschrijvingen" gebruikt in het kader van het operationeel programma staat los van het begrip "afschrijvingen" in boekhoudkundige of fiscale zin. Onder afschrijvingen wordt hier verstaan de spreiding van de kosten van een investering over meer dan één jaar met als doel een spreiding van de communautaire financiële steun te bekomen.

In geval van afschrijvingen dient, ieder jaar opnieuw bij de indiening van de steunaanvraag, een lijst met per G.M.O.-factuur de duur en de methode, het reeds afgeschreven bedrag en het nog af te schrijven bedrag bij het dossier te worden gevoegd. De lijst dient vergezeld te gaan van een kopie van elke oorspronkelijke factuur, zelfs al is de factuur reeds in het verleden overgemaakt.

Indien een producentenorganisatie een investering, ongeacht of ze al dan niet volledig is afgeschreven in de G.M.O.-boekhouding, verkoopt binnen de looptijd van een operationeel programma (huidig of volgend), dient zij de restwaarde (tweedehandsverkoopwaarde in hoofde van de producentenorganisatie) mee te delen aan ALV en dit boekhoudkundig te staven (op straffe van sancties overeenkomstig artikel 117 van verordening (EU) nr. 543/2011). Goederen die in de G.M.O. - boekhouding worden afgeschreven moeten uiteraard ook als duurzame goederen worden geboekt in de reguliere boekhouding.

g. In verband met wijzigingen achteraf in de G.M.O.- boekhouding

Indien de producentenorganisatie na de indiening van de steunaanvraag in haar G.M.O.-boekhouding nog fouten - van welke aard ook - vaststelt, of indien de producentenorganisatie na die datum nog stukken van derden ontvangt met een invloed op de ingediende G.M.O.-boekhouding (bijvoorbeeld creditnota's ontvangen in jaar n met betrekking tot het operationeel programma van jaar n-1), moeten deze schriftelijk worden meegedeeld vooraleer het ALV zijn jaarlijkse controle doet, dit alles op straffe van sancties overeenkomstig artikel 117 van verordening (EU) nr. 543/2011. ALV stuurt een ontvangstbevestiging.

Ook dient de producentenorganisatie ALV, na de indiening van de steunaanvraag, in voorkomend geval schriftelijk op de hoogte te brengen van wijzigingen in de betalingsstatus van G.M.O.-uitgaven.

h. In verband met datering van bewijsstukken

Uitgaven gefactureerd in het jaar **na** het uitvoeringsjaar dat gecontroleerd wordt, zijn slechts subsidiabel in het uitvoeringsjaar, als kan aangetoond worden dat de goederen zijn geleverd of de diensten zijn uitgevoerd in het uitvoeringsjaar (dit kan onder meer blijken uit de factuumschrijving of uit bijlagen aan de factuur).

Uitgaven gefactureerd in het jaar **vóór** het uitvoeringsjaar dat gecontroleerd wordt, zijn in principe **niet** subsidiabel in het uitvoeringsjaar, tenzij de producentenorganisatie hiervoor een geldige reden heeft. Deze reden moet dan kenbaar worden gemaakt voorafgaand aan de jaarlijkse boekhoudkundige controle en zal individueel beoordeeld worden.

Indien de unie van producentenorganisaties kosten maakt in het uitvoeringsjaar dat gecontroleerd wordt en deze factureert uiterlijk op 31 december van dat jaar, maar doorrekent aan haar leden via een factuur opgesteld in het jaar nadien, dan is voor de onderliggende producentenorganisaties deze factuur subsidiabel in het uitvoeringsjaar.

3.1.4.4 Jaarlijks verslag van de bedrijfsrevisor of accountant van de producentenorganisatie

In het BVR d.d. 8 mei 2009, artikel 32, is bepaald dat de producentenorganisatie een bedrijfsrevisor dient aan te stellen die de GMO-boekhouding identificeert, controleert en certificeert krachtens de volgens de nationale wetgeving terzake voorgeschreven regels. Het verslag van diens bevindingen dient jaarlijks, ten laatste op 15 augustus te worden ingediend bij ALV (e.g. het verslag m.b.t. OP 2010 dient op 15 augustus 2011 te worden ingediend).

3.1.4.5 Controles

3.1.4.5.1 Controles op de vorming van het actiefonds

De eigen middelen en telersbijdragen zullen jaarlijks worden gecontroleerd. Aan de hand van de boekhouding zal o.m. worden nagegaan of de telersbijdragen daadwerkelijk werden geïnd. Aan de hand van enkele factureringen zal bovendien worden gekeken of deze afkomstig zijn van leden van de PO. Ook zal de herkomst van de eigen middelen worden nagegaan; deze herkomst moet boekhoudkundig traceerbaar zijn.

Aan de hand van de specifieke G.M.O.-boekhouding dient te worden aangetoond dat een bedrag van minstens 50%¹¹ van de totale uitgaven voor het operationeel programma wel degelijk in het actiefonds is gestort.

Ook wordt nagegaan of de toegekende voorschotten effectief in het actiefonds zijn gestort en op een correcte wijze zijn aangewend.

De producentenorganisatie legt een afzonderlijke boekhoudrekening aan voor de verwerking van deze bijdragen. De telersbijdragen wordt doorgestort naar het actiefonds. Eventuele overschotten aan bijdragen mogen worden overgeheveld naar het volgende jaar, zelfs vanuit een vorig operationeel programma. Deze overdrachten zijn slechts geldig als ze extra comptabel kunnen aangetoond worden.

- specifiek in geval van transnationale UPO's: ALV kan de bevoegde controlerende instantie in de andere lidstaat verzoeken het door de internationale unie van producentenorganisaties opgegeven bedrag van de telersbijdragen en de correcte manier van innen van ieder van de leden uit die lidstaat boekhoudkundig te controleren en te bevestigen.
- specifieke richtlijnen voor producentenorganisaties erkend voor producten bestemd voor verwerking:

De eventuele afhoudingen voor het actiefonds moeten op een transparante wijze gebeuren die ook traceerbaar is in de boekhouding. De teler moet effectief op de hoogte zijn van deze afhouding. Het is voor hem belangrijk om te weten hoe de prijsvorming tot stand komt en welke kostenstructuur gebruikt wordt. De prijsvorming en het prijsmechanisme moet transparant zijn (zie ook erkenningsvoorwaarden).

De producentenorganisatie vermeldt de eventuele telersbijdragen voor het actiefonds afzonderlijk op de facturen van de telers of op de borderellen van de producentenorganisatie. De berekening van

¹¹ Indien de gevraagde Europese bijdrage meer dan 50% bedraagt, kan de bijdrage in het actiefonds van de P.O. (telersbijdragen en/ of eigen middelen) lager zijn dan 50%

deze bijdragen is gerelateerd aan de hoeveelheid en/of de waarde van de producten op deze documenten. De berekeningswijze wordt toegelicht in de teeltcontracten. De raad van bestuur van de producentenorganisatie legt jaarlijks, zo nodig meermaals per jaar, de aanpasbare afhoudingsfactor vast. Zij kan kiezen voor één factor voor alle producten of één factor per product. Het verslag van de raad van bestuur met betrekking tot het actiefonds, alsook elke aanpassing aan dit verslag, wordt aan ALV bezorgd.

3.1.4.5.2 Boekhoudkundige controles op de uitgaven (besteding actiefonds)

a. De financiële en boekhoudkundige controle heeft tot doel te bepalen of:

- de kopijen van verstrekte verantwoordingsstukken **"echt"** zijn, m.a.w. overeenstemmen met de originele ervan,
- alle in het operationeel programma geselecteerde uitgaven (inclusief personeelskosten) correct **boekhoudkundig** verwerkt zijn,
- alle **creditnota's** m.b.t. het operationeel programma daadwerkelijk **in mindering** zijn gebracht van de uitgaven voor dat programma,
- alle **betalingsoverdrachten** met betrekking tot de geselecteerde uitgaven correct uitgevoerd zijn en bijgevolg de in het operationeel programma ingebrachte uitgaven reëel zijn en dit alles met het oog op het onderzoek van de subsidiabiliteit van de ingediende uitgaven.

b. Werkwijze

De producentenorganisatie ontvangt (kort vooraf de controle ter plaatse) een lijst met geselecteerde uitgaven (inclusief personeelskosten), waarvoor wordt gevraagd deze te rechtvaardigen door middel van afschriften van **facturen, creditnota's, bankrekening** uittreksels en uittreksels loonstaten e.a. bewijzen uit de officiële boekhouding van de producentenorganisatie.

Ingeval van controlebezoek **ter plaatse**, kunnen de kopijen van de geselecteerde documenten **vergeleken** worden met de originele stukken.

Om potentiële onregelmatigheden te kunnen opsporen worden de geselecteerde facturen aan de hand van revisorale checklists afgestemd met hun onderliggende stukken (bestelbons, ontvangstdocumenten, schriftelijk gemaakte afspraken, ...) wat betreft hoeveelheden, prijzen, kortingen, bijkomende kosten, vrachten en dergelijke.

c. Selectie

In navolging van artikel 106, lid 2 van verordening (EU) nr. 543/2011 moet jaarlijks een significante **steekproef** van de steunaanvragen worden gecontroleerd. Deze steekproef omvat tenminste 30% van de totale steun.

Bij de uitvoering van de selectie wordt rekening gehouden met het aantal fouten aangetroffen bij eerder uitgevoerde controles, met het risico van het aantreffen van fouten (non-conformiteit) en de controleerbaarheid van de uitgaven. De uitgaven met de hoogste monetaire waarde (**kritische uitgaven**) worden steeds opgenomen in de selectie. Het aantal kritische uitgaven kan echter te allen tijde uitgebreid worden met uitgaven waarover bij nazicht van de ingediende uitgavenlijst twijfels zijn gerezen omtrent hun juistheid. Daarnaast worden nog een zeker aantal **andere uitgaven** op een volkomen arbitraire wijze geselecteerd.

Bovendien geeft het systeem, afhankelijk van de ingestelde parameters, een bepaalde **zekerheid** waarmee kan gesteld worden dat, na afloop van de controle, niet meer fouten zullen aangetroffen worden dan voorzien en dat het totaalbedrag van de aangetroffen fouten de toegestane fout niet zal overtreffen. Wanneer na uitvoering van de huidige controle desalniettemin toch meer fouten worden aangetroffen dan voorzien of toegelaten, wat noopt tot uitvoering van een **bijkomende controle** (artikel 106, lid 3, verordening (EU) nr. 543/2011, dan geeft het systeem, afhankelijk van het aantal gevonden fouten bij de huidige controle, het aantal bijkomend te onderzoeken uitgaven om toch aan die zekerheid te voldoen.

Boekhoudkundige controle bij transnationale unies van producentenorganisaties:

De selectie van de aan controle te onderwerpen uitgaven wordt opgemaakt door ALV en wordt, zowel voor de transnationale unie als voor de individuele producentenorganisaties, bezorgd aan de

transnationale unie. Alle gevraagde stukken worden door de transnationale unie verzameld en ALV controleert deze bij de transnationale unie. Ingeval specifieke boekhoudcontroles ter plaatse in een andere lidstaat vereist zijn, zullen deze worden gedelegeerd aan de bevoegde instanties ter plaatse.

3.1.4.6 Sancties

Overeenkomstig artikel 117 van verordening (EU) nr. 543/2011 moet ten onrechte uitgekeerde steun of aangevraagde steun worden teruggevorderd of ingehouden en moeten sancties aan de betrokken begunstigde/aanvrager worden opgelegd, wanneer het actiefonds van middelen is voorzien op een wijze die strijdig is met het bepaalde in artikel 103 ter van verordening (EG) nr. 1234/2007, of voor andere dan de in artikel 103 ter, lid 2, van die verordening vastgestelde doeleinden is gebruikt.

In het BVR van 8 mei 2009, artikel 56 is bovendien bepaald dat overtredingen van de bepalingen die genomen zijn ter uitvoering van dit besluit worden opgespoord, vastgesteld en bestraft in overeenstemming met de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten.

Overtredingen door de teler van de verklaring, vermeld in artikel 7, eerste lid, 2°, worden bestraft met de straf, vermeld in artikel 6, §1, van de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten.

3.1.5 Steunaanvraag

3.1.5.1 Goedgekeurd steunbedrag

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 68

“Overeenkomstig artikel 103 octies, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1234/2007 melden de lidstaten het goedgekeurde steunbedrag uiterlijk op **15 december** vóór het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd, aan de producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties. In geval van toepassing van artikel 64, lid 2, derde alinea, of van artikel 65, lid 3, tweede alinea van de onderhavige verordening melden de lidstaten het goedgekeurde steunbedrag uiterlijk op **20 januari** van het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd.”

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 97

“De lidstaten delen uiterlijk op 31 januari het totale bedrag van de actiefondsen die dat jaar voor alle operationele programma's zijn goedgekeurd, mee aan de Commissie. In deze mededeling worden duidelijk het totale bedrag van elk actiefonds en het totale bedrag van de EU-steun voor dat fonds vermeld. Deze cijfers worden verder uitgesplitst naar crisispreventiemaatregelen, crisisbeheersmaatregelen en andere maatregelen.”

Verordening (EG) nr. 1234/2007 Artikel 103 acties, lid 2

“2. De producentenorganisaties delen de raming van de middelen van het actiefonds voor elk jaar mee aan de lidstaat en leggen een passende motivering voor die gebaseerd is op de ramingen van het operationele programma, op de uitgaven van het lopende jaar en eventueel van de voorgaande jaren, alsmede indien nodig op de ramingen van de productiehoeveelheden van het volgende jaar.

3. De lidstaat stelt de producentenorganisatie of de unie van producentenorganisaties in kennis van de raming van de binnen de in artikel 10 aangegeven grenzen vastgestelde communautaire financiële steun.”

3.1.5.2 Modaliteiten van indiening van de steunaanvraag

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 69, lid 1

“Voor elk operationeel programma waarvoor steun wordt aangevraagd, dient de producentenorganisatie **uiterlijk op 15 februari** na het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd, bij de bevoegde autoriteit van de lidstaat een aanvraag om toekenning van de steun of van het saldo van de steun in.”

De aanvragen om betaling van de financiële steun of het saldo worden overeenkomstig formulier VII in bijlage 4 onder deel 5 ingediend bij ALV op uiterlijk 15 februari van het jaar na dat waarop de aanvragen betrekking hebben, en dit op volgend adres:

Agentschap voor Landbouw en Visserij

Structuur en Investeringen

Ellips, 4de verdieping

Koning Albert II- laan, 35 – bus 41

1030 Brussel

**Email: ALV.GMO@lv.vlaanderen.be; karolien.truyen@lv.vlaanderen.be;
wieke.kellerman@lv.vlaanderen.be**

In elk geval moeten alle ingediende uitgaven worden getoetst aan de algemene bepalingen onder punt 3.1.7 en aan de vereiste gegevens per type actie onder punt 3.2. Enkel uitgaven die op basis van deze algemene bepalingen subsidiabel zijn en die duidelijk deel uitmaken van de goedgekeurde actie kunnen worden ingediend.

Het totaal aan ingediende uitgaven mag het goedgekeurde actiefonds niet met meer dan 5% overschrijden.

3.1.5.3 Stavingstukken bij de steunaanvraag

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 69, lid 2

"Bij de aanvraag worden bewijsstukken gevoegd met betrekking tot:

- a. de aangevraagde steun
- b. de waarde van de afgezette productie;
- c. de van de leden ontvangen financiële bijdragen en de bijdragen van de producentenorganisatie zelf;
- d. de voor het operationele programma verrichte uitgaven;
- e. de naar actie uitgesplitste uitgaven voor crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen;
- f. het naar actie uitgesplitste deel van het actiefonds dat is besteed aan crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen;
- g. de naleving van artikel 103, quater, lid 2, en artikel 103, quater, lid 3, eerste alinea, en artikel 103 quinquies van Verordening (EG) nr. 1234/2007;
- h. een schriftelijke verbintenis waarin wordt aangegeven dat zij geen overlappende financiering uit uniale dan wel nationale bron heeft ontvangen voor maatregelen en/of acties die in aanmerking komen voor steun uit hoofde van de onderhavige verordening, en
- i. in het geval van een aanvraag voor een betaling die is gebaseerd op een in artikel 60, lid 2, bedoeld forfaitair standaardtarief, het bewijs van uitvoering van de betrokken actie."

De steunaanvraag (zie formulier VII in bijlage 4 onder deel 5) bij ALV, uiterlijk op 15 februari van het jaar dat volgt op de uitvoering van het operationeel programma, dient vergezeld te gaan van de volgende "tot staving dienende stukken":

b) De waarde van de afgezette productie

(zie hoofdstuk 3.1.3.)

OPMERKING: De waarde van de afgezette productie dient te worden bewezen voor 1 september van het jaar N waarop de steunaanvraag betrekking heeft (bv. de WAP voor het OP 2011 dient voor 1 september 2011 te worden bewezen).

Indien al de vereiste stavingstukken tijdig (zie timing hierboven) worden ingediend, zal ALV nog vóór de indiening van de steunaanvraag (op 15 februari van het uitvoeringsjaar), de producentenorganisatie op de hoogte brengen van het resultaat van de controle

en het definitief vastgestelde bedrag van de afgezette productie (behalve in geval van mogelijke discussiepunten of onduidelijkheden bij de controle).

c) de van de leden ontvangen financiële bijdragen en die van de producentenorganisatie zelf

Zie hoofdstuk 3.1.4.

d) De uitgaven die voor het operationeel programma zijn gedaan

Volgende "tot staving dienende stukken" dienen bij de indiening van de steunaanvraag aan ALV te worden bezorgd:

1. G.M.O.-boekhouding (zie formulier VI in bijlage 4 onder deel 5) – toelichting: zie 3.1.4.2

Een uittreksel uit de specifieke G.M.O.-boekhouding en/of een overzicht van de transacties op de financiële rekening van het actiefonds aan de hand van bankrekeninguittreksels moet een duidelijk overzicht geven van de globale uitgaven- en inkomstenstaat voor het betreffende jaar in het kader van het operationeel programma en het uit de markt nemen van producten (zie ook punt 4 hieronder). Ter controle worden naderhand steekproefsgewijs bepaalde facturen opgevraagd of wordt gevraagd bepaalde uitgaven te verduidelijken of te staven.

Deze bijlage wordt eveneens per digitaal aan ALV (**ALV.GMO@lv.vlaanderen.be**) bezorgd. Een standaardtabel kan bij ALV worden bekomen. De toelichting bij de tabel is terug te vinden in hoofdstuk 3.1.4.2.

2. Per actie een overzicht van de uitgaven gedaan voor het operationeel programma in het betreffende jaar (zie formulier V in bijlage 4 onder deel 5).

De uitgaven kunnen onder meer worden bewezen aan de hand van facturen. In deze bijlage worden enerzijds alle facturen en anderzijds de andere uitgaven van de producentenorganisatie opgenomen in het budget van het operationeel programma (bijvoorbeeld personeelskosten, forfaitaire kosten, ...) weergegeven. De facturen als dusdanig moeten niet aan ALV worden bezorgd, tenzij dit uitdrukkelijk wordt gevraagd.

Per actie wordt bijgevolg de globale uitgave verantwoord.

Deze bijlagen worden eveneens digitaal aan ALV (**ALV.GMO@lv.vlaanderen.be**) bezorgd. Een standaardtabel kan bij ALV worden bekomen. De toelichting bij de tabel is terug te vinden in hoofdstuk 3.1.4.2.

3. Een globaal overzicht van de uitgaven.

Dit overzicht bevat per actie de geraamde uitgave, de reële uitgave, het percentage overschrijding en de motivatie (zie formulier VIII in bijlage 4 onder deel 5).

Deze bijlage wordt eveneens digitaal aan ALV (**ALV.GMO@lv.vlaanderen.be**) bezorgd. Een standaardtabel kan bij ALV worden bekomen.

4. Een duidelijke omschrijving van de berekeningsmethode van alle forfaitaire kosten die in het operationeel programma worden gebracht, met een verwijzing naar de actie.

5. Een nominatieve lijst van alle werknemers van wie het loon geheel of gedeeltelijk in het operationeel programma is gebracht, met vermelding van de actie waarvoor ze werkzaam zijn en het werktijdpercentage ten opzichte van een voltijdse werkkracht én ten opzichte van de duur van het operationeel programma (zie formulier XIII in bijlage 4 onder deel 5).

Deze tabel wordt eveneens digitaal aan ALV (**ALV.GMO@lv.vlaanderen.be**) bezorgd. Een standaardtabel kan bij ALV worden bekomen.

Een attestering van de loonlasten door het sociaal secretariaat van de producentenorganisatie per actie of per werknemer. Indien de producentenorganisatie voor een attestering per actie kiest, wordt hieraan - eveneens per actie - een nominatieve lijst toegevoegd van alle werknemers van wie de loonlasten zijn samengeteld (met vermelding, per werknemer, van het opgenomen percentage van diens werkelijke loonlasten). Deze nominatieve lijst dient eveneens geattesteerd te worden door het sociaal secretariaat.

Voor alle werknemers, die werken aan de uitvoering van een actie van het operationeel programma, dient te worden aangetoond dat het hier gaat om **gekwalificeerd** personeel voor de uitvoerende taken.

Voor alle werknemers, die werken aan de uitvoering van acties van het operationeel programma, dient een bijlage aan het arbeidscontract (zie formulier X in bijlage 4 onder deel 5) te worden opgemaakt (indien noodzakelijk, jaarlijks te actualiseren) waarin duidelijk de taken en de tijdsbesteding van de werknemer voor de desbetreffende actie zijn omschreven.

Voor werknemers, die slechts deeltijds¹² werken aan de uitvoering van acties van het operationeel programma, dient hun tijdsbesteding te worden verantwoord aan de hand van zogenaamde "werkbriefjes" (zie formulier I in bijlage 4 onder deel 5 van de rondzendbrief van ALV).

6. Een kopie van alle onderaannemingsovereenkomsten (zie formulier II in bijlage 4 onder deel 5) gesloten tussen de producentenorganisatie en een subcontractant voor de uitvoering van acties in het betreffende jaar. Hierbij wordt een omstandige beschrijving gevoegd van de aanvankelijke financiële kostenraming, de reële uitgaven door de onderaannemer en een verslag van de geleverde prestaties.
7. De evaluatieverslagen welke de controlerende instantie moeten toelaten de acties inhoudelijk op te volgen en een inzicht geven in de kostenstructuur van de actie.

e) De naar actie uitgesplitste uitgaven voor crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen

Detail van de uitgaven in de GMO- boekhouding en het overzicht van de uitgaven per actie (resp. formulieren VI en V in bijlage 4 onder deel 5).

f) Het naar actie uitgesplitste deel van het actiefonds dat is besteed aan crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen

Voor de cluster crisis (totaal van individuele acties) opnemen welk aandeel van het actiefonds er hieraan besteed werd. Dit aandeel mag in het totaal van alle uitgaven de geldende maxima niet overschrijden.

g) De naleving van artikel 103, quater, lid 2, en artikel 103, quater, lid 3, onder a) of b), en artikel 103 quinques van Verordening (EG) nr. 1234/2007

Door ondertekening van de steunaanvraag wordt verklaard door de P.O. dat deze bepalingen worden nageleefd.

h) Een schriftelijke verbintenis dat zij geen overlappende financiering uit communautaire dan wel nationale bron heeft ontvangen voor maatregelen en/of acties die in aanmerking komen voor steun in het kader van de onderhavige verordening

Door ondertekening van de steunaanvraag verbindt de P.O. zich hiertoe.

¹² Dit is minder dan 90%.

i) In het geval van een aanvraag voor een betaling die is gebaseerd op een in artikel 61, lid 5, bedoeld forfaitair standaardtarief, het bewijs van uitvoering van de betrokken actie

Dit dient per actie waar dit relevant is, te worden aangetoond.

3.1.5.4 Niet daadwerkelijk gedane uitgaven voor acties

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 69, lid 3

“De steunaanvraag mag betrekking hebben op geprogrammeerde, maar niet daadwerkelijk gedane uitgaven, indien de volgende elementen worden aangetoond:

- a) de betrokken acties konden om redenen die buiten de controle van de betrokken producentenorganisatie vielen, niet worden uitgevoerd tegen 31 december van het jaar van uitvoering van het operationele programma;
- b) de acties kunnen wel worden uitgevoerd uiterlijk tegen 30 april na het jaar waarvoor de steun wordt aangevraagd, en
- c) een gelijkwaardige bijdrage van de producentenorganisatie blijft in het actiefonds.

De steun wordt slechts uitbetaald en de overeenkomstig artikel 71, lid 3, gestelde zekerheid slechts vrijgegeven, als het bewijs wordt geleverd dat de in de eerste alinea, onder b), bedoelde geprogrammeerde uitgaven zijn verricht uiterlijk op 30 april na het jaar waarvoor de betrokken uitgaven waren geprogrammeerd, en voor zover wordt vastgesteld dat daadwerkelijk op de steun aanspraak kan worden gemaakt.”

3.1.5.5 Laattijdige indiening van de steunaanvraag

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 69, lid 4

“Wanneer de aanvraag na de in lid 1 vastgestelde datum wordt ingediend, wordt de steun per dag overschrijding met 1 % gekort.

In uitzonderlijke en naar behoren gemotiveerde gevallen kan de bevoegde autoriteit van de lidstaat aanvragen die na de in lid 1 bepaalde datum zijn ingediend, aanvaarden, indien de nodige controles zijn uitgevoerd en de in artikel 70 vastgestelde betalingstermijn in acht is genomen.”

3.1.5.6 Betaling van de steun

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 70

“De lidstaten betalen de aangevraagde steun **uiterlijk op 15 oktober** na het jaar waarin het programma is uitgevoerd.”

Samen met de uitbetaling van (het saldo van) de aangevraagde steun wordt ook het resterend deel van de gestelde zekerheden of, in voorkomend geval, de volledige zekerheden vrijgegeven.

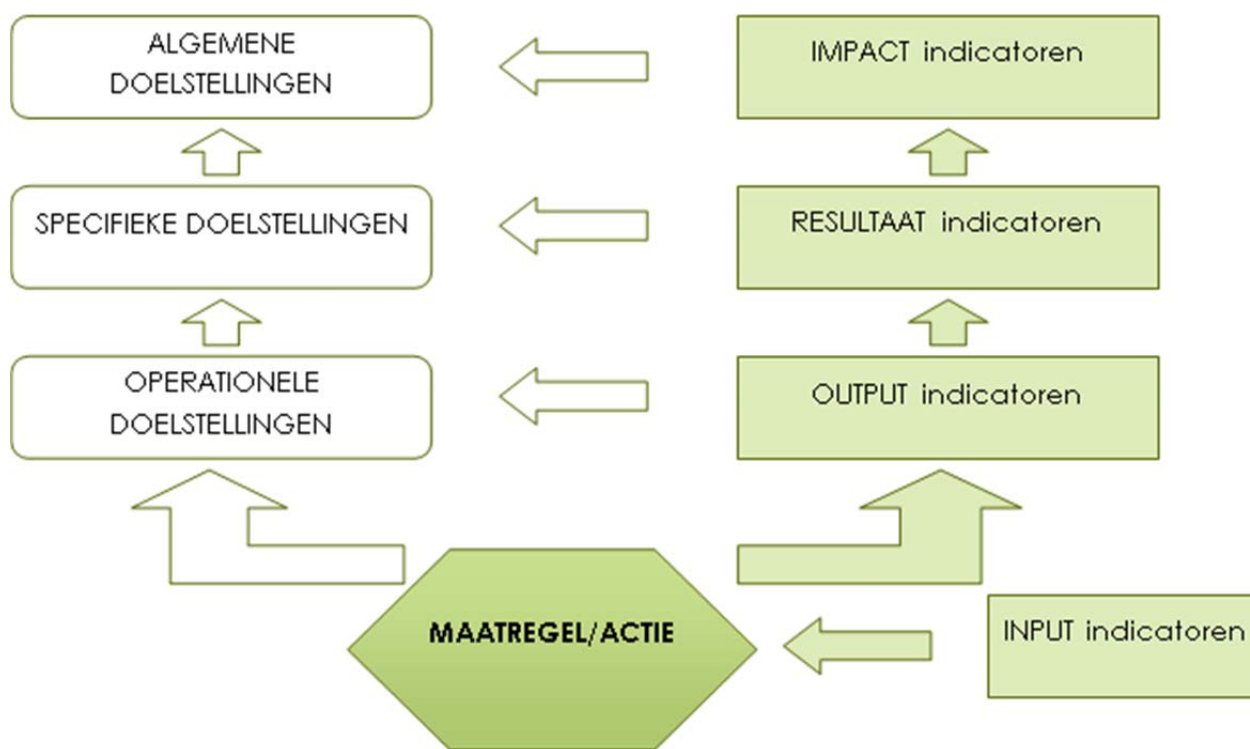
Het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) is het erkend betaalorgaan voor Vlaanderen in het kader van de verordening (EG) nr. 1234/2007 en moet bijgevolg zijn hoofdfuncties ten aanzien van de uitgaven in het kader van het ELGF., vervullen.

Deze hoofdfuncties zijn bepaald in bijlage I van verordening (EG) nr. 885/2006.

3.1.6 Het gebruik van performantie-indicatoren

Elke maatregel of soort actie is bedoeld om bij te dragen tot een vastgelegde hiërarchie op drie niveaus van doelstellingen. Deze zijn (a) operationele doelen, (b) specifieke doelstellingen en (c) algemene doelstellingen van het operationele programma.

Figuur 4: Hiërarchie doelstellingen & indicatoren

1. Voor elke maatregel of actie zijn er output, resultaats- en impact indicatoren in relatie tot deze hiërarchie zoals is voorgesteld in volgende figuur
2. Elk type van indicator is bedoeld om specifieke kwantitatieve informatie te geven:
  - a) Input indicatoren verwijzen naar de financiële middelen die toegemeten werden aan elke maatregel/type van actie.
  - b) Output indicatoren meten activiteiten direct gerealiseerd door de maatregelen/types van toegepaste acties. Deze activiteiten zijn de eerste stap in de richting van de realisatie van de operationele doelstellingen van de maatregelen /types van acties.
  - c) Resultaatsindicatoren meten het onmiddellijke effect van de tussenkomst naar de directe belanghebbenden met name de leden van de producentenorganisaties. Deze effecten dragen bij tot de verwezenlijking van de specifieke doelen.
  - d) Impact indicatoren verwijzen naar de voordelen van het programma verder reikend dan de onmiddellijke effecten op de directe belanghebbenden. Ze zijn verbonden met de algemene doelstellingen van het operationele programma en dragen bij tot de verwezenlijking hiervan.
  - e) Gemeenschappelijke uitgangssituatie-indicatoren zijn indicatoren die een toestand of trend weergeven bij de start van het programma. Ze kunnen waardevolle informatie geven over:
    - De analyse van de vertreksituatie bij het opstellen van de nationale strategie en de operationele programma's;
    - een referentie tegen de welke het resultaat en de impact van een operationeel programma zal geëvalueerd worden;
    - de interpretatie van de resultaten en de impact van een operationeel programma.

De gemeenschappelijke uitgangssituatie- indicatoren verwijzen naar alle mogelijke specifieke en algemene doelstellingen. Sommige uitgangsindicatoren zijn slechts relevant voor de individuele operationele programma's op het niveau van de producentenorganisaties (bijvoorbeeld hoeveelheid van de productie die tegen minder dan 80% van de gemiddelde, door de producentenorganisatie/unie van producentenorganisaties ontvangen prijs in de handel is gebracht. Andere gemeenschappelijke uitgangssituatie-indicatoren zijn tevens relevant voor de nationale strategie op het niveau van de lidstaten (bv. de hoeveelheid van de afgezette productie.) Normaliter moeten de uitgangssituatie-indicatoren worden berekend als driejarige gemiddelden. Indien geen gegevens beschikbaar zijn worden zij berekend aan de hand van gegevens van ten minste één jaar.

3. Performantie-indicatoren (financieel, output, resultaat, impact en baseline indicatoren) zijn instrumenten bedoeld om kwantificeerbare informatie bij te dragen die nuttig is bij de evaluatie van de vooruitgang of voortgang bij de verwezenlijking van de doelstellingen die uitgezet waren bij het operationele programma en bij het onderzoek naar de efficiëntie en effectiviteit van het programma en de evaluatie van de vooruitgang t.o.v. de algemene doelstellingen van het programma.
4. Het systeem van gemeenschappelijke performantie-indicatoren houdt niet noodzakelijk rekening met alle factoren die een rol kunnen spelen en die de output, resultaats- en impact indicatoren kunnen beïnvloeden. In deze context zal de informatie die geleverd wordt door de indicatoren geïnterpreteerd moeten worden in het licht van kwantitatieve en kwalitatieve informatie in verband met de sleutelfactoren¹³ die bijdragen tot het succes of het falen van de uitvoering van het programma.
5. Bij de verschillende clusters is verder in deze NS aangegeven welke indicatoren eventueel van toepassing zijn. Uiteraard dienen de opgelijste indicatoren slechts gebruikt te worden als de betrokken acties ook effectief in het OP opgenomen zijn.
6. PO of UPO mogen/moeten ook indicatoren voorstellen indien er geen specifieke indicatoren opgelegd zijn voor een specifieke actie.
7. De input en outputindicatoren moeten per actie gehanteerd worden, de resultaatsindicatoren mogen op het niveau van de clusters gehanteerd worden. De impactindicatoren kunnen op het globale niveau van het totale programma toegepast worden.
8. Volgende **impact indicatoren** dienen op het niveau van het programma gebruikt te worden. De referentieperiode voor de beoordeling van veranderingen is de situatie aan het begin van het programma.

Maatregel	Algemene doelstelling	Impactindicator (meting)
Acties die gericht zijn op de productieplanning	Vergroting van het concurrentievermogen	Geraamde verandering in de waarde van de afgezette productie (EUR)
Acties die gericht zijn op verbetering of behoud van de productkwaliteit	Aantrekkelijker maken van het lidmaatschap van een producentenorganisatie	Verandering in het totale groente- en fruitproducenten dat actief lid ¹⁴ is van de betrokken PO/UPO (aantal)
Acties die gericht zijn op verbetering van de afzet		
Onderzoek en experimentele productie		
Opleidingsacties (behalve in verband met crisispreventie en -beheer) en/of acties die gericht zijn op bevordering van de toegang tot adviesdiensten		
Crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen		Verandering in het totale groente- en fruitareaal van de leden van de betrokken PO/UPO (ha)
Milieuacties	Behoud en bescherming van het milieu:	

¹³ Bijvoorbeeld de uiteindelijke performantie van een operationeel programma kan beïnvloed zijn door factoren die buiten de controle van producentenorganisaties liggen zoals onverwachte ontwikkelingen van de groenten- en fruitmarkt of in de toegang tot bepaalde marktbestemmingen.

¹⁴ Actieve leden zijn leden die producten leveren aan de producentenorganisatie/groeperingen van producentenorganisaties

	Bodem	Geen gegevens
	waterkwaliteit	Geraamde verandering in het totale verbruik van minerale meststoffen, per minerale meststof (N en P ₂ O ₃) (ton)
	Duurzaam watergebruik	Geraamde verandering in het totale waterverbruik (m ³)
	habitat en biodiversiteit	Geen gegevens
	landschap	Geen gegevens
	mildere klimaatverandering	Geraamde verandering in het totale energiegebruik, per energiebron of brandstof (in liter/m ³ /kWh)
	afvalbeperking	Geraamde verandering in het totale volume van geproduceerd afval (ton) Geraamde verandering in het verbruik van verpakkingsmateriaal (ton)
Andere acties	Vergroting van het concurrentievermogen Aantrekkelijker maken van het lidmaatschap van een producentenorganisatie	Geraamde verandering in de totale waarde van de afgezette productie (EUR) Verandering in het totale aantal groente- en fruitproducenten dat actief lid ¹⁵ is van de betrokken PO/UPO (aantal) Verandering in het totale groente- en fruitareaal van de leden van de betrokken PO/UPO (ha)

Tabel 2: Schema performantie-indicatoren

9. Gemeenschappelijke uitgangssituatie-indicatoren (baseline)

Noot: De uitgangssituatie-indicatoren dienen voor het analyseren van de situatie aan het begin van de programmeringsperiode. Sommige uitgangssituatie-indicatoren zijn slechts relevant voor de individuele operationele programma's op het niveau van de producentenorganisaties.

Normaliter moeten de uitgangssituatie-indicatoren worden berekend als driejaargemiddelden. Indien geen gegevens beschikbaar zijn, moeten zij worden berekend aan de hand van gegevens over ten minste één jaar.

Doelstellingen	Uitgangssituatie-indicatoren met betrekking tot de doelstellingen	
	Indicator	Definitie (en meting)
Algemene doelstellingen		
Vergroting van het	Totale waarde van de afgezette	Totale waarde van de afgezette

¹⁵ Actieve leden zijn leden die producten leveren aan de PO/UPO.

concurrentievermogen	productie	productie van de producentenorganisatie (PO)/unie van producentenorganisaties (UPO) (EUR)
Aantrekkelijker maken van het lidmaatschap van een producentenorganisatie	Aantal groente- en fruitproducenten dat lid is van de betrokken PO/UPO	Aantal groente- en fruitproducenten dat actief lid is van de betrokken PO/UPO
	Totaal groente- en fruitteeltareaal van de leden van de betrokken PO/UPO	Totaal groente- en fruitteeltareaal van de leden van de betrokken PO/UPO (<i>ha</i>)
Behoud en bescherming van het milieu	Geen gegevens	
Specifieke doelstellingen		
Bevordering van de concentratie van het aanbod	Totale volume van de afgezette productie	Totale volume van de afgezette productie van de PO/UPO
Bevordering van de afzet van producten van de leden		Hoeveelheid van de <i>afgezette</i> productie die voldoet aan de voorschriften van een specifieke „kwaliteitsregeling” ¹⁶ , naar de voornaamste types „kwaliteitsregeling” (ton)
Afstemming van de productie op de vraag, wat kwaliteit en hoeveelheden betreft		
Optimalisatie van de productiekosten	Geen gegevens	
Verhoging van de handelswaarde van de producten	Gemiddelde waarde per eenheid product van de <i>afgezette</i> productie	Totale waarde van de afgezette productie/ totaal volume van de afgezette productie (EUR/kg)
Stabilisatie van de producentenprijzen	Geen gegevens	
Bevordering van kennis en verbetering van het menselijk potentieel	Aantal deelnemers aan opleidingsactiviteiten	Aantal mensen dat de afgelopen drie jaar alle opleidingsactiviteiten/het volledige opleidingsprogramma heeft gevolgd (aantal)
	Aantal bedrijven dat gebruikmaakt van adviesdiensten.	Aantal bij een PO/UPO aangesloten bedrijven dat gebruikmaakt van adviesdiensten (aantal)
Ontwikkeling van technische en economische prestaties en bevordering van innovatie	Geen gegevens	
Specifieke milieudoelstellingen		

¹⁶ Onder voorschriften inzake „kwaliteit” wordt hier verstaan: een reeks nadere voorschriften voor de productiemethoden: a) waarbij een onafhankelijke controle-instantie controleert of deze worden nageleefd en b) die leiden tot een eindproduct waarvan de kwaliteit: i) duidelijk uitstijgt boven de in de handel gangbare normen inzake volksgezondheid, plantengezondheid en milieu en ii) aansluit bij de bestaande en te verwachten afzetmogelijkheden. De voornaamste „kwaliteitsregelingen” zijn, onder meer: a) gecertificeerde biologische productie; b) beschermde geografische aanduidingen en beschermde oorsprongsbenamingen, c) gecertificeerde geïntegreerde productie, d) particuliere gecertificeerde kwaliteitsregelingen voor producten.

Bodembescherming	Areaal dat met bodemerrosie wordt bedreigd, met vermelding van erosiebestrijdingsmaatregelen	Fruit- en groentearaal dat met bodemerrosie wordt bedreigd ¹⁷ waarvoor erosiebestrijdingsmaatregelen worden genomen (ha)
Behoud en verbetering van de waterkwaliteit	Areaal met verlaagd gebruik/beter beheer van meststoffen	Fruit- en groentearaal met verlaagd gebruik/beter beheer van meststoffen (ha)
Duurzaam watergebruik	Areaal met waterbesparingsmaatregelen	Fruit- en groentearaal met waterbesparingsmaatregelen (ha)
Bescherming van habitat en biodiversiteit	Biologische productie	Areaal met biologische groenten/of fruitproductie (ha)
	Geïntegreerde productie	Areaal met geïntegreerde groenten/of fruitproductie (ha)
	Andere acties ter bescherming van habitat en biodiversiteit	Areaal waarop andere acties ter bescherming van habitat en biodiversiteit worden toegepast (ha)
Instandhouding van het landschap	Geen gegevens	
Mildering van klimaatverandering – Productie	Kasverwarming – energie-efficiëntie	Geraamd jaarlijks energieverbruik voor kasverwarming, per energiebron (ton/liter/m ³ /kWh per ton afgezette productie)
Mildering van klimaatverandering – Vervoer Behoud en verbetering van de luchtkwaliteit – Vervoer	Vervoer – energie-efficiëntie	Geraamd jaarlijks energieverbruik voor intern vervoer ¹⁸ , per energiebron (liter/m ³ /kWh per ton afgezette productie)
Beperking van het volume van geproduceerd afval	Geen gegevens	

Tabel 3: Uitgangssituatie-indicatoren

10. Bijkomende evaluatiecriteria: In de diverse clusters zijn naast de indicatoren nog lijsten van bijkomende evaluatiecriteria opgenomen. Deze criteria kunnen:

- indien nodig vertaald worden naar indicatoren
- Gebruikt worden met betrekking tot de rapportering van de acties
- Gebruikt worden om de standaardindicatoren te ondersteunen of te duiden en te verklaren.

¹⁷ Bedoeld wordt: de bodemerrosie die dreigt op schuin aflopende percelen met een helling van meer dan 10 %, ongeacht of erosiebestrijdingsmaatregelen (zoals bodembedekking en vruchtwisseling) zijn getroffen. Lidstaten die over de relevante informatie beschikken, mogen in plaats daarvan de volgende definitie gebruiken: als een met bodemerrosie bedreigd perceel wordt beschouwd elk perceel dat op voorspelbare wijze meer bodem verliest dan op een natuurlijke manier wordt gevormd, ongeacht of erosiebestrijdingsmaatregelen (zoals bodembedekking en vruchtwisseling) zijn getroffen.

¹⁸ Met „intern vervoer” wordt bedoeld het vervoer van producten van aangesloten bedrijven voor levering aan de PO/UPO.

11. Voor het gebruik van de indicatoren zullen door de administratie gepaste tabellen ter beschikking worden gesteld. Indien er problemen zijn met het invullen van deze tabellen, kan er contact opgenomen worden met ALVB.

3.1.7 Algemene bepalingen m.b.t. subsidieerbaarheid

De volgende bepalingen zijn van toepassing op het ganse programma telkens deze kostensoorten voorkomen in welbepaalde acties. Verderop in de tekst (zie 3.2) worden per cluster specifieke bepalingen opgesomd. In de tekst wordt steeds uitgegaan van de tekst uit de verordening en in de kaders worden bijkomende bepalingen voor Vlaanderen opgenomen. Wanneer in de tekst sprake is van producentenorganisaties of PO's zijn de bepalingen mutadis mutandis ook van toepassing op unies van producentenorganisaties of UPO's. Vanaf het werkjaar 2012 geldt artikel 60, lid 4 van verordening (EU) nr. 543/2011. Dit betekent dat de verschillende drempelwaarden per PO gelden, en niet langer op UPO niveau beoordeeld worden. Het gaat om: het actiefonds: 4,1% van de WAP + 0,5% van de WAP bij crisismaatregelen; milieuvriendelijk beheer van verpakkingen: maximaal 20% van het goedgekeurd actiefonds op PO niveau; minimum 10% van het goedgekeurd actiefonds per PO dient te worden besteed aan subsidiabele milieuacties; forfaitaire verpakkingskosten bedragen maximaal 20% van het goedgekeurde actiefonds op PO niveau; forfaitaire personeelskosten bedragen maximaal 20% van het goedgekeurde actiefonds op PO niveau; participaties in bedrijven bedragen maximaal 10% van het goedgekeurde actiefonds op PO niveau.

- a) Uitgesloten zijn: Administratie- en personeelskosten**, exclusief uitgaven voor de uitvoering van actiefondsen en operationele programma's. Deze laatste omvatten:

overheadkosten die specifiek betrekking hebben op het actiefonds of het operationele programma, inclusief beheers- en personeelskosten, kosten voor verslagen en evaluatiestudies en kosten voor het voeren en beheren van de boekhouding, waarvoor een forfaitair standaardtarief ten belope van 2 % van het goedgekeurde bedrag van het actiefonds, met een maximum van 180.000 EUR, wordt toegekend. Deze 2 % bestaat uit 1 % communautaire steun plus 1 % van de producentenorganisatie.

Voor een erkende unie van producentenorganisaties mag het forfaitaire standaardtarief worden vermenigvuldigd met het aantal leden van de bij de unie aangesloten producentenorganisaties, tot een maximum van 1.250.000 EUR.

Indien gebruik gemaakt wordt van deze forfaitaire vergoeding dient door de producentenorganisatie te kunnen worden aangetoond dat deze minimaal de noodzakelijke kosten voor de opvolging en de uitvoering van het programma dekt. Deze onderbouwing kan door het ALV worden opgevraagd ter beoordeling.

Andere overheadkosten zijn uitgesloten evenals 'algemene werkingskosten' *inclusief hieraan verbonden investeringskosten*.

Onder algemene werkingskosten wordt verstaan: uitgaven die een producentenorganisatie in elk geval zou maken, dus ook in het geval er geen operationeel programma wordt uitgevoerd. Het zijn kosten die niet specifiek voor de uitvoering van een bepaalde actie noodzakelijk zijn, wel eerder voor de courante werking van een producentenorganisatie.

Niet exhaustieve lijst (en in willekeurige volgorde) van algemene werkingskosten:

- abonnementen voor tijdschriften, niet specifiek in relatie tot een actie,
- uitgaven voor bureaumaterialen, frankeermachines, bepaalde postzegel- en telefoonkosten waarvan de omvang, kwantitatief, of het verband met de actie niet voldoende is aangetoond,
- kosten voor ontwikkeling van briefhoofden, naamkaartjes,
- vermeldingen in telefoongidsen,
- rekruteringskosten, ontslagvergoedingen, ...
- kosten voor onderhoud van gebouwen,
- kosten voor (normaal) afvalbeheer,
- bepaalde horecakosten en representatiekosten die niet specifiek binnen de doelstelling van de actie kaderen,

- uitgaven voor studiereizen of groepsreizen (en bijhorende uitgaven) zonder een duidelijke link met de doelstelling van de actie,
- algemene personeelskosten (bv. administratief personeel van de producentenorganisatie)

b) Toegelaten zijn personeelskosten (inclusief lasten in verband met lonen en salarissen, wanneer deze door de producentenorganisatie zelf worden gedragen) die verbonden zijn aan maatregelen om:

- Een hoog niveau inzake kwaliteit of milieubescherming te verbeteren of te behouden;
- De afzet te verbeteren.

Indien een lidstaat de financiering van alle bovenbedoelde subsidiabele personeelskosten op een andere manier wil beperken tot de werkelijke kosten, stelt hij vooraf en op naar behoren gemotiveerde wijze forfaitaire standaardtarieven tot maximaal 20 % van het goedgekeurde actiefonds vast. Dit percentage mag in naar behoren gemotiveerde gevallen worden verhoogd.

Wanneer de producentenorganisatie eigen werknemers of aangesloten producenten inschakelt, moet de door hen gewerkte tijd, per dag met bewijsstukken worden gestaafd. Deze bewijsstukken inzake de uur –en dagprestaties, loonkost en bijkomende loonvoordelen moeten per personeelslid worden aangetoond en geattesteerd via de individuele stavingstukken van het sociaal secretariaat ten behoeve van de controle-instantie.

De taakomschrijving en tijdsbesteding betreffende de actie(s) in het OP moeten voor elk betrokken personeelslid schriftelijk vastgelegd worden tussen de programmaleider van de producentenorganisatie en de werknemer via een schriftelijke bijlage aan de arbeidsovereenkomst (formulier X) waarin duidelijk de uit te voeren taken in het kader van één of meerdere acties binnen het O.P. worden omschreven, met duidelijke verwijzing naar de desbetreffende actie(s) en de voorziene tijdsbesteding. Deze arbeidsovereenkomst dient te worden ondertekend door de programmaleider en de werknemer.

Voor de uitvoering van deze maatregelen dient hoofdzakelijk vakbekwaam personeel te worden ingezet. Dit dient te worden aangetoond, in de eerste plaats via diploma's, maar dit is niet noodzakelijk, ook aangetoonde relevante ervaring, dienstjaren binnen het bedrijf, e.d. kunnen worden aanvaard als bewijs voor vakbekwaamheid.

Alle ingediende personeelskosten dienen nominatief gekend te zijn, per actie(s) waarvoor ze werkzaam zijn en hun taken dienen rechtstreeks in verband te staan met een actie en noodzakelijk te zijn voor het bereiken van de doelstelling van de actie. De verslaggeving nadien moet voldoende duidelijkheid geven over de geleverde prestaties, tijdsinvulling en resultaten, zodoende dat de controlerende administraties de daadwerkelijke kosten op hun kostenefficiëntie kunnen beoordelen.

De vakbekwaamheid, een duidelijke omschrijving van de taken en de redelijke verhouding van hun aantal of kost tot het resultaat van de actie moet worden aangetoond, en dit vanaf de indiening van het operationeel programma, zodat een beoordeling mogelijk is.

Uit evaluatieverslagen moet na afloop van het Operationeel Programma duidelijk blijken welke prestaties in het kader van deze acties zijn geleverd door de aangegeven personeelsleden.

Wanneer personeelsleden verschoven worden tussen acties of vervangen worden door nieuwe personeelsleden zonder inhoudelijke wijzigingen aan het programma of het budget dient dit ook onverwijld meegedeeld te worden aan de bevoegde diensten en gelden bovenstaande eisen evenzeer.

Interim-personeel is in principe uitgesloten behalve voor kortstondige en specifieke opdrachten die duidelijk bijdragen tot het doel van de actie en niet onmiddellijk door iemand anders kunnen worden uitgevoerd. Het interim - personeel moet gekwalificeerd zijn om deze opdrachten te vervullen.

In het kader van een startbaan die uitmondt in een arbeidsovereenkomst met de producentenorganisatie voor langere duur is interim - personeel ook aanvaardbaar.

Indien een personeelslid een deel van werkzaamheden besteedt aan niet GMO-product (bv. aardappelen), andere activiteiten (bv. veiligheid, EHBO, vakboden, ...), activiteiten voor product afkomstig van niet- leden van een erkende producentenorganisatie en de handel (aankoop, import, ...), dient het ingediende loon in het OP verhoudingsgewijs te worden verminderd.

Loonkosten voor de normale veilingadministratie (bv. personeel, onthaal, boekhouding, verkoop, ...) zijn uitgesloten.

De loonkosten van de programmaleider of de directeur van een producentenorganisatie kunnen slechts voor maximaal 50% als loonkost binnen een OP worden ingebracht voor acties die direct toewijsbaar zijn aan activiteiten in het kader van de uitvoering van een operationeel programma.

De loonkost van management- en kaderpersoneel van de producentenorganisatie kan slechts voor maximaal 80% in het OP worden ingediend.

Personeel, niet in loondienst van de producentenorganisatie, maar dat **in onderaanneming** werkt van een externe firma die als dusdanig taken uitvoert voor specifieke acties van het programma, kan eveneens haar loonkost inbrengen in de kosten voor de uitvoering van het programma. De inbreng van de loonkost dient te worden beperkt tot de werkelijke tijdsbesteding, dit dient ook te worden aangetoond.

De taakomschrijving en tijdsbesteding en concrete doelstellingen betreffende de actie(s) in het OP dienen vastgelegd te worden tussen de programmaleider van de producentenorganisatie en het personeelslid in onderaanneming, dit gebeurt via een schriftelijke bijlage aan de onderaannemingsovereenkomst (formulier II);

Voornoemde onderaannemingsovereenkomst dient te worden ondertekend door de programmaleider en het personeelslid in onderaanneming en worden meegestuurd met het OP ter evaluatie door de bevoegde instantie.

In de verslaggeving moet men a.d.h.v. concrete resultaten aantonen in hoeverre de doelstellingen (zie onderaannemingsovereenkomst) werden behaald (indien de doelstellingen niet werden bereikt dient dit ook te worden aangegeven inclusief de geplande acties ter verbetering van het resultaat);

Voor wat betreft telers die in opdracht van de producentenorganisatie opdrachten uitvoeren, zie de voorwaarden in punt d) en i) hieronder.

c) **Uitgesloten zijn administratieve kosten**

- **toegelaten zijn:** Juridische kosten en administratiekosten in verband met fusies of overnames van producentenorganisaties, zie cluster 8 onder punt 3.2.8.
- Studies m.b.t. tot overnames dienen opgenomen te worden onder cluster 4 (onderzoek) en dienen uiteraard aan de algemene voorwaarden i.v.m. onderzoek te voldoen.

d) **Uitgesloten zijn inkomens- of prijstoeslagen buiten crisisbeheer en -preventie**

Toeslagen of vergoedingen van de telers voor het aanbieden van verkoop van het product in een al of niet specifieke verpakking zijn uitgesloten.

Vergoedingen voor telers die (deel)acties uitvoeren in het operationeel programma kunnen alleen in uitzonderlijke gevallen worden toegestaan op voorwaarde van de goedkeuring door de bevoegde dienst en op voorwaarde dat door de producentenorganisatie wordt aangetoond dat:

1. een onderaannemingsovereenkomst (zie ook punt i) afgesloten wordt;
2. de actie democratisch aangenomen is;
3. de actie een collectief karakter heeft en bijdraagt tot de doelstellingen van het programma;
4. niet alleen de onderaannemer begunstigde is of de middelen niet enkel aangewend worden voor eigen gebruik;
5. de actie slechts een beperkt percentage van het actiefonds bedraagt;

6. de onderaanneming onder normale marktvoorwaarden gebeurt;
7. niet in relatie staat tot de eigen bijdrage van de teler aan het actiefonds.

e) Uitgesloten is de aankoop van onbebouwde terreinen (voor een bedrag dat hoger is dan 10 % van de totale subsidiabele uitgaven voor de betrokken actie). In uitzonderlijke, naar behoren gemotiveerde gevallen kan een hoger percentage worden vastgesteld voor acties ten behoeve van milieubehoud tenzij de aankoop van het terrein nodig is voor een in het operationele programma opgenomen investering.

Bijkomende voorwaarden: het aankopen van onbebouwde grond kan als dit binnen de doelstellingen van de GMO kan verantwoord worden en als de grond bebouwd wordt binnen een redelijke termijn¹⁹.

f) Uitgesloten is tweedehandsmateriaal dat in de zeven voorgaande jaren met communautaire of nationale steun is aangekocht.

In Vlaanderen wordt de aankoop van tweedehandsmateriaal, in overeenstemming met de VLIF-regelgeving, voor subsidiëring uitgesloten.

g) Uitgesloten zijn investeringen in vervoermiddelen voor de afzet of distributie door de producentenorganisatie, met uitzondering van extra truckvoorzieningen voor koeltransport of CA-vervoer.

Enkel de koelruimte met bijhorende koelinstallatie komt in aanmerking; de trekker zelf niet.

h) Uitgesloten zijn uitgaven in verband met een leaseovereenkomst (belastingen, rente, verzekeringskosten, enz.) en de desbetreffende exploitatiekosten, behalve de leasing zelf binnen de grenzen van de nettomarktwaarde van het goed, voor zover de in artikel 55, lid 1, eerste alinea, onder b), van verordening 1974/2006 van de Commissie vastgestelde voorwaarden in acht worden genomen.

De leasingnemer is de rechtstreekse ontvanger van de communautaire medefinanciering.

De voor medefinanciering in aanmerking komende uitgave is de door de leasingnemer aan de leasinggever betaalde leasingprijs zoals deze blijkt uit een vereffende factuur of uit boekhoudbescheiden met een vergelijkbare bewijskracht.

Wanneer de leaseovereenkomst voorziet in een koopoptie of in een minimale leasingperiode die overeenkomt met de nuttige levensduur van het geleasede goed, kan voor communautaire medefinanciering geen hoger bedrag in aanmerking komen dan de marktwaarde van het geleasede goed. Andere met de leaseovereenkomst gemoeide kosten (belasting, winstmarge van de leasinggever, rentefinancieringskosten, overheadkosten, verzekeringskosten, enz.) zijn niet-subsidiabele uitgaven.

De communautaire bijstand uit hoofde van de hierboven bedoelde leaseovereenkomsten wordt in één of meer termijnen aan de leasingnemer betaald op basis van de daadwerkelijk als leasingprijs betaalde bedragen. Indien de leaseovereenkomst nog doorloopt na de uiterste datum waarop betalingen in het kader van de communautaire bijstandsverlening in aanmerking kunnen worden genomen, kunnen alleen uitgaven in verband met de leasingprijs welke de leasingnemer tot en met de uiterste betalingsdatum in het kader van het bijstandspakket verschuldigd was en heeft betaald, als subsidiabel worden beschouwd.

Wanneer de leaseovereenkomst niet in een koopoptie voorziet en de leasingperiode korter is dan de nuttige levensduur van het geleasede goed, komt de leasingprijs voor medefinanciering door de Gemeenschap in aanmerking in verhouding tot de duur van de subsidiabele actie. De leasingnemer

¹⁹ Redelijke termijn: binnen het lopende of het eerstvolgende operationele programma.

moet echter het bewijs kunnen leveren dat leasing de meest kosteneffectieve methode was om het gebruik van het voorwerp te verkrijgen. Zouden de kosten lager zijn geweest wanneer van een alternatieve methode (bijvoorbeeld wanneer het voorwerp was gehuurd) gebruik was gemaakt, dan worden de extra kosten op de subsidiabele uitgaven in mindering gebracht.

Leasing van roerende goederen, onder hogervermelde voorwaarden is toegestaan, leasing van onroerende goederen niet (tenzij ten behoeve van de lidstaat wordt aangetoond dat leasing meer economisch verantwoord is voor de PO of UPO).

Als uitzondering op deze regel worden de kosten van de leasing van auto's voor personeelsleden die werkzaam zijn in een actie uitgesloten voor subsidiëring.

De werkelijke reiskosten gemaakt door personeelsleden in het kader van een actie kunnen worden ingediend bij de uitgaven voor een actie aan een forfait per km²⁰. De afgelegde kilometers moeten omstandig kunnen worden bewezen. De personeelsleden die in aanmerking komen voor dit soort kosten moeten een log bijhouden van de afgelegde kilometers.

Woon-werkverkeer en andere verplaatsingen vallen hier niet onder.

i) Uitgesloten zijn toeleveringscontracten of uitbestedingscontracten betreffende de acties die niet-subsidiabel zijn.

Indien de uitvoering van actie(s) en/of deelacties aan een derde wordt uitbesteed, dient hiervoor steeds een onderaannemingscontract te worden opgesteld. Een derde is elke ander juridische entiteit dan de PO zelf. Ook voor dochterbedrijven wordt een contract gevraagd.

Bijkomende voorwaarden inzake onderaanneming (outsourcing) betreffende acties die subsidiabel zijn

1. de onderaannemer wordt aan dezelfde voorwaarden en controles onderworpen als de producentenorganisaties of unies van producentenorganisaties;
2. onderaanneming kan enkel op basis van een schriftelijke overeenkomst waarin het voorwerp van onderaanneming gedetailleerd omschreven wordt:
  - a. de concrete omschrijving actie + de beoogde resultaten
  - b. identificatie van de onderaannemer
  - c. duurtijd van de overeenkomst
  - d. de verantwoordelijkheden bij controle
  - e. de rapporterings- / evaluatieverplichtingen van de onderaannemer aan de producentenorganisatie
  - f. de kostprijs;
3. de onderaanneming moet onder normale marktvoorwaarden gebeuren (eventueel aan te tonen met offertes of andere elementen);
4. de uitbestede taken blijven onder het toezicht en verantwoordelijkheid van de producentenorganisatie;
5. indien de onderaannemer een lid is van de producentenorganisatie moet voldaan worden aan de bijkomende voorwaarden van het BVR²¹
  - a. democratisch aangenomen zijn
  - b. collectief karakter hebben en bijdragen tot de doelstellingen van het programma
  - c. niet alleen de onderaannemer begunstigde is of de middelen niet enkel aangewend worden voor eigen gebruik
  - d. de actie slechts een beperkt percentage van het actiefonds bedraagt
  - e. de actie niet in relatie staat tot de eigen bijdrage van de teler in het actiefonds
6. uitbesteding van de in artikel 23 van verordening (EU) nr. 543/2011 omschreven taken zoals commercieel en budgettair beheer, de gecentraliseerde boekhouding en facturatie kan enkel

²⁰ Voor de correcte barema's, zie: <http://www.bestuurszaken.be/kilometervergoeding>

²¹ BVR 8 mei 2009, artikel 33

uitbested worden aan derden op basis van een gemotiveerde aanvraag en de uitdrukkelijke toelating van de Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid;

7. acties die uitgevoerd worden door een andere juridische entiteit dan de PO zelf, moeten afgedekt zijn door een onderaannemingscontract. Dit wil o.a. zeggen dat ook voor dochterondernemingen waarin de PO minderheids- of meerderheidsaandelen heeft, onderaannemingscontracten moeten worden afgesloten;
8. onderaanneming buiten de Europese Gemeenschap is uitgesloten;
9. bijkomende raadgevingen:
  - Tot een belangrijke outsourcingopdracht wordt bij voorkeur beslist op basis van een strategische doelstelling en niet alleen omwille van een urgent tactisch tekort.
  - Neem de tijd voor een ernstig en diepgaand selectieproces. Een externe dienstverlener graaft zich graag in en zijn vervanging vergt meestal veel tijd en energie.
  - Houd kritische, strategisch gevoelige informatie in huis want een dienstverlener kan wel eens een concurrent worden of dienstverlener worden van een concurrent.
  - Spreek meetbare targets af met de dienstverlener en zorg ervoor dat hij ze zelf onder controle houdt.
  - Maak de uitbetaling en het volume van erelonen afhankelijk van de bereikte resultaten.
  - Bouw van bij de start van een outsourcingcontract een exitstrategie in. Geen enkele verbintenis is eeuwig en het contract moet zonder problemen kunnen worden doorgeschoven naar een andere dienstverlener of naadloos kunnen terugkeren naar een interne dienst.

j) Uitgesloten zijn:

- Huur als alternatief voor aankoop, tenzij ten genoegen van de lidstaat wordt aangetoond dat dit economisch verantwoord is;
- kosten voor het gebruik van gehuurde goederen;
- Verzekeringskosten met uitzondering van de oogstverzekeringsmaatregelen (cluster crisismaatregelen);
- Aflossing van kredieten die zijn opgenomen voor een concrete actie die reeds is uitgevoerd vóór de aanvang van het operationele programma, met uitzondering van de in artikel 48, lid 4, artikel 49, lid 3 en artikel 74 bedoelde kredieten;
- Acties of kosten betreffende hoeveelheden die door leden van de producentenorganisatie buiten de Unie worden geproduceerd;
- Acties die bij de andere economische activiteiten van de producentenorganisatie tot concurrentievervalsing kunnen leiden;
- BTW, behalve niet-terugvorderbare BTW, als bedoeld in artikel 71, lid 3, onder a), van Verordening (EG) nr. 1698/2005;
- Nationale of regionale belastingen of fiscale heffingen.
- Debetrente, tenzij de bijdrage wordt verleend in een andere vorm dan niet-terugvorderbare rechtstreekse bijstand;
- Onroerend goed dat in de tien voorafgaande jaren met communautaire of nationale steun is aangekocht;
- Kosten die gemaakt zijn door andere partijen dan de producentenorganisatie of de daarbij aangesloten leden, dan unies van producentenorganisaties of de daarbij aangesloten producenten of dan dochterondernemingen in de situatie zoals bedoeld in artikel 50, lid 9;
- Maatregelen die de producentenorganisatie buiten de Unie heeft uitbested;

k) Aanvullende voorwaarden inzake investeringen via een operationeel programma:

- Investerings die via een operationeel programma worden gefinancierd moeten eigendom zijn en blijven van de producentenorganisatie. Ze moeten gedurende de looptijd van het programma voor de in het programma beschreven acties worden gebruikt.
- Enkel investeringen die in de reguliere boekhouding worden geactiveerd als investering (op een 2-rekening) kunnen via GMO-afschrijvingen worden ingebracht in het operationeel programma.
- Onroerende goederen die via een operationeel programma worden gefinancierd worden als definitief verworven beschouwd na een periode van 10 jaar na de investering, voor roerende goederen is deze periode 5 jaar. Indien een investering in deze periode toch wordt vervreemd of voor andere doeleinden wordt aangewend gedurende deze opgelegde periodes, zal een bedrag

van de investering pro rata met gebruiksduur worden teruggevorderd. Ofwel wordt de resterende waarde (**tweedehandsverkoopwaarde**) in mindering gebracht van de aankoopwaarde van de vervanginvestering ofwel moet deze restwaarde toegevoegd worden aan het actiefonds.

- Indien de economische levensduur korter zou zijn dan bovenvermelde periodes, dient dit te worden gemotiveerd door de producentenorganisatie.
- De investering moet steeds gebruikt worden voor de uitvoering van een GMO-actie of doelstelling. Ze moet ten dienste staan van de leden van de producentenorganisatie.
- Een actie is slechts subsidiabel indien meer dan 50 % van de waarde van de bij de actie betrokken producten afkomstig is van de producten waarvoor de producentenorganisatie is erkend. Om in het percentage van 50 % te worden verrekend, moeten de producten afkomstig zijn van leden van de producentenorganisatie of van bij een andere producentenorganisatie of unie van producentenorganisaties aangesloten leden. Artikel 50 is van overeenkomstige toepassing op de berekening van de waarde. Het gebruikpercentage moet door de producentenorganisatie kunnen worden aangetoond. Het wordt vastgesteld op basis van de tijd dat de investering effectief wordt gebruikt of de hoeveelheden waarvoor de investering wordt gebruikt. De leden dienen in dat geval steeds voorrang te hebben op niet leden en dienen een aantoonbaar voordeel (o.a. financieel) te hebben ten opzichte van niet leden die van deze investering gebruik maken.
- Investerings in hernieuwbare energie (zonnepanelen, vergistinginstallatie e.d.) komen slechts in aanmerking indien ze gerealiseerd worden met het oog op het drukken van de productiekosten. Bovendien zijn dergelijke investeringen slechts subsidiabel voor zover de capaciteit van de installatie is afgestemd op hoogstens het voldoen van de jaarlijkse energiebehoefte (gerelateerd aan de activiteiten van de producentenorganisatie). Voor bijkomende voorwaarden wordt er verwezen naar de specifieke milieuriichtlijnen terzake.
- Op het investeringsgoed moet een duidelijke verwijzing naar de producentenorganisatie aangebracht zijn. Verwijzingen naar individuele producenten kunnen niet. *Indien verwijzingen naar afnemers worden aangebracht mogen deze niet groter zijn dan de verwijzing naar de producentenorganisatie.*
- Investerings bij derden (bv. verwerkers, handelaars, ...) kunnen enkel indien deze lid zijn van de producentenorganisatie of indien de P.O. infrastructuur ter beschikking heeft (op basis van een contract).
- De prijs van een investering moet marktconform zijn. Hiertoe moeten steeds meerdere offertes (minimaal 3, aantoonbaar door de producentenorganisatie) zijn gevraagd. Minder offertes kunnen, mits motivatie van de producentenorganisatie in het evaluatieverslag, worden aanvaard.
- Voor investeringen die door de producentenorganisatie in een operationeel programma over meerdere jaren of programma's worden gespreid, dient jaarlijks het ingediende bedrag te worden weergegeven aan de hand van een investeringstabel (cfr. Formulier IX in bijlage 4 onder deel 5).
- De producentenorganisaties kunnen zelf het aantal jaren bepalen waarover de investering wordt ingediend. Dit kan jaarlijks bij de actualisatie van het programma op 15/9 of de indiening van een nieuw programma op 15/9 worden aangepast (nieuwe aangepaste investeringstabel !!). Aanpassingen aan het bedrag dat wordt ingediend zijn evenwel niet mogelijk bij tussentijdse wijzigingen in de loop van het jaar.

Voorbeelden van investeringen die voor steun in aanmerking komen voor diverse clusters (bij de clusters zelf worden ook nog specifieke voorbeelden vermeld):

- Aankopen of bouwen van gebouwen met inrichting die duurzaam voor bedrijfsuitoefening worden aangewend en die bovendien passen binnen de doelstellingen van de GMO (neerzetloods, koelcellen, leeggoedloods sorteer- en verpakkingsruimtes, verwerkingscellen, veilzaal, ...);

- Installaties (sorteerinstallaties, kalibreerinstallaties, koelinstallaties, verpakkingsinstallaties, was- en snijinstallaties, weeginstallaties, ophooglijnen, waterzuivering, warmtekrachtkoppeling, zonnepanelen, biomethanisatie voor valorisatie afvalstromen, het aanpassen, upgraden en diversifiëren van de verkoopsinstallatie, optimalisatie bestaande infrastructuur ...);
- Machines (flowpack- en etiketteermachine, wikkelmachine, collectieve machines zoals oogstmachines, mobiele wasinstallaties, ontzandingsmachines);
- Uitrusting (uitrusting voor onderzoeksdoeleinden, tracking & tracing systemen, pc's, hard- en software ter ondersteuning van installaties en systemen, voorraadbakken (paloxen), websites ontwikkelen en uitbreiden, informatienetwerken, uitbreiding datalijnen simultaanverkoop, informaticaplatform ontwikkelen, extranet ontwikkelen en/of uitbreiden, thuiskoopsysteem ontwikkelen, e-commerce, standmateriaal, bedrijfsfilm);
- Meubilair (inrichting kantoren ten behoeve van personeel dat bijdraagt tot de doelstellingen van de GMO) en rollend materieel (heftrucks, transpalet).

I) Toegelaten zijn investeringen voor de eerste verwerking van verse producten

De term eerste verwerking slaat op de verwerking van een groente- of fruitproduct tot een ander in bijlage I van het EG-verdrag genoemd product.

Investeringen in de eerste verwerking op welke hoofdstuk II van Raadsverordening 1234/2007 van toepassing is, zijn niet uitgesloten in de bijlage IX van verordening (EU) nr. 543/2011. Zij zijn dus toegelaten op voorwaarde uiteraard dat ze voldoen aan de doelstellingen van het Operationeel programma onder artikel 103 quater van Raadsverordening 1234/2007.

De normale werkingskosten van het verkoopsklaarmaken en van de eerste verwerking komen niet in aanmerking van subsidiëring.

Bijkomende voorwaarden:

De investeringen moeten rechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het operationeel programma. Dit dient omstandig te worden gemotiveerd in de aanvraag en achteraf aangetoond in de evaluatie bij het jaarverslag. De investeringen moeten voldoen aan de algemene voorwaarden met betrekking tot investeringen in een operationeel programma zoals hierboven beschreven onder het punt k.

Hierbij moet vooral aandacht geschonken worden aan:

1. De eigendom van het investeringsgoed.
  2. De plaats waar het investeringsgoed geplaatst wordt, met hierbij minstens een recht van opstal voor onroerende goederen (gebouwen) of een gebruiksovereenkomst voor het gebruik van het gebouw of het terrein.
- Investeringen in verwerking kunnen alleen wanneer de verwerking gebeurt onder de volledige verantwoordelijkheid (ook voedselveiligheid), de algemene beheerscontrole en het toezicht op de hiertoe getroffen commerciële regeling door de producentenorganisatie. De producentenorganisatie moet over het nodige personeel beschikken om dit toezicht uit te oefenen.
  - Het te verwerken product moet doorheen het verwerkingsproces eigendom blijven van de telervereniging of unie van producentenorganisaties. Wanneer het verwerkte product in bulk en/of onverpakt verkocht wordt komen investeringen in het verpakkingsproces niet in aanmerking voor subsidiëring. Het moment van de eigendomsoverdracht in de loop van het verwerkingsproces bepaalt dus het stadium tot waar investeringen mogelijk subsidieerbaar zijn en tot waar de Waarde van de Afgezette Productie (WAP) kan meegerekend worden.
  - Uitbesteding van de verwerkingsactiviteiten moet voldoen aan artikel 131 van verordening (EG) 1234/2007 en de bijkomende bepalingen onder punt 3.1.7 i) van deze nationale strategie en zoals voorgeschreven in het bijzonder op basis van een schriftelijke overeenkomst.

- Onderaanneming door een "niet-actief" lid²² is mogelijk, dit niet-actieve lid mag geen rechtstreekse baat hebben bij de door de Gemeenschap gefinancierde maatregelen
- Onderaannemingscontracten dienen aan de bevoegde diensten te worden voorgelegd.
- In de onderaannemingsovereenkomst dienen duidelijke bepalingen opgenomen te worden met de precisering van wat er gebeurt met het investeringsgoed (eigendom van de producentenorganisatie) in het geval de overeenkomst opgezegd wordt of wanneer het niet producerende lid/verwerker uittreedt uit de producentenorganisatie.

m) Toegelaten zijn investeringen of acties voor afzonderlijke landbouwbedrijven, op voorwaarde dat deze een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het operationele programma. De lidstaten zien erop toe dat de nodige voorzorgen zijn getroffen om de investering of de restwaarde ervan te kunnen terugvorderen, als het betrokken lid de producentenorganisatie verlaat.

In het PDPO II (Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen - in toepassing van verordening (EG) nr. 1698/2005) heeft de Vlaamse overheid geopteerd om de bedrijfsinvesteringen van land- en tuinbouwers op productieniveau te betoelagen onder de algemene voorwaarden van de VLIF-regelgeving. Deze investeringen op het Vlaamse grondgebied zijn derhalve uitgesloten voor GMO-steun. (PDPO II 7.5.4.)

In het geval van transnationale PO's of UPO's kan een uitzondering gemaakt worden voor investeringen op afzonderlijke landbouwbedrijven buiten het Vlaams grondgebied; op voorwaarde dat:

- de betrokken investering subsidiabel is in de respectievelijke nationale strategie en nationale regelgeving van de betrokken lidstaat (aan te tonen door de aanvragende partij);
- de investering voldoet aan de GMO - doelstellingen en alle algemene bepalingen en/of beperkingen m.b.t. investeringen nageleefd worden;
- de investering gebeurt bij leden - producenten en eigendom blijft van de PO;
- een schriftelijke overeenkomst afgesloten wordt met de betrokken teler met daarin bepalingen over wat er met de investering gebeurt indien het betrokken lid de PO zou verlaten en/of bij het stopzetten van de productie;
- de investering democratisch besloten is door de betrokken PO en alle leden toegang hebben tot vergelijkbare investeringen (aan te tonen door de betrokken PO);
- de investering onderworpen kan worden aan controles ter plaatse door de bevoegde diensten;
- het algemene evenwicht in het OP gerespecteerd blijft.

Op Vlaams grondgebied blijft een uitzondering voorzien voor collectieve investeringen voor individuele bedrijven (investeringen die in meerdere aantallen worden aangekocht door de producentenorganisatie en voor meerdere bedrijven bestemd zijn) van beperkte omvang (een investeringsbedrag van < € 30.000 per teler, per jaar) die bijdragen tot de doelstelling(en) en uitvoering van de actie in het operationeel programma. Ook investeringen die door of voor meerdere telers worden gebruikt en op een afzonderlijk landbouwbedrijf worden geplaatst, komen in aanmerking voor steun.

²² Actieve leden zijn leden die producten leveren aan de PO of UPO.

Voorwaarden:

- De volledige investering gebeurt op naam van de producentenorganisatie om dubbele financiering te vermijden.
- De investering voldoet aan de GMO-doelstellingen en alle algemene bepalingen en/of beperkingen m.b.t. investeringen dienen nageleefd te worden (zie ook 3.1.7 k).
- De investering kan gebeuren bij leden – producenten maar blijft eigendom van de PO.
- Een schriftelijke overeenkomst moet afgesloten worden met de betrokken teler, met daarin bepalingen over wat er met de investering gebeurt indien het betrokken lid de PO zou verlaten en/of bij het stopzetten van de productie (regels m.b.t. het terugnemen van de investering of de betaling van de restwaarde ervan terug te vorderen).
- De investering moet democratisch besloten zijn door de betrokken PO. Dit wordt gecommuniceerd naar de leden en de actie moet openstaan voor alle telers op basis van transparante criteria (aan te tonen door de betrokken PO).
- De PO moet de naleving van de 50% - regel kunnen staven (zie 3.1.7 k).
- De investering kan onderworpen worden aan controles ter plaatse door de bevoegde diensten (op te nemen in de schriftelijke overeenkomst).
- Het algemene evenwicht in het PO moet gerespecteerd blijven.

In het operationele programma moet er duidelijk aangegeven worden onder welke clusters collectieve investeringen worden ingebracht. Bovendien dient de telervereniging jaarlijks en per onderscheiden collectieve investering een overzicht in te dienen met:

- de gegevens van de begunstigde telers;
- type investering en het investeringsbedrag;

Roerende goederen zijn definitief verworven na een periode van 5 jaar.

Wanneer een investering in deze periode wordt vervreemd of voor ander doeleinden wordt aangewend zal een bedrag van de investering pro rata met de gebruiksduur en worden teruggevorderd. **Ofwel wordt de resterende waarde (tweedehandsverkoopwaarde) in mindering gebracht van de aankoopwaarde van de vervanginvestering ofwel moet deze restwaarde toegevoegd worden aan het actiefonds.**

- n) Enkel beleggingen in aandelen van bedrijven die rechtsreeks bijdragen tot verwezenlijking van de doelstellingen van het OP kunnen in aanmerking komen (participaties/kapitaalsverhogingen).

A. Bijkomende voorwaarden hierbij zijn:

1. Het bedrijf waarin wordt geparticipeerd moet dezelfde doelstellingen nastreven als voorzien in art. 103 quater van verordening (EG) nr. 1234/2007 of de PO bijstaan deze doelstellingen te bereiken. Een participatie mag:
  - i. geenszins een louter speculatieve investering zijn;
  - ii. slechts een beperkt deel van het goedgekeurde operationeel jaarprogramma bedragen (cumulatief 10% voor alle participaties samen).
2. Enkel volgende participaties in aandelen kunnen in aanmerking komen:
  - a. Participaties in aandelen van bestaande bedrijven waarvan
    - i. de waarde kan worden bepaald en de aandelen onder normale marktvoorwaarden verworven worden (aan te tonen via een verslag van een externe, erkende bedrijfsrevisor).

M.b.t. het verslag van de erkende bedrijfsrevisor:

  1. Het waarderingsadvies van de erkende bedrijfsrevisor moet gebaseerd zijn op door een bedrijfsrevisor of commissaris gecertificeerde jaarrekening en financiële gegevens. Voor dit advies moeten er minimaal 2 verschillende gekende waarderingsmethoden gebruikt worden;

2. De boekhoudkundige juridische, financiële en fiscale aspecten van de vennootschap moeten worden beoordeeld.
  - ii. het eigen vermogen niet structureel negatief is. Indien dit niet structureel is, kan een participatie enkel aanvaard worden mits grondige en onderbouwde motivatie;
- b. Participaties in aandelen van opstartende bedrijven waarvan
  - i. het financieel plan (investeringsplan, afschrijvingstabel, verwacht omzet, de verwachte opbrengst van de participatie, etc.) kan worden voorgelegd;
  - ii. de aandelen onder normale marktvoorwaarden verworven worden.
3. Participaties moeten op democratische wijze in de raad van bestuur besloten worden en moeten ook zodoende gecommuniceerd worden naar de leden.
4. Een businessplan moet steeds voorgelegd worden:
  - a. Eenderzijds door de producentenorganisatie en aantonen dat:
    - i. De participatie in aandelen (inclusief kapitaalsverhoging) een duurzame en kwantificeerbare bijdrage levert tot de werking van de producentenorganisatie en de uitvoering van het operationeel programma (verklaring waarom er geparticipeerd wordt, hoe het in zijn werk zal gaan en waarom het succesvol zal zijn. Ook jaarlijks aan te tonen in de verslaggeving, zie punt B1);
    - ii. De telers en de producentenorganisatie voordeel ondervinden van deze participatie;
  - b. Anderzijds door het bedrijf waarin geparticipeerd wordt en aantonen dat:
    - i. De ingebrachte middelen, op basis van een financieel plan (afschrijvingen, investeringen, omzet, de verwachte opbrengst van de participatie, etc.) van het bedrijf waarin geparticipeerd wordt, correct aangewend worden (gelinkt aan de GMO doelstellingen).
5. Enkel de werkelijk te betalen waarde van de participatie kan in aanmerking komen. Indien dit bij aanvang niet de totale waarde van de aandelen omvat, dient er een planningsoverzicht opgemaakt te worden van het verdere verloop tot volstorting. De steun zal toegekend worden volgens de vooropgestelde planning (max. duur 5 jaar).
6. De producentenorganisatie en/of unie dient elke verandering die ervoor zorgt dat de aandelenstructuur gevoelig verandert of die ervoor zorgt dat de vooropgestelde activiteiten niet (kunnen) worden uitgevoerd door de vennootschap waarvan aandelen worden verworven (vb. vervreemding van goederen, het stopzetten van de activiteiten/dienstverlening, bijkomende participaties door derden, faillissement,...), onmiddellijk te melden aan de bevoegde diensten. Een mogelijke stopzetting en/of terugvordering van steun zal vervolgens worden geanalyseerd en uitgevoerd door de bevoegde controledienst (ALV). Verwacht wordt dat een participatie minstens gedurende 5 jaar wordt aangehouden alvorens de steun definitief verworven wordt.

B. Jaarlijks aan te tonen:

1. De activiteiten van het bedrijf en de bijdrage tot het operationeel programma moet in de verslaggeving uitvoerig aan bod komen. De producentenorganisatie moet onder democratische omstandigheden kunnen meebeslissen over het beleid binnen het bedrijf waarin wordt geïnvesteerd (aan te tonen a.d.h.v. verslagen van de RvB);
2. Minstens gedurende 5 jaar moet de jaarrekening (m.a.w. de balans, resultatenrekening en toelichting) en het jaarverslag van het bedrijf waarin geparticipeerd bij de PO ter inzage liggen.

- o) Uitgesloten zijn investeringen of soortgelijke types acties in andere bedrijven en/of bedrijfsruimten dan die van de producentenorganisaties of de daarbij aangesloten leden, van unies van producentenorganisaties of de daarbij aangesloten producenten of van dochterondernemingen in de situatie als bedoeld in artikel 50, lid 9 van verordening (EG) nr. 543/2011.

Meer concreet geldt hierbij dat voor dochterondernemingen minstens 90% van de aandelen in eigendom van één of meer producentenorganisaties of unies van producentenorganisaties moet zijn.

3.1.8 Bijkomende bepalingen m.b.t. transnationale acties

Om in aanmerking te komen voor het verhoogde percentage van betoelaging in het geval van transnationale samenwerking in de zin van Verordening (EG) nr. 1234/2007 artikel 103 quinquies lid 3 moet aan volgende voorwaarden voldaan worden:

- samenwerking tussen erkende producentenorganisaties in minstens twee lidstaten, al dan niet in een transnationale unie van producentenorganisaties;
- maatregelen zijn grensoverschrijdend,
- de samenwerking levert een toegevoegde waarde op.

De producentenorganisatie moet alle nodige informatie aanleveren:

- details van de partners;
- details van de actie;
- omschrijving van de toegevoegde waarde van de samenwerking.

In het geval van transnationale samenwerking tussen producentenorganisaties die niet in een transnationale unie van producentenorganisaties opgenomen zijn, dient bijkomend volgende informatie geleverd te worden:

- bevestiging van de nationale autoriteiten in de andere lidstaten
  - van erkenning producentenorganisatie,
  - dat de bedoelde actie in het programma werd goedgekeurd.
- details van de actie in beide programma's.

Belangrijk:

- een producentenorganisatie met leden in meerdere lidstaten volstaat niet om in aanmerking te komen voor het hogere betoelagingpercentage;
- slechts acties die betrekking hebben op transnationale maatregelen komen voor 60% in aanmerking. Transnationale samenwerking, ook in het geval van een transnationale unie, betekent dus niet dat het totale programma automatisch aan 60% wordt betoelaagd;
- de beoordeling of een actie al dan niet transnationaal is, staat los van de inhoudelijke beoordeling: eerst wordt de actie inhoudelijk op subsidieerbaarheid beoordeeld en daarna wordt geoordeeld of de actie transnationaal is en dus in aanmerking komt voor het hogere percentage van betoelaging.

3.1.9 Bijkomende bepalingen m.b.t. de bedrijfskolom

Maatregelen van samenwerkende branches in een "bedrijfskolom", als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1234/2007 artikel 103 quinquies 3. b., zijn maatregelen die zijn goedgekeurd door de lidstaat en gezamenlijk beheerd worden door een producentenorganisatie of een unie van producentenorganisaties en ten minste één ander marktdeelnemer in de voedselverwerkings- en/of distributieketen.

Goedkeuring geval per geval door bevoegde dienst. De acties in het kader van de bedrijfskolom zullen in eerste instantie beoordeeld worden op de subsidieerbaarheid van de actie of maatregel en pas in een tweede fase of ze in aanmerking komen voor de verhoogde betoelaging.

De acties moeten een collectief karakter hebben en bijdragen tot de doelstellingen van het programma.

De acties moeten een toegevoegde waarde betekenen voor de PO/UPO en het OP.

Schriftelijke overeenkomst tussen de verschillende partners (losse samenwerking is onvoldoende) met daarin:

1. identificatie van de partners
2. omschrijving doelstellingen en opdrachten van elke partner
3. omschrijving verantwoordelijkheden van de partners
4. omschrijving van de rapporteringsverplichtingen
5. omschrijving van de bijdrage van de samenwerking tot het verwezenlijken van de doelstellingen van het OP, de PO of de GMO in het algemeen.

De samenwerking moet intact blijven tijdens de volledige periode van de uitvoering van de acties.

De maatregelen die in aanmerking komen voor deze bedrijfskolom zijn dezelfde als deze die kunnen ontwikkeld worden door de brancheorganisaties met name:

- het verbeteren van de kennis inzake en de doorzichtigheid van de productie en de markt,
- het leveren van een bijdrage tot een betere coördinatie van de afzet van groenten en fruit, onder meer door middel van onderzoek en marktstudies,
- het opstellen van standaardcontracten die verenigbaar zijn met de communautaire regelgeving,
- het beter benutten van het potentieel van de groente- en fruitproductie,
- het verstrekken van informatie en het verrichten van onderzoek om de productie af te stemmen op de eisen van de markt en de smaak en de wensen van de consument, met name op het vlak van productkwaliteit en milieubescherming,
- het zoeken naar methoden die minder gewasbeschermingsmiddelen en andere productiemiddelen vergen en die de kwaliteit van de producten en het behoud van bodem en water garanderen,
- het ontwikkelen van methoden en instrumenten ter verbetering van de productkwaliteit,
- het ontwikkelen en beschermen van de biologische landbouw, oorsprongsbenamingen, kwaliteitslabels en geografische aanduidingen,
- het bevorderen van geïntegreerde productie of van andere milieuvriendelijke productiemethoden,
- het vaststellen, met betrekking tot de in de punten 2 en 3 van bijlage I van de verordening genoemde productie- en afzetvoorschriften, van strengere voorschriften dan de communautaire of nationale voorschriften.

3.1.10 Bijkomende bepalingen m.b.t. maatregelen ten gunste van biologische productie

Voor alle maatregelen specifiek gericht op de biologische productie in de diverse cluster van het operationele programma geldt de beperkende voorwaarde dat de telers die in aanmerking komen voor deze actie biologisch gecertificeerd zijn of in het omschakelingproces zitten.

- Kosten m.b.t. certificatie voor biologische productie kunnen in de cluster kwaliteit opgenomen worden en niet onder de milieumaatregelen. De certificatiekost voor biologische productie is uitgesloten voor GMO-steun, indien een teler voor hetzelfde jaar reeds geniet van een subsidie voor de controlekost in het kader van de plattelandsontwikkelingsmaatregel (maatregel 132 A).
- Kosten m.b.t. individuele voorlichting zijn uitgesloten indien een teler voor hetzelfde jaar al geniet van een subsidie voor bedrijfsbegeleiding bij omschakeling.
- Analysekosten m.b.t. de biologische productie kunnen in de cluster kwaliteit opgenomen worden en niet onder de milieumaatregelen.

3.2 Per type actie vereiste specifieke gegevens

3.2.1 CLUSTER 1 – Acties die gericht zijn op de productieplanning

Voorbeelden van acties (niet-limitatieve lijst):

- inschatten van het aanbod
- areaal- en productie-enquêtes
- oogstprognoses, aanvoerprognoses
- aanleveringsstatistieken
- oogstramingen
- inschatten van de vraag
- afstemming van het aanbod op de vraag
- communicatie over vraag en aanbod
- personeel betrokken bij de inventarisatie, productieprognoses, planning
- IT-investeringen voor aanvoerprognoses, areaalenquêtes

Performantie-indicatoren en evaluatiecriteria

1. Input indicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Uitgaven (EUR)
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	
Andere acties	

2. Outputindicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
	Totale waarde van de investeringen(EUR) ²³
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
Andere acties	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties

3. Resultaatsindicatoren (op niveau van cluster)

Resultaatsindicatoren (meting)
Verandering in de totale hoeveelheid van de afgezette productie (ton)
Verandering in de waarde per eenheid product van de afgezette productie (EUR/kg)

4. Impactindicatoren op niveau van het programma (zie hoofdstuk 3.1.6)

²³ Vul slechts in voor het jaar waarin de investering is gedaan

5. Bijkomende indicatoren Vlaanderen:

Voor de beoordeling van de prognosemodellen:

Effectief geleverde productie/ geraamde aanvoer op basis van de prognoses	%
Introductie nieuwe variëteiten ²⁴	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
	Aantal bomen dat aangeplant wordt

6. Volgende evaluatiecriteria kunnen bijkomend gebruikt worden in de verslaggeving:

- Beschrijving uitgangssituatie met betrekking tot areaal
- Evolutie dagelijkse aanvoer
- Dagelijkse verkoopgegevens
- Jaarlijkse areaalquêtes
- Prognose productie producenten
- Lijst aanvoer vs. areaalquête: matchen van de gerealiseerde aanvoeren aan de prognoses op jaarbasis, middellange termijn en korte termijn, analyse nauwkeurigheid
- Wekelijkse prognose in kader van de bemiddeling
- Data ivm permanente opvolging van de evolutie van de productie en de verkoop van groenten en fruit in de ons omringende landen
- Rapportering over vulling en leegmaken van de koelcellen
- Overzichten centraal sorteren aandeel t.o.v. totale productie
- Aantal bewaarde kilo's en aandeel centrale bewaring in het totaal
- (Overzicht) Evolutie aanvoerspreiding tijdens het seizoen voor de belangrijkste producten
- Overzicht hoeveelheid gestockeerd uitgangsmateriaal (witloofwortelen en aardbeiplanten) (nationaal en transnationaal) en duur van de stockage
- Gebruik van de website en internet als informatieverstrekker: aantal hits
- Uitbreiding van de website in het kader van permanente registraties op het niveau van de producent: aantal telers
- Overzicht van registraties (uitgevoerd door producenten) via Extranet
- Berekeningen van mogelijke kostenbesparingen voor de telers (steekproefsgewijs)
- Gegevens met betrekking tot de verkochte hoeveelheden bomen van nieuwe variëteiten
- Gegevens met betrekking tot het aantal telers die nieuwe variëteiten geplant hebben.
- Aantal bewaarde kilo's en stijging centrale bewaring in het totaal

3.2.2 CLUSTER 2 – Acties die gericht zijn op verbetering of behoud van de productiekwaliteit

Voorbeelden van acties(niet-limitatieve lijst):

- Interne en externe kwaliteitscontroles product (kwaliteitsnormen, houdbaarheid, residucontroles (voor-oogstcontrole, residubewakingsplan, opvolgen middelen),...)
- Kwaliteitssystemen en certificatie producentenorganisatie en/of telers
- Uniformisering van productkwaliteitsnormen
- Investerings in gekoeld transport (zie beperkingen onder 3.1.7. g)
- Traceerbaarheidsystemen
- Residuanalyse, bodemanalyse, bladanalyse
- Investerings in het kader van productkwaliteit (vb. sorteer- en verpakkingsinstallaties)
- Specifieke meerkosten voor (vermarktungs)licenties (royalties) van nieuw marktgerichte variëteiten
- Installaties (sorteerinstallaties, kalibreeerinstallaties, koelinstallaties, verpakkingsinstallaties, stickerapparatuur, was- en snij-installaties, weeginstallaties).

²⁴ Let op de beperking tot investering in bomen in Vlaanderen (investeringskosten in VLIF).

- Koelkosten voor bewaring van uitgangsmateriaal en voor het sluiten van de koudeketen.

Bijkomende voorwaarden betreffende koelkosten:

- Koelkosten voor lange bewaring zijn uitgesloten. Personeel dat instaat voor de sturing van deze lange bewaring ('Koelchefs') kan wel worden aanvaard binnen de algemene bepalingen m.b.t. personeelskosten. Vanzelfsprekend is dit slechts een beperkt deel van het personeel dat werkzaam is in de lange bewaring. Dit zijn kosten in het kader van de planning en sturing van de productie en de vermarkting in combinatie met het behoud of verbetering van de kwaliteit.
- Koelkosten in functie van het sluiten van de koude keten kunnen wel worden aanvaard. Dit zijn enkel de bijkomende kosten en specifieke kosten voor het behoud of de verbetering van de kwaliteit. Deze koelkosten dienen te worden berekend volgens het koelkostenmodel uitgewerkt door het Laboratorium voor naogstbehandeling KUL. Dit model is jaarlijks evalueerbaar en aanpasbaar.

Bijzonderheden over de subsidiabiliteitsvoorwaarden:

- Kosten voor de bewaring van uitgangsmateriaal (bv. aardbeiplanten en witloofwortelen) kunnen aanvaard worden in het kader van een betere kwaliteit. Dit slechts voor een beperkte periode nodig voor de optimalisatie van de kwaliteit (maximum 1 maand voor aardbeiplanten en maximum 1 maand voor witloofwortelen).
- Deze koelkosten dienen te worden berekend volgens het koelkostenmodel uitgewerkt door het Laboratorium voor naogstbehandeling van de KUL.

Bijkomende voorwaarden betreffende investeringen in bomen:

Investeringen in nieuwe bomen (van beloftevolle rassen!) zijn toegestaan indien de regels m.b.t. investeringen op afzonderlijke landbouwbedrijven worden nageleefd. Bovendien moet de aankoop van bomen gekoppeld zijn aan specifieke marketingdoelstellingen van de producentenorganisatie.

De lijst met commercieel beloftevolle fruitvariëteiten is terug te vinden in deel 4, bijlage 8 van de nationale strategie. Deze lijst kan in andere lidstaten afwijkend zijn.

De producentenorganisatie kan ook beslissen enkel de specifieke meerkosten in te brengen die er zijn om toegang te krijgen tot nieuwe hoogwaardige rassen. In het geval van Kanzi en Greenstar bijvoorbeeld gaat het hierbij om de royaltykosten. Bij de gangbare rassen hoeven doorgaans geen royalty's betaald te worden.

Deze meerkosten zijn te verantwoorden op basis van maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en natuurlijk vooral verbetering van de afzet door het vervangen van de oudere variëteiten door nieuwe meer marktgerichte variëteiten (aanpassen van het aanbod aan de vragen van de markt).

Om dubbele financiering uit te sluiten dient er hierbij uiteraard over gewaakt te worden dat indien de teler VLIF - tussenkomst vraagt voor zijn bomen de royalty's hier uitgesloten worden. De combinatie VLIF - steun voor de aankoop van bomen (exclusief royalty's) en GMO - steun voor royalty's is toegestaan. *Zie ook lijst producentgerichte acties voor meer informatie.*

De meerkost die in de GMO gebracht wordt, moet uiteraard aan marktconforme prijzen gebeuren. Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van voorbeelden van royalty's voor andere clubrassen.

Ook dient er in de verslaggeving de meerwaarde van de nieuwe rassen te worden aangetoond met hun marktresultaten en hun kwaliteiten (m.a.w. waarom de keuze voor deze (duurdere) rassen verantwoord is) Ook kwantitatieve informatie mag niet ontbreken (aantal bomen, aantal telers enz.) met ook een lijst van telers die gebruik maken van deze maatregel (alleen bomen voor de eigen leden komen in aanmerking!).

Bijkomende voorwaarden betreffende kwaliteitsmaatregelen:

- De operationele programma's moeten een financiële planning bevatten die voorziet in de inschakeling van personele en technische hulpmiddelen die nodig zijn voor de inachtneming van de normen, de fytosanitaire voorschriften en toegestane maximum residugehalten. M.a.w. de specifieke kosten voor het toezicht op de inachtneming van de in de verordening bedoelde normen, van de fytosanitaire voorschriften en van de maximumresidugehalten. Controle om zich in regel te stellen met deze officiële normen is dus subsidieerbaar. Het preventieve element is en blijft belangrijk in de controles en analyses.
- Extra kosten betreffende kwaliteit en traceerbaarheid en hun opvolgingsystemen:
- Kosten die samengaan met IKKB, HACCP, ISO, BRC, QS, Global-gap ... zijn subsidiabel voor zover ze voldoen aan de GMO-doelstellingen.
- Kosten m.b.t. certificatie voor biologische productie horen in deze cluster opgenomen te worden en niet onder de milieumaatregelen. Telers die in het kader van de plattelandsontwikkelingsmaatregelen een hectarepremie genieten zijn uitgesloten van deze kosten.
- Analysekosten m.b.t. de biologische productie horen in deze cluster opgenomen te worden en niet onder de milieumaatregelen.
- Kosten voor niet-GMO producten zijn niet subsidiabel

Bijkomende voorwaarden betreffende personeelskosten bij centraal sorteren en centraal voorsorteren, centraal kleinverpakken:

- Kosten voor vakbekwaam sturend personeel in het kader van centraal sorteren en verpakken zijn subsidiabel aangezien deze activiteit een meerwaarde biedt op vlak van kwaliteit en afstemmen van vraag en aanbod. Afhankelijk van de producten die centraal worden gesorteerd of verpakt in kleinverpakking en de omvang van de centrale sortering is alleen sturend personeel aanvaardbaar (aantal in verhouding tot de omvang van de PO en de operatie).
- Onder sturend personeel voor kleinverpakking en/of sortering wordt verstaan: personeel dat in samenwerking met de kwaliteitsafdeling en de commerciële afdeling van de P.O. bepaalt wat er wanneer op welke wijze dient verpakt/gesorteerd te worden.
- De kostprijs van subsidiabel sturend personeel van derden kan enkel worden ingebracht via een onderaannemingscontract.
- Kosten voor niet – GMO product en producten van niet – leden zijn niet subsidiabel.

1. Input indicatoren (op niveau van de acties)

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Uitgaven (EUR)
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	
Andere acties	

2. Outputindicatoren (op niveau van de acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
	Totale waarde van de investeringen (EUR) ²⁵
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
Andere acties	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties

3. Resultaatsindicatoren (op niveau van cluster)

Resultaatsindicatoren (meting)
Verandering in <i>het volume van de afgezette productie die voldoet aan de voorschriften van een specifieke "kwaliteitsregeling"</i> (ton) ²⁶
Verandering in de waarde per eenheid product van de afgezette productie (EUR/kg)
Geraamde impact op de productiekosten (EUR/kg)

4. Impactindicatoren op niveau van het programma (zie hoofdstuk 3.1.6)

5. Bijkomende indicatoren Vlaanderen

Afgewezen productie bij de ingangscntrole	Aandeel t.o.v. de totale aanvoer in %
Afgekeurde of gedegradeerde producten door het FAVV bij de officiële controle	Aandeel in % tov totale volume

6. Volgende evaluatiecriteria kunnen bijkomend gebruikt worden in de verslaggeving

- Up to date houden van de lastenboeken rekening houdend met de eisen aangaande productkwaliteit, houdbaarheid, voedselveiligheid e.d.
- Behalen van de certificaten van de externe controleorganismen
- Verslagen en samenvattingen van rondgangen, controlerapporten, audits, houdbaarheidsproeven met betrekking op ISO, HACCP, BRC, ISO9001:2000
- Een overzicht van de rapporten van de na-controle
- Een overzicht van de resultaten van de ingangscntrole
- Homogene kwaliteit van aangevoerde producten
- Overeenstemming keuring en lastenboeken
- Resultaten kwaliteitsaudits Certagro
- Overzichten keurresultaten, efficiëntie keuring
- Overzichten houdbaarheidsresultaten
- Overzicht fumigatieregelingen
- Overzichten klachten kopers m.b.t. kwaliteit

²⁵Vul slechts in voor het jaar waarin de investering is gedaan.

²⁶ Onder voorschriften inzake "kwaliteit" wordt hier verstaan: een reeks nadere voorschriften voor de productiemethoden: a) waarbij een onafhankelijke controle instantie controleert of deze worden nageleefd en b) die leiden tot een eindproduct waarvan de kwaliteit: i) duidelijk uitstijgt boven de in de handel gangbare normen inzake volksgezondheid, plantengezondheid en milieu en ii) aansluit bij de bestaande en te verwachten afzetmogelijkheden. De voornaamste "kwaliteitsregelingen" zijn, onder meer: a) gecertificeerde biologische productie, b) beschermde geografische aanduidingen en beschermde oorsprongsbenamingen, c) gecertificeerde geïntegreerde productie, d) particuliere gecertificeerde kwaliteitsregelingen voor producten.

- Programma van het aanvoerregistratiesysteem
- Verslagen van de vergaderingen van de kwaliteitsbegeleiders
- Blokcontroles en palletcontroles, houdbaarheidscontroles
- Overzicht biologische bedrijven en bedrijven in omschakeling
- Overzicht aantal gekeurde loten per maand
- Overzicht van het klachtenpercentage i.f.v. het aantal gekeurde loten.
- Opvolging van de bestaande en nieuw ontwikkelde kwaliteitssystemen en implementatie binnen de eigen producentenorganisaties
- Controle rapporten van de systeemcontroles uitgevoerd op niveau producenten en niveau producentenorganisatie
- Het behouden van certificaten bij die telers die het al eens hadden en het halen van nieuwe certificaten
- Het behouden van de accreditatie optie II voor IKKB en Eurepgap
- Overzicht van de telers met certificaat
- (Eurep-Gap, FlandriaGap,...) is dit eveneens meetbaar aan het aantal uitgereikte certificaten
- Certificatie ISO, HACCP, BRC en bioproducten + eventuele andere
- Implementatie Flandria en andere lastenboeken op de bedrijven
- Eurep-Gap en Flandria-Gap certificaten bij producenten
- Langere houdbaarheid van het product in de keten
- Overzicht van de hoeveelheden gekoeld product
- Reductie van de analysekost en optimalisatie van de aflevering van de stalen in één of enkele laboratoria

3.2.3 CLUSTER 3 - Acties die gericht zijn op verbetering van de afzet

Voorbeelden van acties (niet-limitatieve lijst):

- ophooglijnen
- flowpack- en etiketteermachine
- personeelskosten in het kader van afzetverbetering
- het aanpassen, upgraden en diversifiëren van de verkoopsinstallatie
- optimalisatie bestaande infrastructuur met het oog op afzetverbetering
- kosten i.v.m. de oprichting van een bedrijfskolom
- algemene verkoopbevordering en/of verkoopbevordering voor kwaliteitsmerken
- verkoopbevordering voor merknamen / handelsmerken van producentenorganisaties (promotiecampagnes, promotionele acties via derden, POS-materiaal, kosten verbonden aan deelname aan vakbeurzen, folders, brochures)
- kosten voor reizen (studiereizen, beursbezoeken, marktprospectie, ...)
- thuiskoopsysteem ontwikkelen of uitbreiden
- e-commerce ontwikkelen
- deelname aan beurzen, standmateriaal
- bedrijfsfilm

Bijzonderheden over de subsidiabiliteitsvoorwaarden:

Promotionele acties via derden (grootwinkelbedrijven, groothandel) komen slechts in aanmerking als ze promotiegericht zijn op de producten van de producentenorganisatie en uitgevoerd worden op basis van een schriftelijke overeenkomst. De producentenorganisatie is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering (subsidiabiliteit, marktconformiteit) van deze overeenkomst. Indien de subsidiabiliteit en marktconformiteit niet wordt aangetoond in de verslaggeving, zullen de kosten van deze overeenkomst niet worden weerhouden.

Kosten voor verpakkingsmateriaal en de personeelskosten voor het verpakken zijn uitgesloten, uitgezonderd sturend personeel (zie voorwaarden 3.2.2). Investerings m.b.t. verpakken en sorteren zijn wel subsidiabel, uiteraard niet als promotiemaatregel.

Verordening (EU) nr. 543/2011, bijlage IX, punt 15

“Uitgesloten is reclame voor individuele commerciële merken of merken met een geografische verwijzing, behalve:

- merknamen/handelsmerken van producentenorganisaties, unies van producentenorganisaties en dochterondernemingen zoals bedoeld in artikel 50, lid 9;
- algemene verkoopbevordering en verkoopbevordering voor kwaliteitsmerken;
- kosten van reclaimedrukwerk op verpakkingen of etiketten in het kader van het bepaalde onder de vorige twee streepjes, op voorwaarde dat het operationele programma hierin voorziet.

Het gebruik van geografische benamingen is slechts toegestaan indien:

a) het een beschermde oorsprongsbenaming of een beschermde geografische aanduiding betreft die onder Verordening (EG) nr. 510/2006 van de Raad valt, of

b) deze geografische benamingen in alle gevallen waarin het bepaalde onder a) niet van toepassing is, ondergeschikt zijn aan de hoofdboodschap.

Het voor algemene verkoopbevordering en verkoopbevordering voor kwaliteitsmerken bedoelde promotiemateriaal is voorzien van het logo van de Europese Unie (enkel voor visuele media) en van de volgende vermelding: „Door de Europese Unie medegefinancierde campagne”. Producentenorganisaties, unies van producentenorganisaties en dochterondernemingen in de situatie als bedoeld in artikel 50, lid 9, mogen het logo van de Europese Unie onder geen beding gebruiken voor de bevordering van hun merknaam/handelsmerk.”

Kwaliteitsmerken, zoals hierboven bedoeld, dienen:

- te beschikken over een duidelijk en welomschreven lastenboek
- de kwaliteitseisen moeten verder gaan dan de minimale verplichte eisen van de communautaire handelsnormen
- extern gecontroleerd zijn
- openstaan voor iedereen

De vermelding van het embleem van Europese Gemeenschap bij generieke promotie dient te voldoen aan de richtlijnen ter zake. (http://europa.eu/abc/symbols/emblem/graphics1_nl.htm)

Verkoopbevordering voor merknamen/handelsmerken van producentenorganisaties

Hierbij wordt verkoopbevordering bedoeld voor één of meerdere merken van de producentenorganisatie. Reclame voor individuele producenten of plaatsen van aankoop (bv. grootwarenhuizen) valt hier niet onder.

Voor uitgaven op vlak van verkoopbevordering, zowel voor collectieve merknamen als voor kwaliteitsmerken, gelden volgende algemene normen. Zij kunnen slechts voor betoelaging in aanmerking komen mits:

- ze voldoende duidelijk omschreven en begroot zijn in het goedgekeurde (wijzigings)programma
- bij de afrekening een verslag met gekwantificeerde of duidelijk omschreven resultaten plus een evaluatie wordt ingediend
- er een redelijke verhouding is tussen de kosten en de normaal te verwachten resultaten.

Het aanbrengen van een collectieve merknaam, de naam van een kwaliteitsmerk of een verwijzing naar een milieuvriendelijke of biologische teeltwijze als promotie van het merk of van de productiewijze op de éénmalige of méérmalige verpakking is eveneens subsidiabel (het verpakkingsmateriaal zelf niet).

Drukkosten op verpakkingsmateriaal maken in principe deel uit van het integrale verpakkingsproces en zijn aldus als algemene kosten uitgesloten. De meerkosten ivm opdrukkosten van bovenstaande vermeldingen op dozen, kistenkaarten, dekvellen, ... kunnen als promotiemaatregel in aanmerking genomen worden wanneer dit voor promotiedoeleinden vereist/bedoeld is. Dit wordt beperkt tot maximaal 75% van de reële totale drukkosten, aangezien

op deze verpakkingsmaterialen ook nog wettelijke bepalingen dienen te worden vermeld, welke niet subsidieerbaar zijn. De effectieve drukkosten dienen aangetoond te worden los van de kost voor het verpakkingsmateriaal zelf, dus afzonderlijk vermeld op de factuur van de leverancier. Facturen die deze kosten niet expliciet vermelden komen niet in aanmerking. Het gaat dus om meerkosten t.o.v. de standaard of blanco doos of -schaaltje. Ook materialen met een neutrale gekleurde bedrukking of bedrukt met private labels, merken van klanten of exporteurs komen niet in aanmerking. Deze kosten moeten natuurlijk voldoen aan de voorwaarden onder punt 15 van bijlage IX van verordening (EU) nr. 543/2011 en de doelstellingen van het OP onder artikel 103 quater van Verordening (EG) nr. 1234/2007 en de voorwaarden in deze nationale strategie. De bedrukking die aanvaardt kan worden moet bovendien passen in globale promotiecampagnes en hiernaar verwijzen. Dit betekent dat de diverse promotiekanalen complementair elkaar moeten ondersteunen. De link tussen de opgedrukte merknaam/label en bijhorende promotieboodschap en andere promotiekanalen hiervoor (bv. PO spots, inlassingen in tijdschriften, websites, evenementen, beurzen e.d.) moet kunnen worden aangetoond. De gedrukte kwaliteitsmerken en collectieve merken moeten voldoen aan de hierboven beschreven voorwaarden (o.a. lastenboek). Dit soort promotioneel materiaal met name dozen, kistenkaarten, dekvellen, inlegbladen... wordt best voor advies voorgelegd aan de bevoegde diensten.

Promotionele acties via derden (grootwinkelbedrijven, groothandel) komen slechts in aanmerking als ze promotiegericht zijn op de producten van de producentenorganisatie en uitgevoerd worden op basis van een schriftelijke overeenkomst. Ook hier is een duidelijk verslag (wat hield de actie in, wanneer heeft ze plaatsgevonden, resultaat, voorbeeld folders of ander promotiemateriaal, ...) een voorwaarde voor betoelaging. Sponsoring, prijsreducties, kopen van schapruimte, ... acties waarvoor geen of onvoldoende verslag kan worden uitgebracht worden niet in aanmerking genomen voor betoelaging. De achterliggende kosten dienen transparant te beoordelen zijn qua omvang en subsidiabiliteit.

Acties zonder meetbare en/of evalueerbare resultaten (algemene advertenties in tijdschriften, kranten, public relations, giften van producten, gadgets, ...), eetmalen, feesten, vieringen, ... komen slechts in aanmerking voor betoelaging tot maximum 10% van het totale promotiebudget in het OP van de producentenorganisatie. De uitgaven die hiervoor in aanmerking komen zullen door de controlerende instantie bij de beoordeling van het OP worden vastgesteld. **Let op: deze 10% is geen forfait maar een maximum van aan te tonen reële kosten.** Bovendien dient op voorhand planmatig aangegeven te worden welke acties er zullen opgevoerd worden en hoeveel middelen men voorziet (aandeel voor PR, aandeel advertenties....)

Uitgaven op vlak van bedrijfsbezoeken: deze zijn subsidiabel voor zover een duidelijke begroting wordt gegeven van de kostprijs van een bezoek (kostprijs gids per uur, degustatie, drankje, geschenkje, ...).

Bij activiteiten waaraan de producentenorganisatie deelneemt, bv. handels- en vakbeurzen dient duidelijk te worden aangegeven waarin de rol, de activiteit en het aandeel van de producentenorganisatie bestaat, welk het verband met de doelstellingen van het programma is, welke kosten er werden ingebracht en welk het resultaat ervan was. Voor activiteiten waarbij de producentenorganisatie ook inkomsten genereert (vakbeurzen, feesten, promotionele inlassingen van derden in het tijdschrift van de producentenorganisatie) dient hiermee te worden rekening gehouden bij het bedrag dat wordt ingediend, m.a.w. de inkomsten dienen in mindering te worden gebracht. M.b.t. de reiskosten zie onder cluster 5.

Randevenementen die onvoldoende verband houden met de eigenlijke doelstelling van de actie komen niet in aanmerking voor financiering.

Promotieacties specifiek gericht op jongeren in onderwijsinstellingen komen in aanmerking voor een steunpercentage van 60%. Deze specifieke gerichtheid dient in het programma en in de verslaggeving specifiek aangeduid te worden.

Van alle promotionele acties opgenoemd onder deze cluster dienen voorbeelden van het promotioneel materiaal ter beschikking gesteld te kunnen worden van de controlerende diensten.

4. Input indicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Uitgaven (EUR)
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	
Afzetbevorderings- en communicatieactiviteiten (behalve in verband met crisispreventie en -beheer)	
Andere acties	

5. Outputindicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
	Totale waarde van de investeringen (EUR) ²⁷
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
Afzetbevorderings- en communicatieactiviteiten (behalve in verband met crisispreventie en -beheer)	Aantal ondernomen acties ²⁸
Andere acties	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties

6. Resultaatsindicatoren (op niveau van cluster)

Resultaatsindicatoren (meting)
Verandering in de hoeveelheid van de afgezette productie (ton)
Verandering in de waarde per eenheid product van de afgezette productie (EUR/kg)

7. Impactindicatoren op niveau van het programma (zie hoofdstuk 3.1.6)

8. Bijkomende indicatoren Vlaanderen

Verschuivingen in de verkoopsystemen	Aandeel van bemiddelingsverkoop t.o.v. totale afzet
	Aandeel klokverkoop t.o.v. totale afzet

²⁷Vul slechts in voor het jaar waarin de investering is gedaan.

²⁸ Elke dag van een afzetbevorderingscampagne geldt als één actie.

9. Volgende evaluatiecriteria kunnen bijkomend gebruikt worden in de verslaggeving:

KWALITEIT

- Uitgebreid overzicht van statistieken en interpretatie van deze statistieken ten einde de vordering in de uitbouw van het commercieel bureau aan te tonen
- Overzicht van de accountbezoeken en bezoeken aan binnen- en buitenlandse klanten ten einde nieuwe markten te ontwikkelen en bestaande markten te bestendigen
- Overzicht van de gerealiseerde verkopen en prijzen
- Overzicht van de invulling van deelmarkten (klein-verpakken, kopersverpakkingen, klapkisten, speciale sorteringen, etc.) met speciale aandacht voor nieuwe ontwikkelingen
- Uitgebreide statistische informatie + evolutie tov van vorige jaren en verklaring van de evolutie
- Op jaarbasis de realisatie van minimaal een marktconforme prijs
- Deel van de producten dat verkocht wordt in klant specifieke verpakkingen
- Deel van de producten die onder een specifiek label verkocht worden
- Bereiken en behouden van een substantieel aandeel in het totale volume biologische groenten en fruit dat verkocht wordt in België
- Overzicht van de gerealiseerde bio-omzet
- Aansnijden van nieuwe afzetkanalen
- Lijst verpakking (gebruik verschillende soorten)
- Lijst kopers (export) (groothandel) (warenhuizen) (industrie)(kleinhandel)
- Simultaanverkoop: aankooppercentage vanuit de diverse aankooplocaties, uitgedrukt per product in percentage van het verkochte volume product
- Thuiskoopsysteem: aantal aangesloten kopers op het thuiskoopsysteem
- Percentage gekocht op afstand via het simultaancircuit (op eigen veilingen/vanuit andere veilingen...);
- Verslagen van de verantwoordelijken voor de verpakking, logistiek, de koeling en de informatica;
- Verslagen m.b.t. het overleg met andere partijen in de logistieke keten (leveranciers, certificeringbureaus, transporteurs, klanten, de verschillende overheden, enz...)
- Verslagen over de samenstelling van de omzet ondermeer naar de verschillende klantengroepen en kwaliteiten
- Verslagen over omzetevoluties, zowel aan producentenzijde als aan koperszijde
- Evoluties in producent- en klantprofielen
- Aantal onderzochte nicheproducten, binnen de versmarkt en andere afzetdomeinen
- Verslaggeving rond de kansen voor derde en vierde gamma producten en de introductie

PROMOTIE

- Verhoogde naambekendheid van labels in het binnenland, bestendigen en verstevigen van de positie van het product in het buitenland
- Uitgebreid rapport met de uitgevoerde acties in het binnen- en buitenland en verslagen van commerciële beurzen
- Introductie van nieuwe variëteiten, betere informatie naar producent, koper en consument en mogelijk een vlottere afzet van de producten.
- Overzicht van gevoerde promotie
- Reacties vanwege kopers, producenten en consumenten
- Hits op de website
- de penetratie op de bewerkte markten
- Overzicht scholentoonstelling
- Overzicht lokale activiteiten
- Brochures
- Verslag uitgevoerde promotionele acties
- Nummers informatieblad
- Overzicht rondleidingen en bedrijfsbezoeken
- overzicht van verspreide informatie naar tuinders
- Aan de hand van contracten en activiteits- en evaluatieverslagen
- Aantal publicaties in Magazines, aantal spots op televisie
- Verslagen van de georganiseerde activiteiten

3.2.4 CLUSTER 4 - Onderzoek, waaronder experimentele productie

Voorbeelden van acties die voor steun in aanmerking komen (niet-limitatieve lijst)

- productkwaliteit (inwendige en uitwendige kwaliteit, houdbaarheid, aroma en smaak, ...)
- duurzame productietechnieken met het oog op een duurzaam gebruik van water, energie, gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen
- nieuwe rassen en teelten
- marktwaarde van nieuwe rassen of teelten
- nieuwe verpakkingen
- teelttechniek, met oog voor biologische, geïntegreerde en milieubewuste teelt
- nieuwe technologieën of aanpassingen van technieken voor gebruik in onze omstandigheden
- toegepast virusonderzoek
- nieuwe verwerkingsvormen
- economische studies
- strategisch management
- marketingstudies
- marktonderzoek (consumentengedrag, consumentenvoorkeuren, afzetmarkten, ...)
- rentabiliteit en risico's
- nieuwe vormings- of voorlichtingstechnieken
- haalbaarheidsstudies m.b.t. fusies, overnames van producentenorganisaties, transnationale producentenorganisaties of unies van producentenorganisaties,...
- samenwerking op het vlak van biologische productie en de vermarkting van deze producten
- Uitrusting voor onderzoeksdoeleinden, tracking & tracing systemen, pc's, hard- en software ter ondersteuning van installaties en systemen

Bijzonderheden over de subsidiabiliteitsvoorwaarden:

Een voorwaarde voor het subsidiëren is dat het onderzoeksthema kadert in de doelstellingen van de GMO Groenten en Fruit.

- Onderzoeksprogramma's dienen vooraf voorgelegd te worden aan de bevoegde diensten
- De verslaggeving is doorslaggevend element in de beoordeling

Bijkomende richtlijnen:

- uitsluiting van de activiteiten gesubsidieerd met de werkingssubsidie van de Vlaamse overheid aan de praktijkcentra;
- uitsluiting van IWT-projecten;
- uitsluiting van activiteiten gefinancierd in het kader van de demonstratieprojecten;
- uitsluiting van elke activiteit die al gesubsidieerd wordt door overheden zoals gewesten, provincies, federale of Europese overheid;
- een verklaring van de onderzoeksinstelling/het praktijkcentrum betreffende de uitsluiting van dubbele financiering;
- de bijdrage van de producentenorganisatie in de werking van het praktijkcentrum valt buiten het programma GMO. Om de transparantie van het dossier te bevorderen, moet in een aparte verklaring melding worden gedaan van de bijdrage van de producentenorganisatie in de werking van het praktijkcentrum en worden de GMO-projecten apart vermeld in de boekhouding van de onderzoeksinstellingen/praktijkcentra.

Onderzoek is een essentieel onderdeel van het operationeel programma. Daarom moet elke producentenorganisatie en/of unie van producentenorganisaties een substantiële inspanning m.b.t. onderzoek geleverd worden.

De producentenorganisaties en/of unies van producentenorganisaties moeten in de jaarlijkse verslaggeving m.b.t. het OP ook rapporteren over de ganse onderzoeksportefeuille m.a.w. alle inspanningen m.b.t. onderzoek ook buiten het kader van de GMO zoals bijvoorbeeld IWT-projecten, proefcentra e.a.

De resultaten van het onderzoek in het kader van de GMO wordt intellectuele eigendom van de betrokken producentenorganisatie of unie van producentenorganisatie. Daarom kan het aangewezen zijn om gezamenlijke projecten in te dienen over de grenzen van de verengingen heen.

10. Input indicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Uitgaven (EUR)
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	
Andere acties	

11. Outputindicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
	Totale waarde van de investeringen (EUR) ²⁹
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
Andere acties	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties ³⁰
	Aantal hectaren ³¹

12. Resultaatsindicatoren (op niveau van cluster)

Resultaatsindicatoren (meting)
Aantal nieuwe technieken, procedés en/of producten sinds het begin van het operationele programma.

13. Impactindicatoren op niveau van het programma (zie hoofdstuk 3.1.6)

14. Bijkomende indicatoren Vlaanderen

15. Volgende evaluatiecriteria kunnen bijkomend gebruikt worden in de verslaggeving

- Coördinatie van het onderzoek en het afstemmen van de onderzoeksthema's op de onderzoeksinstellingen (verslagen)
- Rapporten en publicaties van de verschillende onderzoeksinstellingen
- Overzicht over de residuanalyses, % telers gecontroleerd, aantal analyses, resultaten
- Optimaler gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, grondverbeteraars, meststoffen, water enz.
- Resultaten houdbaarheidsproeven
- Tussentijdse verslaggeving en waarschuwingsrapporten
- Concrete uitvoeringsbesluiten die gebaseerd zijn op de resultaten van de uitgevoerde studies
- Duidelijke kijk op andere markten en landen, op nieuwe klanten en afzetmogelijkheden maar tevens op de eigen werking
- Rendabiliteit van mogelijke energiebesparende maatregelen
- Rapportering van de studiereizen en de uitbestede studies

²⁹ Vul slechts in voor het jaar waarin de investering is gedaan.

³⁰ Slechts voor acties met betrekking tot experimentele productie op percelen van aangesloten bedrijven.

³¹ Slechts voor acties met betrekking tot experimentele productie op percelen van aangesloten bedrijven en/of de producentenorganisatie.

- Rapportering bezoeken aan de productiegebieden of prospectiereizen
- Activiteitenrapport en evaluatierapport VCBT: bewaarregimes, pluktijdstippen en evolutie meetstraat
- Evaluatie naargelang de uitvoering van de investeringen volgens de aanbevelingen in de studies
- Rapport en verslagen van de betreffende marktstudies
- Evaluatie van de resultaten alsmede een mogelijk onderzoek van eventuele trends en oorzakelijke verbanden

3.2.5 CLUSTER 5 - Opleidingsacties (behalve die welke verband houden met crisispreventie en –beheer) en acties die gericht zijn op bevordering van de toegang tot adviesdiensten

Voorbeelden van acties die voor steun in aanmerking komen (niet-limitatieve lijst)

- individuele teeltbegeleiding aangaande duurzame teelttechniek, productkwaliteit, voedselveiligheid,...
- groepsbegeleiding aangaande teelttechniek, productkwaliteit, marktinformatie, bedrijfsvoering,...
- vorming bedrijfsleiders
- vorming bestuurders van coöperaties

Bijzonderheden over de subsidiabiliteitsvoorwaarden:

Toegelaten zijn: Specifieke kosten voor de biologische, geïntegreerde of experimentele productie. Voor experimentele productie moet de bevoegde nationale autoriteit, rekening houdend met het innoverende karakter van de werkwijze of het concept en het daaraan verbonden risico, bepalen aan welke criteria een maatregel moet voldoen om voor steun in aanmerking te komen.

Uitgesloten zijn: Kosten voor vergaderingen en opleidingsprogramma's, tenzij deze verband houden met het operationele programma, met inbegrip van dagvergoedingen en reis- en verblijfkosten

Indien kosten voor reizen (studiereizen, beursbezoeken, marktprospecties, ...) worden ingebracht zijn deze aanvaardbaar onder volgende voorwaarden:

- ze dienen in verband te staan met het doel van de actie
- er moet een duidelijk verslag worden opgemaakt waarin wordt vermeld:
  1. doel van de reis
  2. bestemming en aantal deelnemers (nominatief) waarvan de kosten worden ingebracht
  3. verslag van de activiteiten ter plaatse
  4. (verwachte) resultaten
  5. kostprijs³², (grosso modo) opgesplitst in reiskost, kost overnachting, inschrijving (ingeval studiedagen, beurzen), verbruik ter plaatse, bijkomende kosten

!! deze kosten dienen van een realistische grootteorde te zijn.

Voor de vergoeding van de te bewijzen reiskosten gelden de volgende bepalingen en maxima:

- vliegbiljet "economy class" en instapkaart;
- treinkaartje eerste klasse;

³² Voor de beoordeling van de reis- en verblijfkosten zullen deze vergeleken worden met de geldende barema's voor de reiskosten voor ambtenaren. Deze barema's worden regelmatig bijgewerkt en houden rekening met de levensduurte op de plaats van bestemming.

- kaartje van het gemeenschappelijk vervoer (kosten voor vervoer per taxi komen alleen in aanmerking als dit vervoer absoluut nodig is voor de uitvoering van de acties);
- kilometervergoeding bij gebruik van het eigen voertuig van de contractant, de subcontractant of hun medewerkers: zie link voor het gebruik van de wettelijke barema's³³.

Ingeval er gezamenlijke reizen worden georganiseerd, dient bij de bewijsstukken een naar behoren gedateerde en door de betrokkenen ondertekende deelnemerslijst te worden gevoegd. Het is duidelijk dat de aanwezigheid van alle personen waarvoor reiskosten worden ingediend ook effectief noodzakelijk dient te zijn en in verband met de actie dient te staan.

Uitgaven in verband met reizen die worden ingediend in de uitgavenlijst onder de vorm van creditcardfacturen worden niet aanvaard. Dit betekent niet dat deze uitgaven niet met creditcard kunnen worden betaald maar in de uitgavenlijst moet duidelijk worden vermeld welke uitgave voor financiering wordt ingediend (bv. bedrag hotelkost).

De kostprijs van bijkomende toeristische evenementen die tijdens een reis plaatsvinden, kan niet in aanmerking worden genomen.

Indien het verslag onvoldoende is worden de kosten niet aanvaard.

Bijkomende voorwaarden voor acties in het kader van groepsbegeleiding zijn:

- geen dubbel gebruik van subsidies met de middelen van de landbouwworming, georganiseerd door de Vlaamse overheid;
- vormingsactiviteiten zonder publicitair karakter;
- voldoende garantie op het gebied van kwaliteit met betrekking tot lesgevers, accommodatie en efficiëntie;
- enkel kosten die rechtstreeks betrekking hebben op de deelname aan vormingsactiviteiten worden aanvaard.

Bijkomende voorwaarden voor individuele teeltbegeleiding:

- de teeltbegeleider heeft geen commerciële belangen bij het uitvoeren van de teeltbegeleiding;
- de teeltbegeleider dient een verklaring van morele onafhankelijkheid te ondertekenen waarbij hij verklaart onder geen enkele commerciële of andersoortige druk te staan die zijn adviesverlening zou kunnen beïnvloeden.
- de teeltbegeleider is gekwalificeerd door studie of heeft ervaring met betrekking tot teeltadvies;
- bezoeken aan telers dienen geregistreerd te worden, met vermelding van naam van de teler, datum van het bezoek en een kort verslag van het teeltadvies. *Indien deze zaken niet werden opgenomen zal de factuur geweigerd worden;*
- *indien er met een forfait gewerkt wordt moet dit op voorhand goedgekeurd worden. Dit forfait dient met de nodige regelmaat herzien te worden, bv. n.a.v. vaststellingen tijdens de controles, gewijzigde kosten, ...*

³³ Voor de correcte barema's, zie: <http://www.bestuurszaken.be/kilometervergoeding>

16. Input indicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Biologische productie	Uitgaven (EUR)
Geïntegreerde productie of geïntegreerde plaagbestrijding	
Andere milieukwesties	
Traceerbaarheid	
Productkwaliteit, waaronder residuen van bestrijdingsmiddelen	
Andere kwesties	

17. Outputindicatoren (op niveau van acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Biologische productie	Aantal door de deelnemers ontvangen opleidingsdagen
Geïntegreerde productie of geïntegreerde plaagbestrijding	
Andere milieukwesties	
Traceerbaarheid	
Productkwaliteit, waaronder residuen van bestrijdingsmiddelen	
Andere kwesties	

18. Resultaatsindicatoren (op niveau van cluster)

Resultaatsindicatoren (meting)
Aantal mensen dat alle opleidingsactiviteiten/het volledige programma heeft gevolgd
Aantal bedrijven dat gebruikmaakt van adviesdiensten

19. Impactindicatoren op niveau van het programma (zie hoofdstuk 3.1.6)

20. Volgende evaluatiecriteria kunnen bijkomend gebruikt worden in de verslaggeving

- aantal telers dat deelneemt aan voorlichtingsvergaderingen/ totaal aantal telers
- aantal telers dat beroep doet op individuele voorlichting/ totaal aantal telers
- Overzicht van de activiteiten van de interne voorlichters
- Rapport van de externe voorlichters
- Kwaliteitsverhoging van het product
- Rationelere inzet van grondstoffen en hulpmiddelen in de productie
- Betere communicatie met de teler via de registratie en betere informatie voor de teler.

³⁴ Ongeacht de bron van het advies (d.w.z. via een adviesdienst die is ontwikkeld door de producentenorganisatie of door een extern orgaan) en het voorwerp van de dienst.

- Telers die een managementcursus volgen
- lijst van telers met voorlichting
- verslagen externe voorlichting
- lijst van telers die tussenkomst kregen bij aanvragen voor uitbreiding en nieuwbouw
- ondersteuning van de private teeltbegeleiding
- ondersteuning van de groepsvoorlichting door actieve bijdragen
- ondersteuning individuele producent bij keuze van biologische en milieuvriendelijke productie
- permanente vorming van de teeltbegeleiding
- Verslagen externe teeltbegeleiders en adviseurs in het kader van studie- en begeleidingskosten aan tuindersbedrijven;
- Overzichten en verslagen van bedrijfsbezoeken-bedrijfscontroleurs en GAP begeleider;

3.2.6 CLUSTER 6 – Crisispreventie en- beheersmaatregelen

Beschrijving van de acties die voor steun in aanmerking komen en bijzonderheden over de subsidiabiliteitsvoorwaarden.

Volgende crisismaatregelen zijn in Vlaanderen toegelaten:

- A) het uit de markt nemen van producten (interventie)
- B) groen oogsten of niet oogsten³⁵
- C) afzetbevordering en communicatie
- D) opleidingsmaatregelen
- E) oogstverzekeringen
- F) steun voor de administratieve kosten voor de oprichting van onderlinge fondsen

Wanneer geen budgetten voorzien waren kunnen in geval van een crisissituatie nog altijd commerciële leningen aangegaan worden om de crisismaatregelen te financieren. De terugbetaling van kapitaal en van rente mogen dan onderdeel zijn van het programma en over de volgende ja(a)r(en) afgeschreven worden. Let wel, jaarlijks blijft de limiet van 1/3 van het budget voor het operationeel programma van kracht. Leningen zijn op zichzelf geen crisismaatregelen maar slechts een instrument om crisismaatregelen te financieren. Elke specifieke actie onder crisispreventie en crisismanagement kan gefinancierd worden of door een lening of direct uit het actiefonds maar nooit beide!

Crisismaatregelen m.b.t. de biologische productie kunnen ook in aanmerking komen voor het steunpercentage van 60% met uitzondering van oogstverzekeringen waarvoor de steun is beperkt tot 50%.

Behalve voor interventie, oogstverzekeringen en solidariteitsfondsen moeten crisissen steeds **aangemeld** worden bij de bevoegde dienst ALVB aan de hand van een **omstandig statistisch dossier dat de crisis kan verantwoorden**. Dit bevat o.a. productie-, markt- en prijsgegevens en eventuele andere elementen zoals klimatologische gegevens of importgegevens.

Aangemelde en erkende crisissen en crisismaatregelen vervallen automatisch na een periode van 3 maanden en in elk geval op 31/12. Indien een crisis toch aanhoudt moet deze opnieuw aangemeld en opnieuw verantwoord worden.

3.2.6.1 Interventie

Er werd voor gekozen om interventie slechts te behouden als vangnet voor moeilijke situaties. Een vangnet echter waarvan de producentenorganisaties zelf moeten beslissen of ze het al of niet gebruiken.

a) Deel van het globale operationeel programma

³⁵ Dit kan pas effectief van kracht worden na publicatie van een Besluit van de Vlaamse regering.

De producentenorganisaties die de mogelijkheid om producten uit de markt te halen willen benutten, moeten vanaf het werkjaar 2009 interventie maatregelen bij voorkeur vooraf inschrijven in hun operationeel programma. Tussentijdse wijzigingen van het programma zijn mogelijk maar men moet wel rekening houden met de duur van de goedkeuringsprocedures.

b) Hoeveelheid

Maximum 5%³⁶ van het verkochte volume per product mag uit de markt genomen worden. Dit volume wordt berekend op basis van het gemiddelde verkochte volume van de drie voorgaande jaren. Dit maximum volume moet gerespecteerd worden in de zin van een gemiddelde over 3 jaar met een jaarlijkse afwijkingmarge van 5%. In een bepaald jaar kan dus max. 10% uit de markt genomen worden maar dat moet dan gecompenseerd worden in de andere jaren (cijfervoorbeeld: in bepaald jaar is er 9% interventie, in het 2de jaar 5%, dan rest voor jaar drie enkel 5-4= 1% → blijft gemiddeld 5%).

c) Kwaliteit

De uit de markt genomen producten moeten aan de handelsnormen voldoen behalve wat de presentatie- en de aanduidingsvoorschriften betreft. De producten mogen zonder sortering naar grootte of gewicht, los of in grote kisten, uit de markt worden genomen op voorwaarde dat de eisen van klasse II, met name wat de kwaliteit en de grootte of het gewicht betreft, in acht worden genomen.

De miniproducten zoals omschreven in de betrokken normen moeten echter voldoen aan de geldende handelsnormen met inbegrip van de presentatie- en de aanduidingsvoorschriften.

Voor producten waarvoor geen normen zijn vastgesteld moeten de in verordening vastgestelde minimumeisen in acht worden genomen.

d) Bestemmingen

Hierbij moet er op gelet worden dat dit geen negatieve impact heeft op het milieu, fytosanitaire voorschriften nageleefd worden en het wegwerken van deze producten evenmin concurrentievervalsing veroorzaakt voor andere producten.

De bestemmingen moeten aan dezelfde voorwaarden voldoen als onder de huidige regeling.

De prioriteit voor de bestemming van producten, die door de producentenorganisaties uit de markt zijn genomen wordt hieronder in dalende orde weergegeven.

- gratis uitreiking aan liefdadigheidsinstellingen of -organisaties, scholen enz ...;
- levering voor veevoeding en aan de veevoederindustrie;
- verwerking tot compost of naar toegestane biologische afbraakprocessen.

³⁶ Voor de bepaling van de met dat percentage overeenstemmende hoeveelheid wordt evenwel geen rekening gehouden met de hoeveelheden die overeenkomstig het bepaalde in artikel 103 quinquies, lid 4, onder a) en b), van Verordening (EG) nr. 1234/2007 of op een andere door de lidstaten krachtens artikel 103 ter, lid 2, goedgekeurde wijze worden afgezet (artikel 79, lid 2 van verordening (EU) nr. 543/2011).

e) Gratis uitreiking

Eén van de bestemmingen die duidelijk de voorkeur wegdraagt is gratis uitreiking aan liefdadigheidsinstellingen en –organisaties, scholen en andere instellingen.

Voor deze producten wordt het steunpercentage op 100% gebracht i.p.v. de gebruikelijke 50%.

De producentenorganisatie zal deze hoeveelheden ook kunnen meerekenen in de waarde van de verkochte productie die als basis dient voor de steunberekening.

Op de verpakking moet vermeld worden “voor gratis uitreiking bestemd product” en het Europese verordeningnummer. Ook de transportkosten voor de instellingen komen ten laste van het operationele programma op basis van de bestaande forfaits.

Eens de producten gratis zijn uitgereikt mogen de ontvangers van deze producten deze verwerken op hun eigen kosten op voorwaarde dat de finale producten ook voor gratis uitreiking bestemd blijven.

Op verzoek van de liefdadigheidsinstelling of –organisatie kan toestemming gegeven worden door ALV om een symbolische bijdrage te vragen aan de eindontvangers van de uit de markt genomen producten voor bepaalde acties (verwerking). Daartoe dient van de actie o.m. een aparte voorraad- en financiële boekhouding gehouden te worden (voor meer informatie, zie deel 5, bijlage 3).

f) Vergoeding

Van het totale budget van het operationele programma mag maximaal 1/3 besteed worden aan crisismaatregelen. Let op, interventie is slechts één van de maatregelen.

De ophoudvergoedingen voor producten die niet in bijlage XI van verordening (EU) nr. 543/2011 vermeld worden, zijn berekend volgens de gemiddelde prijs die in de periode 2008-2010 via veilingafzet verkregen werden. De verhouding tussen de berekende vergoedingen in deze categorieën en de veilingprijzen is dezelfde als voor de producten die wel in bijlage XI voorkomen. Er wordt een onderverdeling gemaakt tussen de vergoeding die wordt gegeven voor gratis verdeling (= 30% van de gemiddelde verkoopprijs) en de vergoeding die wordt gegeven voor de andere vormen van interventie (= 20% van de gemiddelde verkoopprijs). Dit is in overeenstemming met de berekening van de EC voor de nieuwe vergoedingen in de verordening (EU) nr. 543/2011.

Indien gekend, werd er rekening gehouden met de industrieprijs (interventie mag immers niet concurreren met verkoop aan industrie).

De vergoedingen kunnen elk jaar geactualiseerd worden en zijn terug te vinden in bijlage 5 van de Nationale Strategie.

De ophoudvergoedingen kunnen indien nodig jaarlijks aangepast worden.

Indien de uit de markt genomen producten via gratis verdeling aan liefdadigheidsorganisaties worden uitgereikt, dan worden deze vergoedingen voor 100% met EU-steun betaald. Zo niet geldt het cofinancieringsprincipe.

De kosten die gemaakt worden om negatieve impact op milieu of fytosanitaire gevolgen te vermijden zijn subsidiabel binnen het operationele programma.

De vernietiging van de producten dient strikt te gebeuren volgens de voorschriften en mogen geen negatieve milieu-impact of negatieve fytosanitaire gevolgen hebben.

De kosten die de producentenorganisaties maken als gevolg van de naleving van deze bepalingen komen in aanmerking voor de steun voor het uit de markt nemen van producten in het kader van het operationele programma. Om te verzekeren dat interventie geen negatieve invloed heeft op het milieu of negatieve fytosanitaire gevolgen zou hebben zijn transportkosten subsidieerbaar voor de communautaire steun onder artikel 80(1). Deze kosten zijn onderworpen aan de voorwaarden en

limieten vastgesteld in artikel 79(1) en bijlage XI (maximum bedragen per product) Dit is lex specialis die gaat boven de lex generalis in bijlage IX over transportkosten.

De lidstaten moeten de contacten en de samenwerking tussen de producentenorganisaties en de ontvangers bevorderen.

De vervoerskosten die gepaard gaan met de gratis uitreiking van uit de markt genomen producten komen in het kader van het operationeel programma voor 100% in aanmerking voor vergoeding op basis van de forfaitaire bedragen die in bijlage XII van verordening (EU) nr. 543/2011 zijn vastgesteld op basis van de afstand tussen de plaats waar de producten uit de markt worden genomen en de plaats van levering. De vervoerskosten worden betaald aan degene die de kosten van het betrokken vervoer daadwerkelijk financieel draagt. In Deel 5 van deze strategie zijn de nodige omzendbrieven opgenomen.

De kosten voor het sorteren en verpakken van deze producten in verpakkingen van minder dan 25 kg nettogewicht, komen in het kader van het op voor 100% in aanmerking voor vergoeding tegen het forfaitaire bedrag vastgelegd in artikel 82 van verordening (EU) nr. 543/2011. De vergoeding voor de sorteer- en verpakkingskosten wordt betaald aan de producentenorganisatie die deze werkzaamheden heeft uitgevoerd. In deel 5 van deze strategie zijn de nodige omzendbrieven opgenomen.

De ontvangers van gratis uitgereikte producten moeten een voorraadboekhouding en een financiële boekhouding, overeenkomstig artikel 83 van verordening (EU) nr. 543/2011, van de betrokken transacties voeren.

3.2.6.2 Afzetbevordering en communicatie

Dit soort acties moet voldoen aan de algemene voorwaarden zoals voorzien in bijlage IX van verordening (EU) nr. 543/2011 en de bepalingen in deze nationale strategie onder cluster afzetbevordering.

Efficiënt crisismanagement heeft nood aan een snelle ingreep indien een crisis zich aankondigt en vergt snelle beslissingen van de producentenorganisaties in voorkomend geval. Deze maatregelen hoeven dus niet voorafgaand in het programma opgenomen te zijn maar moeten weldegelijk in de lijn liggen van de maatregelen die in de normale programma's van afzetbevordering opgenomen en goedgekeurd zijn.

Crisismaatregelen komen enkel in aanmerking als reacties op onverwachte situaties. Investerings in langere termijn acties komen niet in aanmerking als crisismaatregel maar kunnen eventueel onder de reguliere acties van het OP subsidieerbaar zijn.

Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het tijdelijk opdrijven van de frequentie van bepaalde acties zoals promotiespot of artikelen op PO of in andere media.

Voor deze acties geldt dus geen voorafgaande goedkeuringsprocedure maar is er wel een prompte meldingsplicht. Er wordt van de producentenorganisaties verwacht dat zij dit soort supplementaire acties binnen de week melden aan de bevoegde diensten. De uitvoering gebeurt op eigen risico tot deze bij de controles aanvaard werden.

Uiteraard blijven alle verplichtingen met betrekking tot rapportering en bewijsvoering van kracht.

Voor elke actie moet de PO via de verslaggeving aantonen:

- 1) dat de actie binnen de doelstellingen valt van de verordening en de nationale strategie,
- 2) de actie niet in strijd is met de lijst van niet subsidiabele acties of uitgaven,
- 3) in welke mate de actie de normale acties van afzetbevordering en communicatie aanvult,
- 4) en moet het crisispreventie- of crisisbeheerseffect worden verantwoord.

3.2.6.3 Opleidingen

Binnen het pakket van crisismaatregelen is ook een beperkte ruimte voor opleidingsmaatregelen. Eerst en vooral blijven de voorwaarden zoals vernoemd onder de cluster telersbegeleiding van toepassing. Hier gaat het bovendien om opleidingen die een duidelijke band met de vermeende crisis moeten hebben. Het moet net zoals bij de afzetbevordering of communicatie gaan om acties die een aanvulling vormen op het normale opleidingspakket.

Hierbij kan gedacht worden aan opleidingen van het personeel of van de leden van de PO in het (crisis)kader m.b.t.:

- de snelle oplossing van een kwaliteitsprobleem,
- de omschakeling van of naar nieuwe teelten,
- het efficiënt omgaan met energie en/of natuurlijke hulpbronnen,
- kostenbeheersing,
- ...

Studie- of haalbaarheidskosten en kosten m.b.t. de gewone bedrijfseconomische boekhouding en gangbare teeltbegeleiding komen niet in aanmerking.

Voor deze acties geldt geen voorafgaande goedkeuringsprocedure maar is er wel een prompte meldingsplicht. Er wordt van de producentenorganisaties verwacht dat zij dit soort supplementaire acties binnen de week melden aan de bevoegde diensten. De uitvoering gebeurt op eigen risico tot deze bij de controles aanvaard werden.

Elke actie of opleiding moet worden verantwoord:

- Via een verslag of rapport van de verstrekker van de opleiding, inclusief een beschrijving van:
  - 1) Het onderwerp(en) van de opleiding,
  - 2) Wat specifiek werd aangeleerd,
  - 3) Het advies dat werd verstrekt of wat het resultaat was van de opleiding
- Aanvullend moet de eigen verslaggeving aantonen:
  - 1) dat de actie binnen de doelstellingen valt van de verordening en de nationale strategie,
  - 2) de actie niet in strijd is met de lijst van niet subsidiabele acties of uitgaven,
  - 3) in welke mate de actie de normale acties van opleidingen aanvult,
  - 4) dat het crisispreventie- of crisisbeheerseffect verantwoord is.

3.2.6.4 Oogstverzekeringen

Oogstverzekeringen dienen voorafgaandelijk in het operationeel programma opgenomen en goedgekeurd te worden via de gebruikelijke procedures.

Belangrijke aspecten van de oogstverzekering:

- beheerd door de producentenorganisatie
- verzekering van:
  - producenteninkomen
  - marktverliezen van de PO of de leden
  - afgedekte risico's
  - natuurrampen
  - ongunstige klimaatsomstandigheden
  - ziekten
  - plagen

Dit soort verzekeringen betreft enkel de oogst, niet de schade aan gebouwen en/of installaties die mogelijke schade kunnen leiden.

De verzekering van andere risico's zoals risico's ten gevolge van interne factoren in serres (falen van verwarming, klimaatcomputer, irrigatie, kortsluiting, ...) komen niet in aanmerking.

Dit soort crisismaatregelen dienen voorafgaand in het operationeel programma opgenomen en goedgekeurd te worden.

De producentenorganisatie die oogstverzekeringen wil inschrijven in het OP moet:

- Een lijst opmaken van verzekeringsmaatschappijen van de welke de polissen in aanmerking komen voor de tussenkomst.
- Verzekering openstellen voor alle telers voor de teelten waarvoor verzekeringen ingesteld worden.
- Register bijhouden van telers die gebruik maken van het systeem.
- Register bijhouden van de uitkeringen van de verzekering.
- Een objectieve en transparante verdeelsleutel vastleggen voor de verdeling van de tussenkomsten in de oogstverzekering, hetzij op basis van oppervlakten, waarde van afgezette producten, vast bedrag per bedrijf, percentage van de premie of andere ... of een combinatie van verschillende factoren. Belangrijk is dat vooraf de regels vastgelegd worden op een transparante en democratische wijze.
- Regels vastleggen om te bepalen hoe de tussenkomst kan gerecupereerd worden door de teler.
- In de boekhouding de tussenkomsten in de verzekering op de gepaste manier in rekening brengen (met stavingstukken).

De tussenkomsten uit het OP mogen niet hoger zijn dan de reële premie betaald aan de verzekeringmaatschappij.

Polissen kunnen collectief afgesloten worden maar kunnen ook direct tussen teler en verzekeringsmaatschappij afgesloten worden.

In dat laatste geval: de telers:

- zijn zelf verantwoordelijk voor het afsluiten van de polis en de betaling van de premie.
- bepalen zelf de verzekerde waarde en de daaraan gekoppelde hoogte van de premie
- betalen zelf de volledige premie aan de verzekeringmaatschappij, de P.O. betaalt de volledige premie aan de teler en recupereert indien van toepassing de afgesproken bijdrage van de teler
- moeten toestemming geven dat de verzekeringen informatie doorgeven aan de producentenorganisaties (privacyregels).

Bij individueel afgesloten polissen die risico's afdekken die niet subsidieerbaar zijn moet het aandeel van de aanvaardbare verzekering duidelijk worden bewezen.

Wanneer oogstverzekeringen zouden kaderen in een globale polis die tevens risico's afdekt die niet subsidieerbaar zijn moet het aandeel van de aanvaardbare "gewasverzekering" in de polis en de premie kunnen worden bewezen en aangetoond worden met een attest van de verzekeringsmaatschappij.

Oogstverzekeringsmaatregelen hebben geen betrekking op verzekeringsuitkeringen die meer dan 100% van het door de producenten geleden inkomstenverlies dekken, inclusief vergoedingen die de producenten ontvangen op grond van andere steunregelingen voor het verzekerde risico.

Voor dit artikel geldt de vastgestelde definitie van ongunstige weersomstandigheden die met een natuurramp worden gelijkgesteld:

Verordening (EG) nr. 1857/2006 art 2 lid 8

Ongunstige weersomstandigheden die met een natuurramp kunnen worden gelijkgesteld: vorst, hagel, ijs, regen of droogte, die voor een landbouwer leiden tot een verlies van meer dan 30 % van de gemiddelde jaarproductie in de laatste drie jaar of de gemiddelde productie van drie jaren van de laatste vijf jaren, de hoogste en de laagste productie niet meegerekend.

3.2.6.5 Oprichting van onderlinge fondsen

De steun met betrekking tot de administratieve kosten van de oprichting van onderlinge fondsen bedraagt tijdens respectievelijk het eerste, het tweede en het derde jaar van de werking van het onderlinge fonds, een deel van de bijdrage van de producentenorganisatie in het onderlinge fonds tijdens respectievelijk het eerste, het tweede en het derde jaar van de werking van het fonds ten belope van respectievelijk 5%, 4% en 2%.

De berekening van de percentages moet gebeuren op basis van de respectievelijke bijdragen voor het jaar in kwestie. De steun kan maar één maal verkregen worden in de levenscyclus van een betrokken fonds.

Dit soort maatregel dient voorafgaand in het operationeel programma opgenomen en goedgekeurd te worden. Dit kan aan de hand van een wijziging in het programma. Deze maatregel kan niet plots op eigen initiatief ingevoerd worden.

Voor deze fondsen dient een afzonderlijke en transparante boekhouding gevoerd te worden die steeds ter inzage van de controlerende instanties is.

In de verslaggeving moet melding gemaakt worden hoe het fonds opgebouwd en onderhouden wordt en welke de tussenkomsten waren met identificatie van de begunstigen.

INDICATOREN

21. Input indicatoren (op niveau van de acties)

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Het uit de markt nemen van producten	Uitgaven (EUR)
Groen oogsten of niet oogsten	
Afzetbevorderings- en communicatieactiviteiten	
Opleidingsacties	
Oogstverzekering	
Steun voor de administratieve kosten van de oprichting van onderlinge fondsen	

22. Outputindicatoren (op niveau van de acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Het uit de markt nemen van producten	Totaal volume uit de markt genomen producten
Groen oogsten of niet oogsten	Aantal betrokken hectaren
Afzetbevorderings- en communicatieactiviteiten	Aantal ondernemen acties ³⁷
Opleidingsacties	Aantal opleidingsdagen ontvangen door de deelnemers
Oogstverzekering	Aantal aan de actie deelnemende bedrijven
Steun voor de administratieve kosten van de oprichting van onderlinge fondsen	Aantal ondernomen acties ³⁸

23. Resultaatsindicatoren (op niveau van cluster)

Type maatregelen	Resultaatsindicatoren (meting)
Uit de markt nemen van producten	Totale hoeveelheid uit de markt genomen producten (ton)
Groen oogsten of niet oogsten	Totaal oppervlakte voor groen oogsten of niet oogsten (ha)
Afzetbevordering en communicatie	Geraamde verandering in de hoeveelheid van de afgezette productie van producten waarvoor promotie/ communicatieactiviteiten hebben plaatsgevonden (ton)
Opleidingsacties	Aantal mensen dat alle opleidingsactiviteiten/het volledige programma heeft gevolgd.
Oogstverzekering	Totale waarde van het verzekerde risico (EUR)
Steun voor de administratieve kosten van de oprichting van solidariteitsfondsen	Totale waarde van het opgerichte onderlinge fonds (EUR)

24. Impactindicatoren op niveau van het programma (zie hoofdstuk 3.1.6)

³⁷ Elke dag van een afzetbevorderingscampagne geldt als één actie.

³⁸ Acties voor het opzetten van verschillende onderlinge fondsen worden als verschillende acties beschouwd.

25. Bijkomende indicatoren Vlaanderen

gratis uitreiking	per product aandeel /totaal volume interventie
gratis uitreiking aan scholen	per product hoeveelheid
gratis uitreiking aan andere instellingen	per product hoeveelheid
bestemming veevoeding	per product hoeveelheid
bestemming milieuvriendelijk vernietigen	per product hoeveelheid

26. Volgende evaluatiecriteria kunnen bijkomend gebruikt worden in de verslaggeving

- verslaggeving i.v.m. de ondernomen acties in binnen- en buitenland
- resultaten van acties en opleidingen

3.2.6.6 Groen oogsten en niet oogsten

Groen oogsten en niet oogsten kan gebruikt worden als vangnet voor moeilijke situaties. De producentenorganisaties beslissen zelf of ze het al of niet gebruiken.

a) Definitie

Groen oogsten:

Onder groen oogsten wordt verstaan het oogsten van de totale hoeveelheid onrijpe, niet-afzetbare producten op een bepaalde oppervlakte. De betrokken producten mogen vóór het groen oogsten niet beschadigd zijn als gevolg van klimaatomstandigheden, ziekte of andere oorzaken.

Niet oogsten:

De beëindiging van de huidige productiecycclus van de betrokken oppervlakte wanneer het product goed ontwikkeld en van gezonde handelskwaliteit is. De vernietiging van producten als gevolg van een klimaatgebeurtenis of ziekte wordt niet als niet oogsten beschouwd.

Heel concreet betekent dit o.m. dat het niet zo mag zijn dat men eerst een deel van de oogst toch zou oogsten en verkopen en dan voor de rest 'niet oogsten' of 'groen oogsten' zou inroepen.

b) Toelating

Groen oogsten en niet oogsten is geen systeem dat altijd en overal toegestaan is voor alle producten.

In eerste instantie moet zoals voor alle crisismaatregelen bij ALVB een crisis aangemeld worden met een omstandig dossier met productie, markt- en prijsgegevens en eventuele andere elementen die een "crisis" kunnen verantwoorden.

Voor elk product zal telkens afzonderlijk toelating schriftelijk (elektronisch) moeten aangevraagd worden voor 'groen oogsten' of 'niet oogsten' bij de bevoegde diensten op basis van een verantwoordingsdossier in te dienen door de producentenorganisatie(s) of unie van producentenorganisaties.

De eerste aanmelding dient steeds een verantwoordingsdossier te bevatten die het groen oogsten of niet oogsten als een crisispreventiemaatregel rechtvaardigt; meer concreet voor een bepaald jaar en voor een bepaald product een op de verwachte marktsituatie gebaseerde analyse .

De toelating van de minister zal:

- de producten die voor de maatregel in aanmerking komen vastleggen;

- de termijn bepalen waarbinnen de maatregel/controles uitgevoerd worden;
- de aanmeldingsprocedures en- termijnen omvatten
- de te betalen vergoeding bevatten.

Beperkingen:

Groen oogsten en niet oogsten mogen niet samen worden toegepast voor hetzelfde product en dezelfde oppervlakte in een bepaald jaar, behalve wanneer de groente- en fruitplanten een oogstperiode van meer dan een maand hebben. In zulke gevallen wordt enkel de in de zes weken na de actie voor groen oogsten en niet oogsten geogoste productie vergoed. Nadat de actie heeft plaatsgevonden worden deze groente- en fruitplanten niet gebruikt voor verdere productiedoeleinden.

c) Deel van het globale operationeel programma

De producentenorganisaties die de mogelijkheid van groen oogsten of niet oogsten willen benutten, moeten deze maatregelen bij voorkeur vooraf inschrijven in hun operationeel programma. Tussentijdse wijzigingen van het programma zijn mogelijk maar men moet wel rekening houden met de duur van de goedkeuringsprocedures wanneer tegelijkertijd nog andere wijzigingen worden ingediend.

d) Bestemmingen

Producten van percelen die niet geogst of groen geogst worden mogen onder geen beding in het handelscircuit terecht komen en moeten onder toezicht van de bevoegde diensten **gedenatureerd** worden.

De denaturatiemethode zal, afhankelijk van het product, bepaald worden door ALVB.

Hierbij moet er op gelet worden dat dit geen negatieve impact heeft op het milieu, de fytosanitaire voorschriften nageleefd worden en het wegwerken van deze producten evenmin concurrentievervalsing veroorzaakt voor andere producten. De producentenorganisatie dient hiervoor passende voorzorgen te treffen.

e) Vergoeding

De voor groen oogsten en niet oogsten toegepaste vergoeding, bestaande uit de bijdrage van de Europese Unie en de bijdrage van de producentenorganisatie, zijn **hectarebetalingen**.

Van het totale budget van het operationele programma mag maximaal 1/3 besteed worden aan crisismaatregelen. Let op, groen oogsten of niet oogsten is slechts één van de maatregelen. Het totaal maximale budget mag niet overschreden worden.

De vergoeding per hectare zal geval per geval vast gesteld worden. Dit wordt meegedeeld in de beslissing van de minister op een niveau dat slechts de uit de toepassing van de maatregel voortvloeiende aanvullende kosten dekt, rekening houdende met het milieu- en fytosanitair beheer dat nodig is of op een niveau dat niet meer dan 90% bedraagt van het steunniveau voorzien voor uit de markt nemen van het betrokken producten (interventie).

f) Meldingen

- De producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties melden op voorhand elke door hen geplande verrichting voor het groen oogsten of niet oogsten aan de bevoegde nationale autoriteiten.
- De aanmelding gebeurt elektronisch met de daartoe bestemde formulieren.
- Deze melding bevat met name een lijst van de producenten bij wie de maatregel zal toegepast worden, een oppervlakte van het product dat niet geogst of groen geogst zal worden (hectares) en de plaats waar zij kunnen worden gecontroleerd.

In de praktijk betekent dit:

De producentenorganisaties dienen uiterlijk op vrijdag 12 u voor de week daaropvolgend per e-mail een weekplanning (ook met weekplanning werken bij groen oogsten en niet oogsten) in op volgend adres: **alv.gmo@lv.vlaanderen.be**

Deze weekplanning omvat de dagen en uren en de plaats waar de komende week het groen oogsten of niet oogsten zal plaatsvinden.

Belangrijke wijzigingen aan de weekplanning dienen minimaal 24 u op voorhand aan de bevoegde instantie te worden meegedeeld.

De melding bevat als bijlage een lijst met de betrokken producenten (met landbouwnummer en contactgegevens (naam, adres en telefoonnummer)) en de respectievelijke percelen (precieze ligging + oppervlakte).

g) Controle

In het geval van groen oogsten en niet oogsten voorziet de Europese reglementering³⁹ een 100 % controle ter plaatse.

Controlediensten en telers maken afspraken over het tijdstip van de actie.

De werkzaamheden (groen oogsten, denatureren) mogen niet aanvangen vóór de aanwezigheid van de controleur ter plaatse.

Alvorens tot groen oogsten wordt overgegaan, controleren de bevoegde diensten ter plaatse of de betrokken producten niet beschadigd zijn. De betrokken producten mogen vóór het groen oogsten niet beschadigd zijn als gevolg van klimaatomstandigheden, ziekte of andere oorzaken.

Vaststellingen terzake kunnen aanleiding geven tot sancties (zie verder) en worden door de controleur opgetekend op het controleverslag.

Alvorens tot niet oogsten wordt overgegaan, controleren de bevoegde diensten ter plaatse of het betrokken perceel goed is onderhouden, of de gewassen nog niet gedeeltelijk zijn geoogst⁴⁰ en of het product goed ontwikkeld is en van een deugdelijke handelskwaliteit zou zijn. De vernietiging van producten als gevolg van klimaatomstandigheden of ziekte wordt evenwel niet als niet oogsten beschouwd.

Vaststellingen terzake kunnen aanleiding geven tot sancties (zie verder) en worden door de controleur vermeld in het controleverslag.

Het controleverslag (met eventueel gemaakte vaststellingen) wordt door beide partijen ondertekend. De bevoegde controledienst bezorgt een afschrift aan teler en PO.

- Percelen die toch niet geoogst of groen geoogst werden zonder toezicht worden niet vergoed.
- De bevoegde diensten vergewissen zich ervan dat de productie is gedenatureerd volgende de door hen voorgeschreven methode. Vaststellingen terzake worden in het controleverslag vermeld.
- Na het einde van de controleperiode controleren de bevoegde diensten de betrouwbaarheid van analyse van de verwachte marktsituatie (die in de eerste aanmelding door de PO werd meegestuurd ter rechtvaardiging van het inroepen van de crisispreventiemaatregel). Zij verrichten tevens een analyse van eventuele verschillen tussen de verwachte en de reële marktsituatie.

³⁹ Artikel 110 verordening (EU) nr. 543/2011

⁴⁰ Behalve voor planten met een oogstperiode van meer dan een maand.

- Indien een uitvoering van een controle ter plaatse wordt verhinderd (door de PO of de betrokken lid-teler), wordt de aanvraag voor de betrokken vergoeding voor het groen- of niet oogsten in de steunaanvraag geweigerd.
- Bij de GMO-controles zal ook nagegaan worden of de PO de vastgestelde vergoeding uit het actiefonds betaald heeft aan de betrokken telers

h) Uitbetaling steun

De uitgaven die worden ingediend met betrekking tot groen oogsten of niet oogsten als crisismaatregel zijn te aanzien als integraal deel uitmakend van de uitgaven ingediend in het kader van het operationele programma.

De steun wordt ook uitbetaald samen met de uitbetaling van de steun voor het operationele programma groenten en fruit.

Opmerking: indien in de GMO-boekhouding de uitgaven in één lijn worden ingegeven dient er steeds ter verantwoording een achterliggende lijst (met vermelding van teler, producentennummer, oppervlakte perceel en uitgave) worden meegestuurd.

i) Sancties⁴¹

Indien met betrekking tot groen oogsten wordt geconstateerd dat de producentenorganisatie haar verplichtingen niet is nagekomen, betaalt deze producentenorganisatie een **boete** ter waarde van het vergoedingsbedrag dat betrekking heeft op de oppervlakten waarvoor de verplichting niet is nageleefd. Er is onder meer sprake van niet-nakoming van de verplichtingen wanneer:

1. de lidstaat tijdens de (in artikel 110, lid 1 van verordening (EU) nr. 543/2011 bedoelde) controle constateert de betrokken producten beschadigd zijn of de betrokken oppervlakte niet goed is onderhouden;
2. de voor groen oogsten aangegeven oppervlakte niet voor groen oogsten in aanmerking komt, of;
3. de gewassen op de voor groen oogsten aangegeven oppervlakte niet volledig zijn geoogst of de betrokken productie niet is gedenatureerd.

Indien met betrekking tot niet oogsten wordt geconstateerd dat de producentenorganisatie haar verplichtingen niet is nagekomen, betaalt deze producentenorganisatie een boete ter waarde van het vergoedingsbedrag dat betrekking heeft op de oppervlakten waarvoor de verplichting niet is nageleefd. Er is onder meer sprake van niet-nakoming van de verplichtingen, wanneer:

1. de voor niet oogsten aangegeven oppervlakte niet voor niet oogsten in aanmerking komt,
2. de gewassen toch volledig of gedeeltelijk zijn geoogst⁴², of
3. de producentenorganisatie verantwoordelijk is voor een negatieve milieu-impact of negatieve fytosanitaire gevolgen.

De hierboven bedoelde boetes komen bovenop de verlaging van de betalingen op grond van artikel 117 van verordening (EU) nr. 543/2011.

⁴¹ Artikel 121 verordening (EU) nr. 543/2011

⁴² Behalve bij planten met een oogstperiode van meer dan een maand.

3.2.6.7 Overzicht crisismaatregelen⁴³

	maatregel	Te ondernemen actie	controle	vergoeding ⁴⁴	beperking	Algemene beperking
1. CRISIS VOORAF aan te MELDEN en te MOTIVEREN bij ALVB 2. Budget reserveren in operationeel programma	uit de marktname van groenten en fruit	Aanvraag controle vooraf	Controle ter plaatse van hoeveelheden én kwaliteit	Vergoeding per kg	Max. 5 % van de hoeveelheden ⁴⁵	In totaal voor alle maatregelen samen maximaal 1/3 van actiefonds
	Groen oogsten - niet oogsten	1. Moet éérs per product aangevraagd worden door PO en dan goedgekeurd worden door minister 2. Aanvraag controle vooraf	100% controle ter plaatse van percelen én van denaturatie	Vergoeding per hectare ⁴⁶	Zonder controle ter plaatse geen vergoeding! In geval van producten met een oogstperiode van meer dan een maand, wordt de vergoeding beperkt tot het volume dat zou geoogst worden in de 6 weken na de uitvoering van de actie.	
	Afzetbevordering en communicatie⁴⁷	Aanmelding bij bevoegde dienst ⁴⁸	Jaarlijkse controle na de aanvraag van het saldo op 15/2	Op basis van de facturen	Enkel in de strikte zin van promotiemaatregelen!	
	opleidingen⁴⁹	Aanmelding bij	Jaarlijkse controle na de aanvraag van het	Op basis van de	Enkel in relatie tot de producten in	

⁴³ voor deze crisismaatregelen kan 0,5% extra steun gekregen worden op voorwaarde dat ook 0,5% eigen bijdragen geleverd worden

⁴⁴ betaling uit actiefonds door PO of UPO

⁴⁵ Hoeveelheden voor gratis uitreiking horen hier niet bij.

⁴⁶ Vast te stellen per product door de bevoegde minister.

⁴⁷ de algemene voorwaarden en beperkingen m.b.t. promotie zijn van toepassing

⁴⁸ geen formele goedkeuring vooraf nodig, wel een melding van de maatregel vooraf en een uitvoerige controle achteraf

⁴⁹ de algemene voorwaarden en beperkingen m.b.t. opleidingen en trainingen zijn van toepassing

		bevoegde dienst ⁵⁰	saldo op 15/2	facturen	crisis!	
	oogstverzekeringen	Vooraf op te nemen in het operationeel programma	Jaarlijkse controle na de aanvraag van het saldo op 15/2	Op basis van betaling premies.	Verdeling tussen telers of maximaal bedrag per teler vast te leggen door PO	
	solidariteitsfondsen	Vooraf op te nemen in het operationeel programma	Jaarlijkse controle na de aanvraag van het saldo op 15/2	jaar 1: 5% jaar 2: 4% jaar 3: 2%	Beperkt tot administratieve kosten (opstartkosten) gedurende 3 jaar	

⁵⁰ geen formele goedkeuring vooraf nodig, wel een aanmelding van de maatregel vooraf en een uitvoerige controle achteraf

3.2.7 CLUSTER 7 – Milieuacties

Dit hoofdstuk omvat de **nationale richtsnoeren voor milieumaatregelen** zoals bedoeld in artikel 103 septies van Verordening (EG) nr. 1234/2007 en moet in samenhang gelezen worden met de bijlagen in deel 4 van deze Nationale Strategie zoals hieronder vermeld. Deze milieurichtsnoeren vormen een integraal onderdeel van de nationale strategie voor duurzame operationele programma's.

Algemene voorwaarden:

De milieuacties die door de producentenorganisaties of unies van producentenorganisaties worden ontwikkeld moeten ook voldoen aan de:

- algemene voorwaarden voor de subsidieerbare acties van de verordening
- algemene voorwaarden i.v.m. subsidiëring zoals beschreven onder hoofdstuk 3.1.7 in deel 3 van deze strategie.

De algemene bepalingen onder hoofdstuk 3.1.7 slaan o.a. op administratie en personeelskosten (o.a. kwalificatie), investeringen op het niveau van de producentenorganisaties en/of individuele bedrijven, transnationale acties, acties in het kader van een bedrijfskolom, onderaannemingscontracten en vormen een integraal onderdeel van de nationale richtsnoeren voor milieumaatregelen.

In Vlaanderen moet elk operationeel programma jaarlijks minstens twee milieuacties of voor minstens **10%** van het goedgekeurde programma aan milieumaatregelen bevatten.

Bovendien gelden volgende algemene bepalingen m.b.t. milieumaatregelen:

- Maatregelen in het kader van de operationele programma's moeten bovenwettelijke maatregelen zijn, dit is evenzeer van toepassing op de milieumaatregelen. In deel 4 bijlage 1 van de nationale strategie wordt een inventaris gemaakt van de wettelijke verplichtingen (deze bijlage is een integraal onderdeel van de nationale milieurichtsnoeren).
- De acties die worden ondernomen in de operationele programma's zijn complementair met de instrumenten van pijler 2 uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Sommige maatregelen kunnen de doelstellingen van pijler 2 versterken. De acties moeten voldoen aan de bepalingen van Verordening (EG) nr. 1698/2005 met inbegrip van de bepalingen m.b.t. complementariteit, consistentie en conformiteit zoals omschreven in artikel 5 van die verordening. M.a.w. milieuacties in plattelandontwikkeling en in het operationele programma moeten in voorkomend geval elkaar aanvullen en onderling verenigbaar zijn.
- Milieuacties moeten ook aan de voorwaarden voldoen voor agro-milieumaatregelen in de eerste subparagraaf van artikel 39 van verordening (EG) nr. 1698/2005. In deel 4 bijlage 2 van deze nationale strategie worden de gemeenschappelijke vereisten voor agro-milieumaatregelen zoals bepaald in Verordening (EG) nr. 1698/2005 artikel 39 lid 3 opgelijst. Deze bijlage is een integraal onderdeel van de nationale milieurichtsnoeren.
- Wanneer in een operationeel programma de mogelijkheid bestaat om verschillende milieumaatregelen te combineren of een combinatie met agro-milieumaatregelen moet het steunniveau rekening houden met het specifieke inkomstenverlies en bijkomende kosten als resultaat van die combinatie. Eenzelfde maatregel kan maar eenmaal subsidieerbaar zijn.
- De kosten voor milieumaatregelen in een operationeel programma zijn enkel de aanvullende kosten berekend als het verschil tussen de traditionele kosten en de werkelijk gemaakte kosten, rekening houdende met de wettelijke verplichtingen.

- Er kunnen forfaitaire bedragen vastgesteld worden voor extra kosten die gemaakt worden en extra inkomen dat gederfd wordt, als gevolg van milieufacties. Deze bedragen kunnen herzien worden door de lidstaat. M.a.w. wanneer het kader van wettelijke verplichtingen in de loop van het programma zou aangepast worden kan dit consequenties hebben op de subsidieerbaarheid van bepaalde acties en kostensoorten.
- Bij de controle van de milieumaatregelen zullen de bevoegde diensten verantwoordelijk voor andere agro-milieumaatregelen en investeringsmaatregelen in het kader van plattelandsontwikkeling, waken over het uitsluiten van mogelijke dubbele financiering van deze maatregelen en deze in de operationele programma's. Dit laat ook toe om overcompensatie in het geval van combinatie van maatregelen te vermijden.
- In deel 4 bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van maatregelen uit as 2 van het plattelandsbeleid welke toepasbaar zijn in de groenten- en fruitsector. Voor agro-milieumaatregelen in het OP moeten in voorkomend geval voor gelijkaardige maatregelen dezelfde vergoedingen genomen worden als in PDPO II (Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen - in toepassing van EG verordening nr. 1698/2005).
- In deel 4 bijlage 4 wordt een limitatieve lijst met toegelaten milieuvriendelijke en biologische gewasbeschermingsmiddelen en -technieken gegeven (producten die niet op deze lijst voorkomen zijn niet subsidieerbaar).
- De looptijd van milieumaatregelen moet samenvallen met de looptijd van het operationele programma, met name 5 jaar. Wanneer agro-milieumaatregelen in een latere fase zouden opgestart worden moeten deze in voorkomend geval verdergezet/overgedragen worden naar het volgende programma.
- Biologische productie: telers die genieten van de hectare steun voor biologische productie in het kader van de plattelandsontwikkeling kunnen niet genieten van de GMO ondersteuning m.b.t. compensatie van het gederfde inkomen in de cluster milieumaatregelen.
- Alle acties met betrekking tot biologische productie moeten in lijn zijn met de bepalingen van Verordening (EEG) nr. 2092/91 en biologische certificatie moet aangetoond kunnen worden.
- Eventuele certificatiekosten m.b.t. biologische of geïntegreerde productie moeten opgenomen worden in cluster kwaliteit. Adviserings- en begeleidingskosten dienen opgenomen te worden onder cluster telersbegeleiding. Bijkomende voorwaarden worden in de respectievelijke cluster clusters opgenomen.
- In het PDPO II (Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen - in toepassing van verordening (EG) nr. 1698/2005) zijn kosten voor het normale afvalbeheer niet subsidieerbaar. Dit betekent dat kosten voor het ophalen van afval, plaatsen, huren en ledigen van afvalcontainers, zelfs voor gescheiden afval niet subsidieerbaar zijn. Ook alle wettelijke milieuheffingen zijn dit niet.
- De kosten die worden gemaakt voor het ophalen van interventieproducten zijn niet subsidieerbaar met uitzondering van gratis bedeling maar dan in de cluster crisismaatregelen.
- De verslaggeving en de uitgaven (facturen) dienen voor elke actie het specifieke en bijzondere karakter weer te geven en de facturen moeten duidelijk het verband leggen tussen de uitgaven en de actie.
- Wanneer kosten ingebracht worden voor milieumaatregelen op niveau van de producent moet de toepassing van deze maatregelen (en de introductie ervan in het Operationele Programma) kaderen binnen een specifieke actie en de doelstellingen ervan moeten goed omschreven worden in het programma. In het programma wordt tevens een lijst met de concrete maatregelen bijgevoegd. De verslaggeving bevat enerzijds de resultaten van de introductie van deze maatregelen, de tendensen in de toepassing ervan, het aantal deelnemers, de nog

aanwezige problemen, ...Anderzijds wordt ook de kostenstructuur aangegeven, die de nodige transparantie waarborgt betreffende de kostenopbouw per teelt en per deelnemer (producent). Er moet duidelijk kunnen worden weergegeven en gestaafd op welke manier deze kosten worden verrekend, naar producent toe en in GMO-boekhouding.

- Met betrekking tot investeringen in milieuvriendelijke acties wordt uitdrukkelijk verwezen naar de algemene bepalingen m.b.t. subsidieerbaarheid in hoofdstuk 3.1.7 van de nationale strategie
- *Toegestane milieuvriendelijke acties kunnen verschillend zijn tussen de lidstaten.*

Bijkomende bepalingen betreffende de verslaggeving: het verslag moet

- betrekking hebben op tijdens het jaar uitgevoerde maatregelen en acties;
- de wijzigingen die aangebracht werden in de loop van het jaar duidelijk weergeven;
- volledig, resultaatgericht en overzichtelijk zijn, aangevuld met de verduidelijkende bijlagen, bij voorkeur ook onder elektronische vorm;
- een inhoudelijke beschrijving geven van het concrete verloop van de uitgevoerde actie;
- globaal verwijzen naar de algemene doelstellingen en de doelstellingen van het operationeel programma;
- per actie weergeven welke budgetten hieraan gekoppeld zijn;
- het verslag moet voldoende duidelijkheid geven over alle uitgaven (facturen, loonkosten, forfaits) die in formulier V in bijlage 4 onder deel 5 aan de schuldvordering 'Detail van de uitgaven per actie' staan vermeld. Uit het verslag moet kunnen worden opgemaakt waarom elk van deze uitgaven zijn gemaakt en of de uitgaven verantwoord en subsidiabel zijn;
- een vergelijking geven tussen het voorziene budget per budgetpost, zoals opgegeven bij indiening van het programma en het werkelijk bestede budget, per budgetpost;
- een nominatieve opsomming van de uitvoerders bij elke actie (met alle gevraagde stavingstukken cfr. hoofdstuk 3.1.4.6. en formulieren I, X & XIII in bijlage 4 onder deel 5);
- een evaluatie maken van het goede of minder goede resultaat; (zo veel mogelijk kwantificeren);
- een samenvatting geven van de voornaamste problemen bij het beheer van het programma en van maatregelen die werden getroffen om de goede uitvoering van het programma te waarborgen;
- in voorkomend geval aangeven welke doeltreffende maatregelen werden getroffen om het milieu te beschermen tegen potentiële hogere druk die wordt veroorzaakt door in het kader van het OP gesteunde investeringen;
- voor de evaluatie van de verwezenlijkingen van het OP gebruik maken van de relevante indicatoren zoals voorgeschreven en de resultaten opgeven in de opgelegde tabellen;
- een evaluatie maken van de resultaten ten opzichte van de beginsituatie;
- een verklaring geven wanneer de resultaten van de indicatoren afwijken van wat verwacht of vooropgesteld was;
- eventueel aangeven waar voor het volgende jaar moet bijgestuurd worden;
- aangeven of de actie al dan niet kan of moet verdergezet worden in het volgende werkjaar.

Risico van overcompensatie: door de beperkte mogelijkheden binnen PDPO voor agromilieumaatregelen voor de groenten- en fruitsector, de duidelijke omschrijvingen en scheiding van mogelijke acties in de operationele programma's, de toegevoegde beperkingen in deze richtsnoeren en de controleprocedures is het risico van overcompensatie uiterst beperkt.

Voorbeelden van milieuacties (niet-limitatieve lijst)⁵¹

De lijst bevat voorbeelden van niet-verplichte maatregelen die verder gaan dan het basisniveau of de wettelijke verplichte maatregelen.

⁵¹ In deel 4 bijlage 5 van de nationale strategie wordt deze informatie eveneens in tabelvorm aangeboden.

3.2.7.1 Milieuvriendelijke en biologische gewasbeschermingsmiddelen en -technieken

Het gebruik van milieuvriendelijke en biologische gewasbeschermingsmiddelen en -technieken impliceert een aanzienlijke beperking van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Het gevolg voor het milieu is dat schade door residuen van gewasbeschermingsmiddelen in het gewas, in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater vermeden wordt.

Daarvoor moet de toepassing (en de introductie ervan in het Operationele Programma) kaderen binnen een specifieke actie en moeten de doelstellingen van het gebruik ervan goed omschreven worden in het programma.

Milieuvriendelijke en biologische gewasbeschermingsmiddelen en -technieken zijn middelen en technieken om ziekten en plagen te bestrijden zonder het gebruik van synthetische gewasbeschermingsmiddelen (producten/actieve stoffen). Hieronder wordt onder andere verstaan: mechanische teelmaatregelen, natuurlijke vijanden, predatoren, lokstoffen thermische onkruidbestrijding, hommels enz ...

De toegelaten middelen zijn in overeenstemming met verordening (EEG) nr. 2092/91. De Vlaamse overheid stelde op basis hiervan een lijst met toegelaten biologische gewasbeschermingsmiddelen op (zie deel 4 bijlage 4). Producten die niet op deze lijst voorkomen zijn niet subsidieerbaar. Producten die nog niet op de lijst voorkomen kunnen steeds worden voorgesteld aan de Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/uitgaven indienen;
- een gedetailleerde factuur (ten minste aantal en specificatie);
- certificatie biologische landbouw voor de biologische telers;
- certificatie extern gecontroleerd lastenboek geïntegreerde productie voor de overige telers;
- opgave beteelde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is;
- registratie van het gebruikte middel in het kader van het lastenboek biologische landbouw of geïntegreerde productie;
- de verslaggeving bevat de resultaten van het gebruik van deze middelen, de tendensen in het gebruik per teelt, het aantal deelnemers, de nog aanwezige problemen, ...;
- Er moet duidelijk worden weergegeven en gestaafd op welke manier deze kosten worden verrekend, naar producent toe en in de GMO-boekhouding.

Voor de berekening van de meerkost van deze milieuactie zal rekening gehouden worden met mogelijke besparing van kosten op het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

3.2.7.2 Gebruik van biologisch afbreekbare materialen

Het gebruik van biodegradeerbare plasticfolie (bioplastics) als afdek materiaal is een alternatief voor plasticfolie die enkel zijn uitweg vindt via het restafval. Deze biodegradeerbare folie is van organische oorsprong en degradeert in de bodem.

Dit materiaal is een alternatief voor chemische onkruidbestrijding met als gevolg een beperking van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Het gevolg voor het milieu is dat schade door residuen van gewasbeschermingsmiddelen in het gewas, in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater vermeden wordt. Bovendien draagt deze actie bij tot een vermindering van de afvalberg. Het gebruik van deze materialen is ook interessant door het verminderen van de CO₂-uitstoot.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/uitgaven indienen
- een gedetailleerde factuur (ten minste aantal en specificatie);
- opgave betaalde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is.

Voor de berekening van de meerkost van deze actie zal rekening gehouden worden met de mogelijke besparing van kosten op het gebruik van gangbare plasticfolie of materiaal, inclusief kosten voor het verzamelen en afvoeren van restafval.

3.2.7.3 Geïntegreerde gewasbescherming (IPM)

Het basisprincipe van geïntegreerde gewasbescherming (IPM: integrated pest management) is dat men het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij bestrijding van ziekten en plagen tot een minimum beperkt zonder in te boeten op de efficiëntie van de ziekte- of plaagbestrijding door middel van duurzame alternatieven. Hiervoor kunnen verschillende systemen of materialen gebruikt worden.

De volgende twee voorgestelde systemen gebeuren in combinatie met alle andere maatregelen binnen de cluster 'Milieuacties'.

3.2.7.3.1 Waarnemings- en waarschuwingssystemen

Waarnemingen en waarschuwingen zijn het geheel van acties waarbij de ontwikkeling van ziekten of plagen in land- en tuinbouwgewassen opgevolgd wordt én waarbij een advies geformuleerd wordt over het juiste moment van bestrijding en de te gebruiken gewasbeschermingsmiddelen.

Het gebruik van dit systeem impliceert een beperking van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en een keuze voor duurzamere gewasbeschermingsmiddelen. Het gevolg voor het milieu is dat schade door residuen van gewasbeschermingsmiddelen in het gewas, in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater verminderd wordt.

Met behulp van waarnemings- en waarschuwingssystemen is een gerichte, duurzame ziektebestrijding mogelijk en worden niet noodzakelijke behandelingen met chemische gewasbeschermingsmiddelen vermeden (in plaats van de traditionele kalenderbespuitingen) en duurzame alternatieven gestimuleerd. Om de ziekte- of plaagdruk te meten bestaan in functie van het type ziekte of plaag, diverse methoden van waarnemen, gaande van het vangen en tellen van insecten tot het volgen van de evolutie van specifieke weersmodellen. In sommige gevallen dienen de waarnemingen op perceelsniveau te gebeuren terwijl voor andere ziekten en plagen de infectiedruk wordt ingeschat op basis van enkele waarnemingspunten binnen een groter gebied. Deze waarnemingen worden uitgevoerd door onafhankelijke, gespecialiseerde diensten (gekwalificeerd personeel). Zij informeren de telers ook over de aanwezige plaag- en/of ziektedruk (dit voorkomt onnodige bespuitingen en onaangepast middelengebruik). In de groente- en fruitsector zijn voor diverse teelten waarnemings- en waarschuwingssystemen voor geïntegreerde gewasbescherming uitgewerkt.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/onkosten indienen;
- een gedetailleerde factuur;
- certificatie biologische landbouw voor de biologische telers;
- certificatie extern gecontroleerd lastenboek geïntegreerde productie voor de overige telers;
- opgave betaalde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is;
- aantonen dat dit systeem wordt uitgevoerd door een onafhankelijke gespecialiseerde dienst bestaande uit specifiek voor dit systeem gekwalificeerd personeel.

De meerkosten situeren zich op niveau van gespecialiseerd personeel en gebruiksgoederen voor het waarnemen van plagen, het verzamelen van andere gegevens zoals weersgegevens en kosten voor communicatie van de waarnemingsresultaten. Deze kosten zijn onbestaande indien het systeem niet wordt toegepast. Kosten met betrekking tot advies over de toe te passen middelen of

methodes komen niet in aanmerking als milieuactie maar zijn ondergebracht in de cluster 'Telersbegeleiding' van de nationale strategie.

Enkel de meerkosten worden voor deze actie binnen de milieumaatregelen toegelaten en er wordt op toegezien dat deze actie niet in andere clusters wordt ingediend. De adviserende diensten van de bevoegde Vlaamse administratie hebben zicht op de financiering van de andere activiteiten van de meeste van de uitvoerende gespecialiseerde diensten. Daardoor wordt gegarandeerd dat dubbele financiering uitgesloten is.

3.2.7.3.2 Hulpmiddelen voor duurzame toediening of het vermijden van gewasbeschermingsmiddelen

Dit betreft technische hulpmiddelen die zorgen voor een duurzame toediening van gewasbeschermingsmiddelen of het vermijden van het gebruik ervan. Voorbeelden zijn: driftreducerende doppen, insectenwerende folies, duurzame vogelafweersystemen, stomen van substraten en/of containers...

Het gebruik van deze middelen impliceert een aanzienlijke beperking van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Het gevolg voor het milieu is dat schade door residuen van gewasbeschermingsmiddelen in het gewas, in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater beperkt of vermeden wordt. Voor driftreducerende doppen wordt vooral de emissie naar lucht, water en bodem sterk vermindert.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/uitgaven indienen;
- *lijst telers met buitenlandse percelen die deelnemen/uitgaven indienen;*
- een gedetailleerde factuur (ten minste aantal en specificaties);
- certificatie biologische landbouw voor de biologische telers;
- certificatie extern gecontroleerd lastenboek geïntegreerde productie voor de conventionele telers;
- opgave beteelde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is.

Voor de berekening van de meerkost van deze milieuactie zal rekening gehouden worden met mogelijke besparing van kosten op het gebruik van het minder duurzame alternatief.

3.2.7.4 Gebruik van geënte planten, resistente zaden, gecoate zaden, biologisch zaai­zaad en aanverwanten

Het gebruik van resistente rassen, biologische zaden, het coaten van zaden of het enten van planten op resistente onderstammen kadert in een preventiestrategie om aantasting door gewasbeschadigers zo veel mogelijk te beperken of te vermijden.

Door de teelt van planten die geënt zijn op resistente onderstammen wordt de kans op infectie door vooral grondgebonden ziekten en plagen en virussen gedrukt door de resistentie-eigenschappen van de onderstam. Enten wordt vooral toegepast bij vruchtgroenten.

Resistente rassen worden ontwikkeld via klassieke veredeling door de nakomelingen nauwgezet te screenen op resistentie-eigenschappen. Op de markt bestaan rassen die resistent zijn tegen bacterieziekten, schimmelziekten, virussen en insecten.

Gecoate zaden zijn zaden die omhuld zijn met een dunne coating waarin een kleine hoeveelheid actieve stof van een gewasbeschermingsmiddel vervat zit. Het beschermt de teelt vooral tegen bepaalde insecten.

In de biologische productie is het gebruik van zaai­zaad dat biologisch geteeld is een verplichting. Het zaai­zaad mag niet ontsmet of behandeld zijn met chemisch-synthetische middelen. Voor vele

gewassen is de beschikbaarheid van biologisch geteeld zaaizaad echter ondermaats. Nochtans is het gebruik ervan onontbeerlijk voor het sluiten van de biologische productieketen.

Toepassing van de technieken binnen deze milieuactie impliceert een aanzienlijke beperking van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Het gevolg voor het milieu is dat schade door residuen van gewasbeschermingsmiddelen in het gewas, in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater beperkt of vermeden wordt. Zo worden met zaadcoating bijvoorbeeld grote besparingen op actieve stof, tot 99 %, gerealiseerd. Bij resistente zaden wordt een besparing van 100 % van de actieve stof gehaald tegen ziekten of plagen waarvoor de resistentie geldt. Ook bij biologische zaden wordt een besparing van 100 % gehaald.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/uitgaven indienen
- een gedetailleerde factuur (ten minste aantal en specificatie);
- certificatie biologische landbouw voor de biologische telers;
- certificatie extern gecontroleerd lastenboek geïntegreerde productie voor de overige telers;
- opgave betaalde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is;
- registratie van het gebruikte middel/techniek.

Met specifieke kosten worden de aanvullende kosten (meerkosten) bedoeld berekend als het verschil tussen de traditionele en de werkelijk gemaakte kosten. Jaarlijks zal hiertoe een maximum forfaitair bedrag per plant/zaad vastgesteld worden door de bevoegde dienst (ADLO) in samenspraak met de producentenorganisaties. Voor zaden dienen eveneens voorafgaande afspraken gemaakt te worden met ADLO. Bij de berekening van deze kosten zal ook rekening gehouden worden met mogelijke besparingen bij het gebruik van het minder duurzame alternatief.

3.2.7.5 Acties voor bodembehoud

Een groenbedekker is een gewas dat na de oogst van de hoofdteelt ingezaaid wordt op percelen die anders braak zouden liggen. Een dergelijke teelt zorgt voor een verbetering van de bodemstructuur, draagt bij tot een vruchtbare bodem, vermindert de verslumping van de landbouwgronden en valoriseert de oogstresten van de voorgaande hoofdteelt.

Groenbedekkers kunnen worden ingezaaid als tussenteelt tussen twee hoofdteelten. Hierdoor blijft de bodem na de oogst beschermd tegen de erosieve werking van inslaande regendruppels. Een ander voordeel van een groenbedekker is dat ze na bewezen diensten ondergewerkt kunnen worden waardoor de bodemstructuur verbetert ten voordele van de volgende teelt. Ook de door de groenbedekker opgenomen nutriënten worden vrijgesteld voor de volgteelt. Bovendien krijgt onkruid minder ontwikkelingskansen in snel ontwikkelde gesloten bodembedekking. De groenbedekking draagt bij tot een gezonde, vruchtbare bodem om producten met een goede kwaliteit te produceren.

De administratie voorziet een lijst met teelten die voor groenbedekkingssubsidie in aanmerking komen (zie deel 4 van de nationale strategie).

De producentenorganisatie bezorgt uiterlijk 1 december van het jaar waarin de inzaai van de groenbedekker gebeurt de volgende informatie:

- een lijst met de telers (inclusief landbouwnummers) die de actie 'inzaai van een groenbedekker' ingediend hebben, inclusief de voorziene oppervlakte (ha per teler); **Voor percelen buiten het Vlaams grondgebied moet het een toegelaten milieumaatregel betreffen in de andere lidstaat/regio en moet er wederzijdse bijstand verleend worden door de andere lidstaat om aanvaardbaar te zijn.**
- *percelen gelegen in Frankrijk komen, vanwege de wettelijke verplichting, niet langer in aanmerking voor de maatregel groenbedekking.*

Indien deze lijst niet tijdig ingediend wordt (uiterlijk 1 december), kan de controle door de administratie niet gebeuren en komt deze actie te vervallen.

De producentenorganisatie dient op 15 februari van jaar n (bij indiening van de steunaanvraag), na het jaar waarin de inzaai gebeurt is, volgende stavingstukken in:

- een lijst met telers die een groenbedekker inzaaiden na een GMO-hoofddeelt in jaar n-1, inclusief de ingezaaide oppervlakte per teler;
- een lijst met telers die een groenbedekker inzaaiden voorafgaand aan een GMO-hoofddeelt in jaar n, inclusief de ingezaaide oppervlakte per teler.

De telers en producentenorganisatie komen volgende verplichtingen na:

- de groenbedekkers worden aangegeven in de verzamelaanvraag (VA) van het jaar n-1 met vermelding van de code "GNT" (zie ook toelichting van de verzamelaanvraag)
- er gebeurt een registratie van de betreffende percelen, waarbij ook minstens oppervlakte, soort groenbedekker en hoofddeelt vermeld worden;

de telers verbinden er zich toe om op de opgegeven percelen een groenbedekker in te zaaien De telers en producentenorganisatie komen volgende verplichtingen na:

- de groenbedekkers worden aangegeven in de verzamelaanvraag (VA) van het jaar n-1 met vermelding van de code "GNT" (zie ook toelichting van de verzamelaanvraag)
- er gebeurt een registratie van de betreffende percelen, waarbij ook minstens oppervlakte, soort groenbedekker en hoofddeelt vermeld worden;
- de telers verbinden er zich toe om op de opgegeven percelen een groenbedekker in te zaaien **aan een minimum zaaidichtheid (zoals vermeld in tabel 4)**, te bewerken, en onder te werken;
- de telers verbinden zich er toe om de ingezaaide groenbedekker te behouden tot en met 1 februari
- de telers verbinden er zich toe om alle zaaizaadcertificaten bij te houden en deze bij controle voor te leggen;
- de inzaai van de groenbedekker dient voor 31 oktober te gebeuren met gecertificeerd zaaizaad zoals vermeld in de lijst met toegelaten groenbedekkers van de administratie
- cumulatie met andere subsidies voor groenbedekking is uitgesloten;
- de maatregel dient in overeenstemming te zijn met de algemene bepalingen in de nationale strategie;
- de producentenorganisatie dient gebruik te maken van de relevante performantie-indicatoren bij de rapportering.

Enkel de zaadkost is subsidiabel. De meerkost voor het gebruik van groenbedekkers kan berekend worden als een flatrate van 60 euro per hectare.

Dit systeem zal jaarlijks door de administratie geëvalueerd worden en zo nodig zullen het bedrag, de lijst van toegelaten teelten en de voorwaarden aangepast worden.

Tabel 4: Subsidiabele groenbedekkers en minimum zaaidichtheid

Gewas	zaaidichtheid (minimum)	Gewas	zaaidichtheid (minimum)
Alexandrijnse klaver	25 kg/ha	Snijrogge	100 kg/ha
Witte of rode klaver	10 kg/ha	Zomerhaver	100 kg/ha
Andere klaver	15 kg/ha	Voederkool (bladkool)	8 kg/ha
Wikken	90 kg/ha	Japane haver/ zandhaver	60 kg/ha
Italiaans raaigras	30 kg/ha	Rammenas	12 kg/ha
Westerwolds raaigras	30 kg/ha	Gele mosterd	10 kg/ha
Engels raaigras	30 kg/ha	Lupinen	150 kg/ha
Hybride raaigras	62 kg/ha	Phacelia	8 kg/ha
Festulolium	30 kg/ha		

3.2.7.6 Verwerking van teeltafval op het niveau van de producentenorganisatie

Onder teeltafval wordt zowel het plantmateriaal als het substraat dat in de teelt gebruikt werd verstaan.

Investerings op het niveau van de producentenorganisatie voor verwerking van teeltafval komen voor steun in aanmerking. De investeringen moeten voldoen aan de voorwaarden van 3.1.7. Ze dragen bij tot een aanzienlijke vermindering van de afvalberg, een beperking van de uitstoot van gewasbeschermingsmiddelen en/of een energiebesparing.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- aantonen dat het om bovenwettelijke en extra inspanningen gaat;
- gedetailleerde facturen van de investering;
- lijst van de telers die deelnemen;
- opgave betaalde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is;
- opgave reëel verwerkt volume substraat/gewasafval;
- certificatie extern gecontroleerd lastenboek geïntegreerde productie;
- aantonen dat de best beschikbare technologie werd toegepast;
- indien van toepassing: een verantwoording van de investering met betrekking tot energiegebruik of energiebesparing (minstens 25 %).

3.2.7.7 Verwerking van teeltafval op het niveau van de teler

Onder teeltafval wordt zowel het plantmateriaal als het substraat dat in de teelt gebruikt werd, verstaan.

3.2.7.7.1 Recyclage van substraten

Als alternatief voor het storten op eigen terrein wordt bij de teeltwissel van op substraat geteelde groenten en fruit het gebruikte substraat van het bedrijf verwijderd en ingezameld in gespecialiseerde depots. Dit wordt gerecycleerd door gespecialiseerde verwerkingsfirma's. Dit substraat wordt opnieuw ingezet met meerdere eindproducten als mogelijkheid, zoals de productie

van nieuwe substraatproducten of als grondstof voor bakstenen. Bepaalde gerecycleerde substraten worden ook als bodemverbeteraar of aanvulgrond in de sierteelt gebruikt.

Telers kunnen instappen in een recyclingprogramma waarbij het gebruikte substraat gerecycleerd wordt.

De recyclage van het substraat draagt bij tot een aanzienlijke vermindering van de afvalberg en een beperking van de uitstoot van gewasbeschermingsmiddelen (restanten van de teelt) naar het milieu. Het gevolg voor het milieu is dat schade door residuen van gewasbeschermingsmiddelen in de bodem en het oppervlaktewater vermeden wordt.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- aantonen dat het om extra inspanningen gaat
- een gedetailleerde factuur;
- opgave betaalde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is;
- opgave reëel verwerkt volume substraat;
- certificatie extern gecontroleerd lastenboek geïntegreerde productie;
- recyclingscertificaat (attesten voor hergebruik) van de substraatleverancier en -recycler (erkend door OVAM).

Voor de berekening van de meerkost van deze milieuactie zal rekening gehouden worden met mogelijke besparing van kosten bij het gebruik van het minder duurzame alternatief. Stortkosten zijn uitgesloten.

3.2.7.7.2 Verwerking van plantenafval

Bij het einde van de teelt van verschillende groente- en fruitsoorten moet een grote hoeveelheid van dit groente- of fruitgewas verwijderd worden.

Het verwerken van dit gewasafval, als alternatief voor het storten op eigen terrein, houdt het fractioneren en zeven van het gewasafval in, alsook het duurzaam verwerken, zoals via compostering. Een voorwaarde is dat het eindproduct gebruikt of verkocht wordt.

Deze techniek impliceert een duurzame verwerking van dit gewasafval (vermindering afvalberg) en een aanzienlijke beperking van de uitstoot van gewasbeschermingsmiddelen (restanten van de teelt) naar het milieu. Het gevolg voor het milieu is dat schade door residuen van gewasbeschermingsmiddelen in de bodem of in het oppervlaktewater vermeden wordt.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/uitgaven indienen;
- een gedetailleerde factuur;
- opgave betaalde oppervlakte waarvoor deze actie van toepassing is;
- opgave reëel verwerkt volume gewasafval;
- certificatie biologische landbouw voor biologische telers;
- certificatie extern gecontroleerd lastenboek geïntegreerde productie voor de overige telers;
- attest van de verwerker (erkend door OVAM);
- kopie van de overige facturen zoals opslag in container (niet subsidiabel).

Kosten voor verwerking, recycling of compostering worden aanvaard op voorwaarde dat het geen wettelijk verplichte uitgaven zijn en duidelijk aantoonbare extra inspanningen zijn.

Voor de berekening van de meerkost van deze milieuactie zal rekening gehouden worden met mogelijke besparing van kosten bij het gebruik van het minder duurzame alternatief. Stortkosten zijn uitgesloten.

3.2.7.8 Collectieve investeringen met betrekking tot milieuvriendelijke acties in het kader van clustering van bedrijven

Dit punt introduceert op zichzelf geen nieuwe acties maar vormt een uitzondering op onze eigen regels dat investeringen op het niveau van productiebedrijven uitgesloten zijn van GMO-subsidiëring. Omwille van het collectieve karakter wordt hiervoor een uitzondering gemaakt.

Clustering betekent dat glastuinbouwbedrijven en bedrijven met verwante activiteiten worden samengebracht in elkaars directe omgeving met de bedoeling op verschillende vlakken samen te werken. Binnen een glastuinbouwcluster bestaat de mogelijkheid samen te werken op het vlak van water, energie, toelevering en logistiek.

Door deze clusterstructuur wordt het haalbaarder om dure maar milieuvriendelijke investeringen aan te gaan. Vooral het efficiënt omgaan met energie is belangrijk. In dit kader komen investeringen in zonne-energie (zonthermische of fotonvoltaïsche systemen), windenergie (windturbines), warmtekrachtkoppeling, valorisatieprojecten afvalstromen, wateropvang, waterzuivering... in aanmerking voor GMO-subsidiëring.

Voordelen voor het milieu zijn de besparing op fossiele brandstoffen en de verminderde uitstoot van broeikasgassen (koolstofdioxide, ...) en andere luchtvervuilende stoffen. Die stoffen beïnvloeden de luchtkwaliteit in negatieve zin (kans op ozon, zure regen, ...), hebben een negatieve impact op de volksgezondheid en veroorzaken daarnaast zeer waarschijnlijk de opwarming van ons klimaat.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- een gedetailleerde factuur;
- een gedetailleerde verantwoording voor de investering met betrekking tot energieverbruik of energiebesparing (minstens 25 %): energie-audit, haalbaarheidsstudie, ...;
- aantonen dat de energieproductiecapaciteit enkel en alleen in functie staat van het energieverbruik van de cluster;
- voor investeringen in wateropvang, waterzuivering dienen de verbintenissen of verplichtingen te worden nageleefd die opgesomd zijn onder punt 9 (wateropvang en waterzuivering op niveau van de producentenorganisatie);
- aantonen dat de best beschikbare technologie werd toegepast (die geen excessieve kosten met zich meebrengen);
- de algemene bepalingen in deze nationale strategie m.b.t. investeringen naleven;
- de investering moet eigendom zijn en blijven van de producentenorganisatie.

3.2.7.9 Collectieve investeringen met betrekking tot milieuvriendelijke acties voor individuele bedrijven

In de algemene bepalingen m.b.t. milieumaatregelen is het volgende bepaald:

Collectieve investeringen voor individuele bedrijven (investeringen die in meerdere aantallen worden aangekocht en voor meerdere bedrijven bestemd zijn) van beperkte omvang die bijdragen tot de doelstelling(en) en uitvoering van de actie in het operationeel programma, komen in aanmerking voor GMO-subsidiëring.

Ook op individuele bedrijven kunnen milieumaatregelen interessant zijn, denk maar aan een lager energie -en waterverbruik analoog aan de maatregelen op niveau van de producentenorganisaties (zie hoger).

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de telers en/of de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/uitgaven indienen
- een gedetailleerde factuur;

- een gedetailleerde verantwoording voor de collectieve investering met betrekking tot energiebesparing (minstens 25%), waterbesparing (minstens 25%), ...
- de algemene bepalingen in deze nationale strategie m.b.t. investeringen naleven;
- de investering moet eigendom zijn en blijven van de producentenorganisatie;
- investeringen om grondwater toe te dienen zijn niet subsidiabel.

3.2.7.10 Alternatieve/hernieuwbare energiebronnen op het niveau van de producentenorganisatie

Onder alternatieve energiebronnen wordt verstaan: andere methoden dan fossiele brandstoffen om energie op te wekken, zoals windenergie, zonne-energie, biomethanisatie, warmtepomp, ...

Er bestaan twee verschillende systemen die gebruik maken van zonne-energie. Zonthermische systemen leveren warm water. Fotovoltaïsche systemen leveren elektriciteit.

Windturbines zetten de kinetische energie van de wind om in mechanische kracht. Een generator zet deze mechanische kracht vervolgens om in elektriciteit.

Biomethanisatie of anaërobe digestie is in feite de afbraak – omwille van het zuurstofgebrek – van verschillende organische stoffen, wat onder meer leidt tot de aanmaak van methaan (CH₄) dat op zijn beurt kan worden omgezet in warmte en/of in elektriciteit middels warmtekrachtkoppeling (zie ook punt 9).

Een warmtepomp onttrekt warmte uit een warmtebron zoals grond, water of lucht om ze daarna door middel van compressie, op een hogere temperatuur af te geven aan het verwarmingssysteem.

Investeren in deze systemen is mogelijk mits deze leiden tot een verhoging van de energie-efficiëntie of energiebesparing van minstens 25 %. De capaciteit van deze investering dient afgestemd te worden op het verwachte energieverbruik van de producentenorganisatie.

Voordelen voor het milieu zijn de besparing op fossiele brandstoffen en de verminderde uitstoot van broeikasgassen (koolstofdioxide, ...) en andere luchtvervuilende stoffen. Die stoffen beïnvloeden de luchtkwaliteit in negatieve zin (kans op ozon, zure regen, ...), hebben een negatieve impact op de volksgezondheid en veroorzaken daarnaast zeer waarschijnlijk de opwarming van ons klimaat.

Aangezien de meeste producentenorganisaties grootverbruikers van energie zijn, is het belangrijk dat zij in deze alternatieve energiebronnen investeren.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de producentenorganisatie:

- lijst telers die deelnemen/uitgaven indienen
- een gedetailleerde factuur;
- een gedetailleerde verantwoording voor de investering met betrekking tot energiegebruik of energiebesparing (minstens 25 %) energie-audit, haalbaarheidsstudie, ... Een lager percentage behoort enkel tot de mogelijkheden wanneer er meervoudige milieubaten zouden zijn, welke vooraf door de bevoegde diensten moeten worden beoordeeld;
- aantonen dat de energieproductiecapaciteit van de alternatieve bronnen (+ eventuele WKK) op de producentenorganisatie enkel en alleen in functie staat van het jaarlijks eigen energieverbruik van de producentenorganisatie; de energieproductie mag dus hoogstens de jaarlijkse energiebehoefte van de producentenorganisatie afdekken;
- aantonen dat de best beschikbare technologie werd toegepast (die geen excessieve kosten met zich meebrengen);
- Aantonen dat de voorgestelde actie verder gaat dan de wettelijke verplichtingen;
- de algemene bepalingen in deze nationale strategie m.b.t. investeringen naleven;
- De installatie moet eigendom zijn en blijven van de producentenorganisatie.

3.2.7.11 Warmtekrachtkoppeling op het niveau van de producentenorganisatie

Een warmtekrachtkoppelingsinstallatie (WKK) produceert naast warmte ook elektriciteit en dit op basis van fossiele brandstoffen of hernieuwbare energiebronnen. Bij de warmtekrachtkoppeling wordt naast de productie van elektriciteit ook de laagwaardige of restwarmte van de motor die vrijkomt bij de elektriciteitsproductie gebruikt. Dit leidt tot een hoger energierendement en dus gevoelige energiebesparingen.

Een goed gedimensioneerde WKK zorgt voor een belangrijke brandstofbesparing en bijgevolg een verminderde uitstoot van broeikasgassen (koolstofdioxide, ...) en andere luchtvervuilende stoffen. Die stoffen beïnvloeden de luchtkwaliteit in negatieve zin (kans op ozon, zure regen, ...), hebben een negatieve impact op de volksgezondheid en veroorzaken daarnaast zeer waarschijnlijk de opwarming van ons klimaat.

De capaciteit van de investering in WKK (en eventueel (een) aanvullende investering(en) in hernieuwbare energie (zie hoger)), dient afgestemd te worden op het verwachte energieverbruik van de producentenorganisatie.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de producentenorganisatie:

- een gedetailleerde factuur;
- een gedetailleerde verantwoording voor de investering met betrekking tot energieverbruik of energiebesparing (minstens 25 %): energie-audit, haalbaarheidsstudie, ...;
- aantonen dat de energieproductiecapaciteit van de WKK-installatie (+ eventuele alternatieve energiebronnen) op de producentenorganisatie enkel en alleen in functie staat van het jaarlijks eigen energieverbruik van de producentenorganisatie; de energieproductie mag dus hoogstens de jaarlijkse energiebehoefte van de producentenorganisatie afdekken;
- de algemene bepalingen in deze nationale strategie m.b.t. investeringen naleven.

3.2.7.12 Wateropvang en waterzuivering op het niveau van de producentenorganisatie

Waterzuivering betekent het ontdoen van water van verontreinigingen met het oog op hergebruik. In deze actie zijn investeringen in wateropvang van hemelwater en/of waterzuivering van waters van diverse oorsprong en voor diverse toepassingen (waswater, water gebruikt in de koeling, ...) enkel mogelijk indien dit water ook opnieuw hergebruikt wordt. De maatregelen moeten bovenwettelijk zijn. Investeringen in deze systemen moeten leiden tot een waterbesparing van minstens 25 %.

Investeringen in wateropvang en waterzuivering leiden tot een beperking van het gebruik van diep grondwater, lozing van vervuild restwater in het milieu en waterverontreiniging.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de producentenorganisatie:

- omschrijving van het soort water dat gezuiverd zal worden;
- aantonen hoe het gezuiverde water (her)gebruikt wordt;
- een gedetailleerde factuur;
- een gedetailleerde verantwoording voor de investering met betrekking tot de waterbesparing (minstens 25 %): wateraudit, haalbaarheidsstudie, ...;
- aantonen dat de best beschikbare technologie werd toegepast (die geen excessieve kosten met zich meebrengen);
- aantonen dat het voorgestelde project verder gaat dan de wettelijke verplichtingen;
- de algemene bepalingen in deze nationale strategie m.b.t. investeringen naleven;
- de investering moet eigendom van de producentenorganisatie zijn en blijven.

3.2.7.13 Milieuvriendelijk beheer van verpakkingen⁵²

a) Algemeen

- Het milieubeheer van verpakkingen moet naar behoren worden gemotiveerd en in overeenstemming zijn met de criteria in bijlage II bij Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende verpakking en verpakkingsafval (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 10);
- Verpakking omvat verkoop- of primaire verpakking (dat wil zeggen verpakking die zo ontworpen is dat zij voor de eindgebruiker of consument op het verkooppunt een verkoopheenheid vormt), verzamel- of secundaire verpakking (dat wil zeggen verpakking die zo ontworpen is dat zij op het verkooppunt een verzameling van een aantal verkoopheenheden vormt), verzend- of tertiaire verpakking (dat wil zeggen verpakking die zo ontworpen is dat het verladen en het vervoer van een aantal verkoopheenheden of verzamelverpakkingen wordt vergemakkelijkt om fysieke schade door verlading of transport te voorkomen. Weg- spoor-, scheeps- of vliegtuigcontainers worden niet als verzendverpakking beschouwd).
- Alle uitgaven voor de aankoop van alle soorten verpakkingsmaterialen (zowel eenmalige als meermalige verpakkingen) zijn niet subsidiabel. Concreet betekent dit dat alle kosten (investeringen, zowel niet-duurzaam als duurzaam) voor het materiaal zelf niet aanvaardbaar zijn.
- Alle kosten van personeel van de producentenorganisatie dat instaat voor het beheer van de verpakking (éénmalig én meermalig) zijn niet subsidieerbaar en kunnen daarom niet als bijkomende uitgave worden opgevoerd (dit is geen milieubeheer van de verpakkingen). Dit geldt eveneens voor kosten van eigen personeel of vergoedingen aan telers voor het opzetten van dozen, het leveren in volle paletten of specifieke verpakkingen, ...
- NB. Paloxen (pallet box) worden in dit verband niet aanzien als verpakkingen (mineralogen die naar de handel gaan wel). Paloxen zijn kisten waarin producten geoogst worden, bewaard worden en naar de sortering gebracht worden. Investeringen in Paloxen zijn dus toegestaan in het operationeel programma. De kosten hiervoor worden evenwel **niet** beschouwd als milieumaatregel en dienen dus ondergebracht te worden onder de andere clusters (1 en 2).

b) Meermalige verpakkingen op het niveau van de producentenorganisatie

Het betreft kosten voor het bovenwettelijke milieubeheer van verpakkingen. Dit betekent het beheer van meermalige verpakkingen (waskosten, transportkosten, andere beheerskosten,...). Investeringskosten alsook kosten voor personeel dat instaat voor het beheer zijn uitgesloten.

Er wordt een forfaitair standaardtarief aanvaard van 75 % van de factuurprijs voor de omloop van meermalige verpakkingen, en dit voor alle kistentypes en voor alle systemen. Indien de ingebrachte kost enkel subsidiabele kosten betreffen (waskosten, transportkosten), kan deze voor 100% worden ingebracht.

Voor wat het meermalig gebruik van houten fruitkisten betreft zoals PAK, VAK, PL6, ... wordt een forfait van 0,080 €/kist/roulatie aanvaard. Met roulatie wordt bedoeld een bewezen terugname en hergebruik van de kisten door de producentenorganisatie.

Het gebruik van meermalige kunststof verpakkingen zorgt, door de beperking van de productie van verpakkingsmateriaal, voor een aanzienlijke vermindering van uitstoot van broeikasgassen en een lager energieverbruik. In vergelijking met eenmalige verpakkingen leidt dit tot een enorme vermindering van de afvalberg. Bovendien zijn deze verpakkingen recycleerbaar.

⁵² Als gevolg van de wijziging van de toepassingsverordening (EU) nr. 543/2011 van 16 augustus 2012, kan, na het aflopen van het huidige operationele programma van de producentenorganisatie, deze actie niet meer opgenomen worden in het OP.

De administratie vraagt volgende verbintenissen of verplichting van de producentenorganisatie:

- een gedetailleerde factuur;
- aantonen aantal roulaties van de meermalige verpakkingen;
- het totaal van de ingediende kosten voor het milieuvriendelijke beheer van meermalige verpakkingen mag niet hoger zijn dan 20% van het budget van het goedgekeurde actiefonds.

De meerkosten die in aanmerking komen voor subsidiëring zullen berekend worden op basis van het verschil tussen de traditionele kosten en de reële kosten voor het beheer van het systeem met uitsluiting van de kosten van het verpakkingsmateriaal zelf. Andere factoren die in de berekening zullen meespelen zijn, de lengte van het circuit van hergebruik, aantal roulaties, eigenschappen van de kisten, kosten voor wassen en reinigen.

27. Input indicatoren

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Uitgaven (EUR)
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	Uitgaven (EUR)
Andere acties: 1) Productie: <ul style="list-style-type: none"> i. biologische productie ii. geïntegreerde productie iii. beter gebruik en/of beheer van water, zoals waterbesparing en drainage iv. acties voor bodembehoud (bijv. grondbewerkingstechnieken om bodemerosie te voorkomen/te verminderen, plantendek, beheerslandbouw, bodembedekking) v. acties voor de aanleg of het behoud van habitats die gunstig zijn voor de biodiversiteit (bijv. natte gronden) of voor het behoud van het landschap, waaronder het behoud van historische elementen (bijv. stapelmuurtjes, terrassen, bosjes) vi. Productie: energiebesparingsacties vii. Productie: acties om de afvalproductie te verminderen en het afvalbeheer te verbeteren viii):andere acties 	Uitgaven (EUR)
Andere acties: 2) Vervoer	Uitgaven (EUR)
Andere acties: 3) Afzet	Uitgaven (EUR)

28. Outputindicatoren (op niveau van de acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa ⁵³	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
	Totale waarde van de investeringen (EUR) ⁵⁴
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing ⁵⁵	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
Andere acties: 1) Productie: <ul style="list-style-type: none"> i. biologische productie ii. geïntegreerde productie iii. beter gebruik en/of beheer van water, zoals waterbesparing en drainage iv. acties voor bodembehoud (bijv. grondbewerkingstechnieken om bodemerosie te voorkomen/te verminderen, plantendek, beheerslandbouw, bodembedekking) v. acties voor de aanleg of het behoud van habitats die gunstig zijn voor de biodiversiteit (bijv. natte gronden) of voor het behoud van het landschap, waaronder het behoud van historische elementen (bijv. stapelmuurtjes, terrassen, bosjes) vi. energiebesparingsacties vii. acties om de afvalproductie te verminderen en het afvalbeheer te verbeteren viii. andere acties 	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties Aantal hectaren
Andere acties: 2) Vervoer	Volume afgezette productie
Andere acties: 3) Afzet	Volume afgezette productie

⁵³ Met inbegrip van niet-productieve investeringen die verbonden zijn met de in het kader van andere milieufacties aangegane verbintenissen.

⁵⁴ Vul slechts in voor het jaar waarin de investering is gedaan.

⁵⁵ Met inbegrip van andere vormen van verwerving van vaste activa die verbonden zijn met de in het kader van andere milieufacties aangegane verbintenissen.

3. Resultaatsindicatoren

Type maatregelen	Resultaatsindicatoren (meting)
Aankoop vaste activa ⁵⁶	Geraamde verandering in jaarlijks gebruik van minerale meststoffen per hectare, per type minerale meststof (N en P ₂ O ₃) (ton/ha) Geraamde verandering in totale waterverbruik/hectare (m ³ /ha) Geraamde verandering in jaarlijks energieverbruik, per energiebron of brandstof (liter/m ³ /kWh per ton afgezette productie)
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing ⁵⁷	
Andere acties	
1) Productie	Geraamde verandering in jaarlijkse volume geproduceerd afval (ton per ton afgezette productie) Geraamde verandering in jaarlijks verbruik van verpakkingsmateriaal (ton per ton afgezette productie)
2) Vervoer	Geraamde verandering in jaarlijks energieverbruik, per energiebron of brandstof (liter/m ³ /kWh per ton afgezette productie)
3) Afzet	Geraamde verandering in jaarlijkse volume geproduceerd afval (ton per ton afgezette productie) Geraamde verandering in jaarlijks verbruik van verpakkingsmateriaal (ton per ton afgezette productie)

4. Impactindicatoren op niveau van het programma (zie hoofdstuk 3.1.6)

5. Bijkomende indicatoren Vlaanderen

Recyclage verpakkingsmateriaal	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties Aantal ondernomen acties
Meermalige verpakkingseenheden / totale verpakking	%
Biologische productie (t) / totale productie (t)	%
geïntegreerde productie (t) / totale productie (t)	%
Aandeel gangbare telers die biologische bestrijding toepassen	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de

⁵⁶ Met inbegrip van niet – productieve investeringen die verbonden zijn met de in het kader van andere milieuacties aangegane verbintenissen.

⁵⁷ Met inbegrip van andere vormen van verwerving van vaste activa die verbonden zijn met de in het kader van andere milieuacties aangegane verbintenissen.

	acties
bodem- en bladanalyses (bemonstering percelen)	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
aandeel bedrijven dat drainwater recupereert / totaal aantal glasbedrijven	%
aantal telers dat virusvrije en resistente gewassen gebruikt	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties

6. Volgende evaluatiecriteria kunnen bijkomend gebruikt worden in de verslaggeving

- Rapporten van de onderzoeksinstellingen en wekelijkse waarnemingen
- De evaluatie van het gebruik van deze middelen en de evolutie ten opzichte van de vorige jaren
- De inzet van biologische bestrijders in de beschermde teelten
- Overzichten van de aanwezigheid van nieuwe milieutechnieken op de bedrijven
- Evolutie bij het inzetten en gebruiken van biologische bestrijdingsmiddelen
- overzicht toegepaste biologische/milieuvriendelijke gewasbescherming
- overzicht van gerecycleerd materiaal
- overzicht van toegepaste resistente rassen
- Rapport van de milieu-audits
- Overzicht van de roulaties van EPS-verpakkingen, evolutie in het gebruik van EPS-kisten
- Overzicht gebruik gewasopruimmachine
- Evolutie in recycling of hergebruik bedrijfsafval
- Percentages van de verschillende types bedrijfsafval die gerecycleerd of hergebruikt worden
- Opvolging evolutie in het gebruik van eenmalig fust
- Reacties van de kopers
- Inventaris van de beginsituatie m.b.t. het aantal telers in de milieubewuste teelt
- Jaarlijks evolutierapport van het aantal telers in de milieubewuste teelt
- Jaarlijks rapport aangaande de uitgiften van verpakkingsmateriaal met de "Groene Boog" en/of een ander beeldmerk
- Opvolging evolutie in het gebruik van eenmalig fust
- Jaarlijkse evaluatie met een kwantificering per teler in de betreffende systemen
- Jaarlijks overzicht van de totale situatie met een trendbepaling en actieprogramma voor het volgende jaar om de doelstelling, bepaald bij het begin van het OP, te behalen

De beoordeling van de milieumaatregelen zal gebeuren als volgt:

Scenario 1: milieumaatregel is i.o.m. de GMO doelstellingen, is i.o.m. de nationale richtsnoeren, is bovenwettelijk (nationaal of regionaal), is een agro-milieumaatregel zoals in PDPO, voldoet aan de bijkomende verbintenissen en voorwaarden, zelfde vergoeding als in PDPO, verslaggeving en facturatie zijn in orde → subsidiabel.

Scenario 2: de milieumaatregel voldoet niet aan een van de eisen in scenario 1 → niet subsidiabel.

Scenario 3: de milieumaatregel is geen agro-milieumaatregel zoals in PDPO maar wel een andere milieumaatregel, deze voldoet aan de bijkomende verbintenissen en voorwaarden, er zijn specifieke meerkosten, de verslaggeving en facturatie zijn in orde → subsidiabel.

Scenario 4: de milieumaatregel is geen agro-milieumaatregel en ook geen andere milieumaatregel, of indien wel een andere milieumaatregel – voldoet niet aan een van de eisen in scenario 3 → niet subsidiabel.

3.2.8 CLUSTER 8- Overige maatregelen (niet-limitatieve lijst)

In deze cluster kunnen acties ondergebracht worden die niet binnen de bovenstaande clusters ondergebracht kunnen worden.

De algemene voorwaarden van subsidiabiliteit blijven uiteraard van toepassing.

Deze cluster moet zo beperkt mogelijk blijven. In de loop van het evaluatieproces kan het voorkomen dat de bevoegde diensten zullen vragen om bepaalde acties onder te brengen onder de andere clusters.

Voorbeelden van acties (niet limitatieve lijst):

- Overheadkosten ten belope van 2% van het goedgekeurde bedrag van het actiefonds (zie specifieke bepalingen onder punt 3.1.7 a), *na controle van de WAP*.
- Juridische kosten en administratiekosten in verband met fusies of overnames van producentenorganisaties, alsmede juridische kosten en administratiekosten in verband met de oprichting van transnationale producentenorganisaties of transnationale unies van producentenorganisaties; met het oog hierop in opdracht van producentenorganisaties verrichte haalbaarheidsstudies en geformuleerde voorstellen.
- Kosten ten behoeve van fusies en overnames van ondernemingen (bij overnames moet gekeken worden naar de activiteiten van het bedrijf of de organisatie in kwestie en op basis daarvan kan dit aan een bepaalde cluster toegevoegd worden).

29. Input indicatoren

Type actie	Inputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa	Uitgaven (EUR)
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing	
Andere acties	

30. Outputindicatoren (op niveau van de acties)

Type actie	Outputindicator (jaarlijks)
Aankoop vaste activa ⁵⁸	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
	Totale waarde van de investeringen (EUR) ⁵⁹
Ander vormen van verwerving van vaste activa, zoals huur en leasing ⁶⁰	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties
Andere acties	Aantal bedrijven dat deelneemt aan de acties

⁵⁸ Met inbegrip van niet-productieve investeringen die verbonden zijn met de in het kader van andere milieufacties aangegane verbintenissen.

⁵⁹ Vul slechts in voor het jaar waarin de investering is gedaan.

⁶⁰ Met inbegrip van andere vormen van verwerving van vaste activa, die verbonden zijn met de in het kader van andere milieufacties aangegane verbintenissen.

31. Resultaatsindicatoren

Type maatregelen	Resultaatsindicatoren (meting)
Andere acties	Verandering in het totale volume van de afgezette productie (ton) Verandering in de waarde per eenheid product van de afgezette productie (EUR/kg) Geraamde impact op de productiekosten (EUR/kg)

3.2.9 Complementariteit met de maatregelen die worden gefinancierd met andere instrumenten van het gemeenschappelijk landbouwbeleid of met andere communautaire financiële instrumenten

De complementariteit met maatregelen uit het PDPO werd telkens expliciet aangegeven bij de subsidiabiliteitsmaatregelen op diverse punten in deze nationale strategie en in de milieurichtsnoeren. Het moet duidelijk zijn dat maatregelen uit beide systemen complementair kunnen aangewend worden maar dat dubbele financiering absoluut uitgesloten is.

In de strategienota m.b.t. de biologische land- en tuinbouw zal er op gelet worden om de band met de GMO optimaal en transparant toe te passen.

Promotieprogramma's met Europese ondersteuning in het kader van verordening (EG) nr. 1346/2005 (derde landen) en verordening (EG) nr. 2826/2000 (interne markt) moeten financieel los staan van de acties in het kader van de GMO maar de complementariteit moet optimaal uitgespeeld worden.

3.2.10 Aanwijzing van de bevoegde autoriteiten en de bevoegde instanties

Taak	Bevoegde dienst	Contactpersoon
Nationale strategie (opmaak en evaluatie) en richtsnoeren	Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid (ALVB) Departement Landbouw en Visserij	Dir. Ir. Guy Lambrechts Guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be Tel.+ 32 (0)2/552 79 44
Algemene coördinatie van de GMO	Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid (ALVB) Departement Landbouw en Visserij	Dir. Ir. Guy Lambrechts Guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be Tel.+32 (0)2 552 79 44
Erkenning producentenorganisaties	Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid (ALVB) Departement Landbouw en Visserij	Dir. Ir. Guy Lambrechts Guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be Tel.+32 (0)2 552 79 44
Ontvangst operationele programma's en wijzigingen van de OP's	Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid (ALVB) Departement Landbouw en	Dir. Ir. Guy Lambrechts Guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be

	Visserij	Tel.+32 (0)2 552 79 44
Algemene advisering	Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid (ALVB) Departement Landbouw en Visserij	Dir. Ir. Guy Lambrechts Guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be Tel.+32 (0)2 552 79 44
Advisering	Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling (ADLO) Departement Landbouw en Visserij	Ir. Els Lapage Els.lapage@lv.vlaanderen.be Tel +32 (0)2 552 79 07
Controle op de erkenningsvoorwaarden	Afdeling Structuur en Investerings (SI) Agentschap Landbouw en Visserij	<i>Karolien Truyen</i> <i>Wieke Kellerman</i> Karolien.truyen@lv.vlaanderen.be Wieke.kellerman@lv.vlaanderen.be <i>Tel. +32 (0)2/552 74 81</i> <i>Tel. +32 (0)2/552 74 97</i>
Inhoudelijke controle	Afdeling Structuur en Investerings (SI) Agentschap Landbouw en Visserij	<i>Karolien Truyen</i> <i>Wieke Kellerman</i> Karolien.truyen@lv.vlaanderen.be Wieke.kellerman@lv.vlaanderen.be <i>Tel. +32 (0)2/552 74 81</i> <i>Tel. +32 (0)2/552 74 97</i>
Betaalorgaan	Afdeling Structuur en Investerings (SI) Agentschap Landbouw en Visserij	<i>Karolien Truyen</i> <i>Wieke Kellerman</i> Karolien.truyen@lv.vlaanderen.be Wieke.kellerman@lv.vlaanderen.be <i>Tel. +32 (0)2/552 74 81</i> <i>Tel. +32 (0)2/552 74 97</i>

3.2.11 Beschrijving van de controle- en evaluatiesystemen

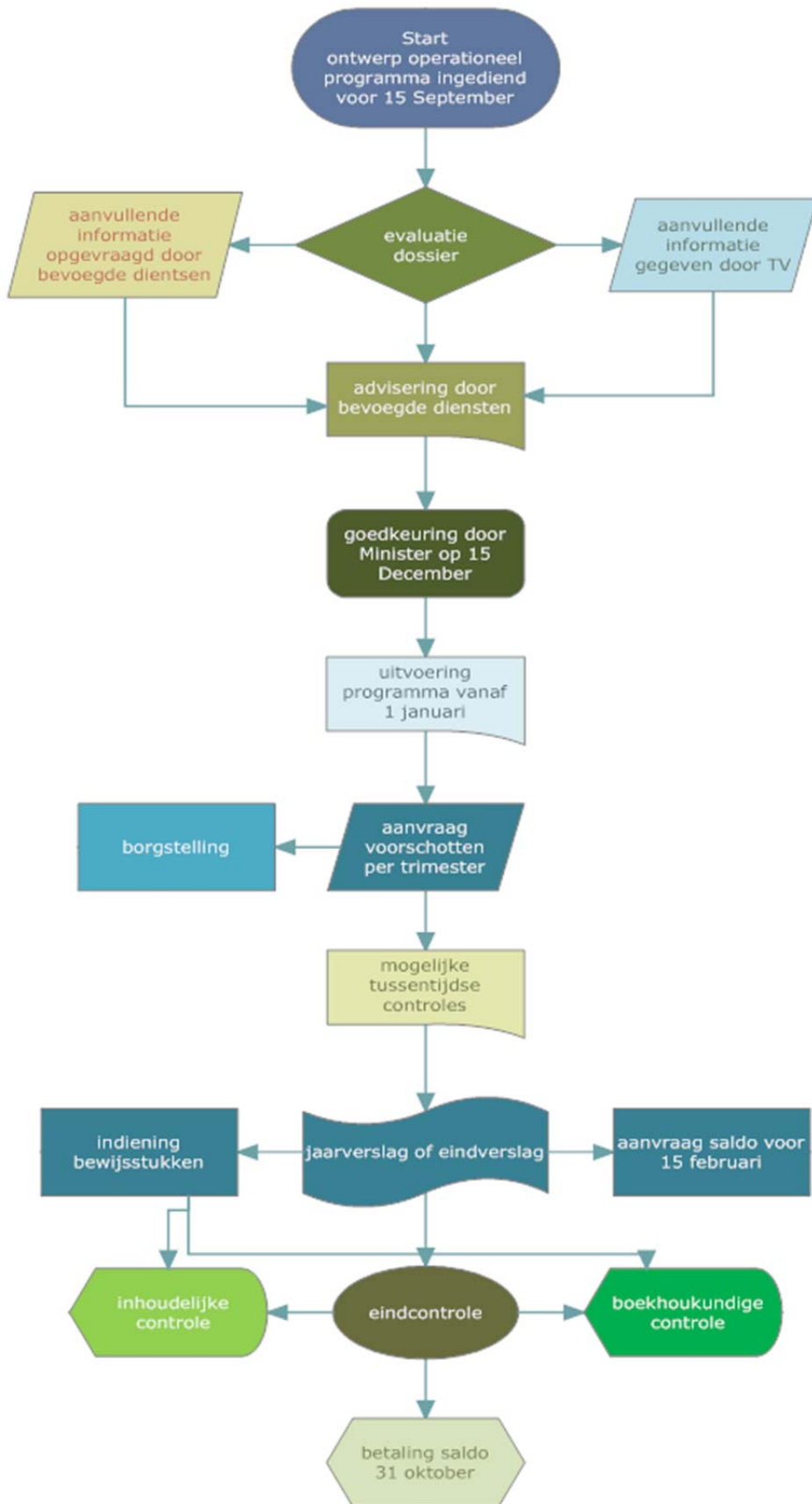
Deze systemen worden opgezet op basis van de gemeenschappelijke lijst van output-, resultaat-, uitgangssituatie- en impactindicatoren in bijlage VIII van verordening (EU) nr. 543/2011. In deze strategie werden voor Vlaanderen op basis van nationale en/of regionale behoeften, omstandigheden en doelstellingen die specifiek zijn voor de nationale operationele programma's aanvullende indicatoren opgenomen (zie onder hoofdstuk 3).

3.2.11.1 Evaluaties van de operationele programma's en rapporteringsverplichtingen voor producentenorganisaties

3.2.11.1.1 Controle op de programma's

Het parcours dat het operationele programma aflegt wordt in het volgende schema weergegeven. De blauwe vakjes zijn acties van de producentenorganisatie. De groene vakjes betekenen een tussenkomst van de bevoegde diensten.

De PO dient een operationeel programma in voor het volgende werkjaar (N) voor 15 september van het jaar N-1. De bevoegde diensten evalueren het ingediende dossier en vragen aanvullende informatie bij de PO. Na evaluatie en extra informatiegaring wordt het dossier geadviseerd door de bevoegde diensten en door de minister goedgekeurd voor 15 december van het jaar N-1. De PO kan met de uitvoering van haar programma starten vanaf 1 januari van het jaar N. De PO is tevens verantwoordelijk voor de aanvraag van de voorschotten per trimester en de ermee gepaard gaande borgstelling. De bevoegde diensten kunnen eventueel tussentijdse controles uitvoeren. De PO dient haar jaarverslag (of eindverslag indien het geval) in, net als de nodige bewijsstukken en vraagt haar saldo aan voor 15 februari van het jaar N+1. De bevoegde diensten zijn verantwoordelijk voor de eindcontrole: een inhoudelijke en boekhoudkundige controle, die gebeurt op basis van het jaarverslag en de ingediende bewijsstukken. De betaling van het saldo gebeurt voor 31 oktober van het jaar N+1.

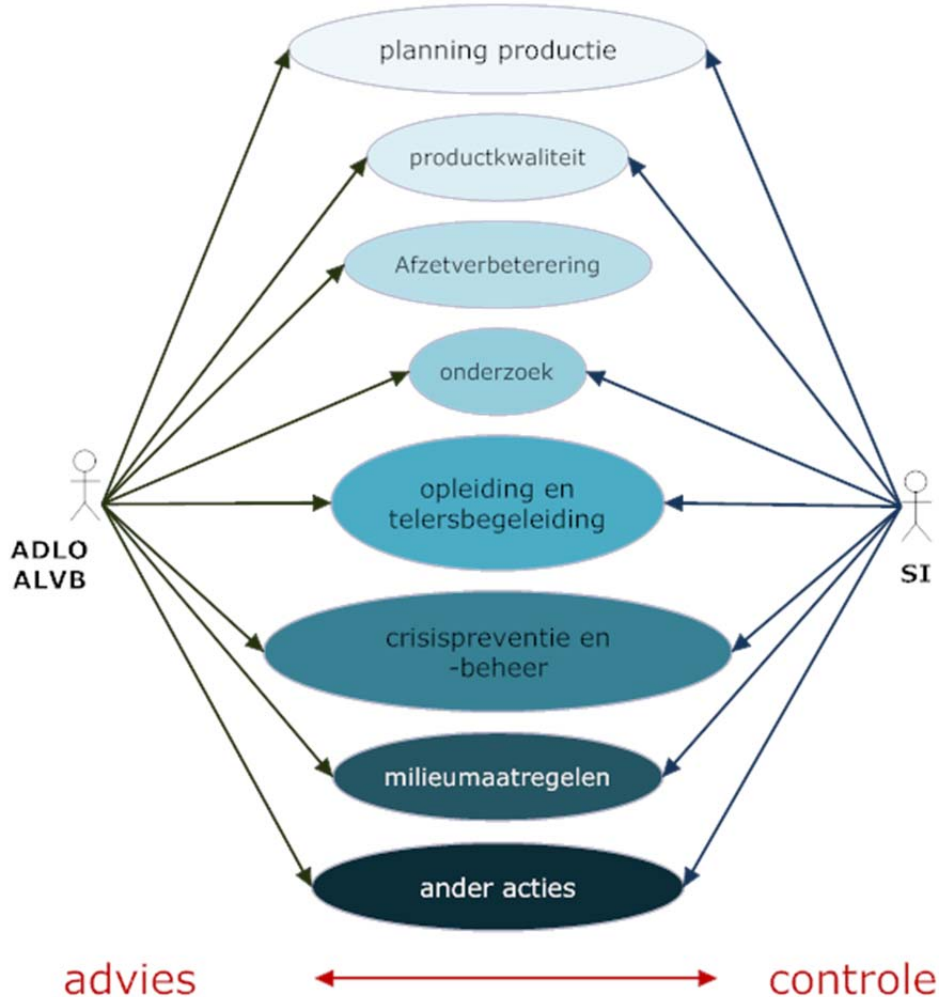
Figuur 5: Parcours van een operationeel programma

De tussentijdse wijzigingen van de programma's volgen hetzelfde parcours volgens de modaliteiten besproken onder hoofdstuk 3.1.1.f).

a) Advisering van de programma's

Deze taakverdeling kan als volgt samengevat worden⁶¹:

Figuur 6: Taakverdeling advies - controle

ALVB verzorgt de algemene coördinatie. ADLO verzorgt het inhoudelijke advies voor alle acties. ALVB kan een algemeen advies geven en waakt het over de conformiteit met de Europese regelgeving. ALVB legt ook het advies voor goedkeuring van het OP voor aan de minister. In geval van transnationale samenwerking zorgt ALVB voor de internationale coördinatie van de advisering en van de controle. Alle controles gebeuren door het ALV.

De controle op de ledenlijsten wordt uitgevoerd door ALV. Deze controle kan ook een toetsing van de leden- telers aan de ALV- databanken van actieve producenten omvatten a.d.h.v. de ondernemingsnummers.

⁶¹ De contactgegevens van deze diensten zijn onder punt 6.2 opgesomd.

Alvorens de aangevraagde steun of, in geval reeds voorschotten werden uitbetaald, het saldo van de aangevraagde steun aan de producentenorganisaties kan worden uitbetaald, dienen de nodige verificaties en controles te worden uitgevoerd door de daartoe bevoegde diensten.

b) Wetgeving

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 104, lid 2: Verificatie

“Alvorens een operationeel programma op grond van artikel 64 goed te keuren, controleert de bevoegde autoriteit van de lidstaat met alle passende middelen, waaronder controle ter plaatse, het voor goedkeuring ingediende operationele programma en, in voorkomend geval, de wijzigingsverzoeken.

Deze controles hebben met name betrekking op:

- a) de juistheid van de op grond van artikel 59, onder a), b) en e), bedoelde gegevens die in het ontwerp van operationeel programma moeten worden opgenomen;
- b) de overeenstemming van het programma met het bepaalde in artikel 103 quater van Verordening (EG) nr. 1234/2007, met het nationale kader en met de nationale strategie;
- c) de subsidiabiliteit van de acties en van de voorgestelde uitgaven;
- d) de coherentie en de technische kwaliteit van het programma, de deugdelijkheid van de ramingen en van het steunprogramma, en de planning van de uitvoering ervan. In het kader van de controles wordt nagegaan of meetbare streefdoelen zijn vastgesteld aan de hand waarvan kan worden getoetst of de doelstellingen zijn gehaald, en of de streefdoelen haalbaar zijn via de uitvoering van de voorgestelde acties, en
- e) de overeenstemming van de acties waarvoor steun wordt aangevraagd, met de desbetreffende nationale en uniale regelgeving over, met name en voor zover dat relevant is, overheidsopdrachten, staatssteun en andere toepasselijke dwingende normen in de nationale wetgeving, het nationale kader of de nationale strategie.”

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 59, onder a), b) en e)

“1. De operationele programma's bevatten de volgende gegevens:

- a) een beschrijving van de uitgangssituatie, in voorkomend geval gebaseerd op de in bijlage VIII vermelde uitgangssituatie-indicatoren;
- b) de doelen van het programma, rekening houdend met de verwachte ontwikkelingen inzake productie en afzetmogelijkheden, een toelichting over hoe het programma bijdraagt tot de nationale strategie, en de bevestiging dat het programma consistent is met de nationale strategie, onder andere wat het evenwicht tussen activiteiten betreft. De beschrijving van de doelen verwijst naar in de nationale strategie vastgestelde doelstellingen en geeft meetbare streefdoelen aan om het toezicht op de geleidelijke voortgang bij de uitvoering van het programma te vergemakkelijken;

(...)

- e) de financiële aspecten, namelijk:
  - i. de wijze van berekening en het niveau van de financiële bijdragen;
  - ii. de wijze van financiering van het actiefonds;
  - iii. de nodige gegevens om een differentiëring van de geheven bijdrage te rechtvaardigen; en
  - iv. voor elk jaar van uitvoering van het programma, de begroting en het tijdschema voor de uitvoering van de acties.”

Verordening (EG) nr. 1234/2007, Artikel 103 quater:

"1. Operationele programma's moeten twee of meer van de in artikel 3, lid 1, onder c), genoemde doelen bevatten, dan wel de volgende doelen:

- a) productieplanning,
- b) verbetering van de productkwaliteit,
- c) verhoging van de handelswaarde van de producten,
- d) verkoopbevordering van de verse of verwerkte producten,
- e) milieumaatregelen en milieuvriendelijke productiemethoden, zoals biologische landbouw,
- f) crisispreventie en -beheer.

2. Crisispreventie en -beheer bestaan erin crises op de groente- en fruitmarkten te vermijden en op te vangen, en omvatten in dit verband:

- a) het uit de markt nemen van producten,
- b) het groen oogsten of niet oogsten van groenten en fruit,
- c) afzetbevordering en communicatie,
- d) opleidingsmaatregelen,
- e) oogstverzekering,
- f) steun voor de administratieve kosten van de oprichting van onderlinge fondsen.

Crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen, met inbegrip van de terugbetaling van kapitaal en de rentebetaling als bedoeld in de derde alinea, mogen niet meer dan één derde van de uitgaven uit hoofde van het operationeel programma vormen.

Producentenorganisaties mogen commerciële leningen aangaan om crisispreventie- en crisisbeheersmaatregelen te financieren. De terugbetaling van kapitaal en de betaling van rente in verband met deze leningen mogen dan onderdeel zijn van dat programma, en komen zo in aanmerking voor communautaire financiële steun uit hoofde van artikel 10. Een specifieke actie in het kader van crisispreventie en -beheer wordt gefinancierd door zulke leningen, of rechtstreeks, maar niet beide.

3. De lidstaten dragen er zorg voor dat:

- a) de operationele programma's twee of meer milieuacties omvatten of
- b) ten minste 10 % van de uitgaven in het kader van operationele programma's milieuacties betreft.

Milieuacties voldoen aan de eisen voor agromilieubetalingen zoals bedoeld in de eerste alinea van artikel 39, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO).

Wanneer ten minste 80 % van de bij een producentenorganisatie aangesloten telers een of meer identieke in die bepaling bedoelde agromilieuverbintenissen is aangegaan, telt elk van die verbintenissen als een milieuactie zoals bedoeld in punt a) van de eerste alinea.

Steun voor de in de eerste alinea bedoelde milieuacties betreft bijkomende kosten en inkomen dat ten gevolge van de actie wordt gederfd.

4. Lid 3 is in Bulgarije en Roemenië pas per 1 januari 2011 van toepassing.

5. Investerings die de druk op het milieu verhogen, zijn slechts toegestaan indien voorzien is in doeltreffende maatregelen ter bescherming van het milieu tegen deze druk."

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 106 en 107

“Artikel 106

Controles ter plaatse van aanvragen tot steunverlening in het kader van operationele programma's

1. In het kader van de verificatie van de in artikel 69, lid 1, bedoelde steunaanvragen voeren de lidstaten controles ter plaatse uit bij de producentenorganisaties om zich ervan te vergewissen dat de voorwaarden voor de verlening van de steun of het saldo van de steun voor het betrokken jaar worden nageleefd.

Deze controles hebben met name betrekking op:

- a) de inachtneming van de erkenningscriteria voor het betrokken jaar;
- b) het gebruik van de actiefondsen in het betrokken jaar, met inbegrip van de uitgaven die zijn opgegeven in aanvragen tot betaling van voorschotten of gedeeltelijke betalingen, de waarde van de afgezette productie, de bijdragen in het actiefonds en de opgegeven uitgaven zoals gestaafd door boekhoudkundige of andere documenten;; en
- c) controles van het tweede niveau voor de uitgaven betreffende het uit de markt nemen van producten, groen oogsten en niet oogsten.

2. Jaarlijks moet een significant monster van de aanvragen worden gecontroleerd overeenkomstig lid 1. Het monster heeft betrekking op ten minste 30 % van het totale steunbedrag in lidstaten met meer dan tien erkende producentenorganisaties. In andere gevallen wordt elke producentenorganisatie ten minste een keer om de drie jaar bezocht.

Bij elke producentenorganisatie wordt ten minste één controle uitgevoerd vóór de betaling van de steun of het saldo daarvan voor het laatste jaar van haar operationele programma.

3. De resultaten van de controles ter plaatse worden geëvalueerd om vast te stellen of eventueel geconstateerde problemen systematisch voorkomen en daardoor een risico voor andere vergelijkbare acties, begunstigen of instanties met zich meebrengen. De evaluatie moet tevens duidelijkheid verschaffen over de oorzaken van dergelijke situaties, over eventueel vereist nader onderzoek en over noodzakelijke corrigerende en preventieve maatregelen.

Indien bij de controles significante onregelmatigheden in een regio, in een deel van een regio of bij een bepaalde producentenorganisatie aan het licht komen, voert de lidstaat in het betrokken jaar aanvullende controles uit en verhoogt hij het percentage overeenkomstige aanvragen dat het volgende jaar moet worden gecontroleerd.

4. De lidstaat stelt op basis van een risicoanalyse vast welke producentenorganisaties moeten worden gecontroleerd.

Bij de risicoanalyse wordt met name rekening gehouden met:

- a) het steunbedrag,
- b) de bevindingen tijdens de controles in de voorafgaande jaren,
- c) een willekeurig element, en
- d) andere door de lidstaten vast te stellen parameters.

Artikel 107

Controles ter plaatse van maatregelen in het kader van operationele programma's

1. Tijdens de controles ter plaatse van maatregelen in het kader van operationele programma's, verifiëren de lidstaten met name het volgende:

- a) de uitvoering van de in het operationele programma opgenomen acties;

- b) de overeenstemming tussen de uitvoering of geplande uitvoering van de actie en de beschrijving van de toepassing van de actie in het goedgekeurde operationele programma;
- c) voor een adequaat aantal uitgavenposten, de overeenstemming van de aard en het tijdstip van de betrokken uitgaven met de uniale bepalingen en de goedgekeurde specificaties;
- d) de mogelijkheid de gedane uitgaven te staven aan de hand van boekhoudkundige of andere documenten; en
- e) de waarde van de afgezette productie.

2. De waarde van de afgezette productie wordt geverifieerd op basis van het krachtens de nationale wetgeving gecontroleerde en gecertificeerde financiële boekhoudsysteem.

Met het oog daarop kunnen de lidstaten beslissen dat de waarde van de afgezette productie op dezelfde manier wordt gecertificeerd als de financiële boekhoudkundige gegevens.

De controle van de opgave van de waarde van de afgezette productie mag worden uitgevoerd vóór de betrokken steunaanvraag wordt ingediend. De controles worden uiterlijk vóór de betaling van de steun uitgevoerd.

3. Behalve in uitzonderlijke omstandigheden omvat de controle ter plaatse een bezoek aan de actie of, indien de actie niet tastbaar is, de promotor van de actie. Met name acties in individuele bedrijven die tot het in artikel 106, lid 2, bedoelde monster behoren, moeten ten minste één keer per jaar worden bezocht om de uitvoering ervan te verifiëren.

De lidstaat kan echter besluiten van een dergelijk bezoek af te zien wanneer de acties kleinschalig zijn of wanneer volgens de lidstaat slechts een gering risico bestaat dat de voorwaarden voor het ontvangen van steun niet zijn vervuld of niet is voldaan aan de eis dat de actie een reëel karakter moet hebben. Dit besluit en de motivering ervan worden geregistreerd.

4. De controle ter plaatse heeft betrekking op alle door de producentenorganisatie of de leden ervan aangegane verbintenissen en verplichtingen die tijdens het bezoek kunnen worden gecontroleerd.

5. Alleen controles die aan alle eisen van het onderhavige artikel voldoen, mogen worden meegerekend om te bepalen of het in artikel 106, lid 2, vastgestelde controlepercentage is bereikt."

c) Controleprocedure bij aanvraag en toekenning van de steun

1. Controle op de voorwaarden tot erkenning

Voldoen aan de voorwaarden tot erkenning is voor iedere producentenorganisatie een voorwaarde voor de toekenning van de steun en voor de uitvoering van de operationele programma's.

De **erkenningvoorwaarden** zoals bepaald in artikel 122 en 125 van verordening (EG) nr. 1234/2007 worden door de daartoe bevoegde diensten op permanente basis gecontroleerd (bijvoorbeeld controle op het uniek lidmaatschap, de leveringsplicht, de naleving van de statuten, ...) (artikel 125 ter van verordening (EG) nr. 1234/2007). *Zie ook 3.2.14.*

2. Controle op de volledigheid van de ingediende stukken

In eerste instantie wordt door ALV een controle uitgevoerd op de aanwezigheid van de documenten die samen met de steunaanvraag zijn ingediend. Deze controle behelst een inventaris van de overgemaakte stukken zoals de (eventueel) geïnde telersbijdragen voor het actiefonds, de specifieke G.M.O.-boekhouding, een overzicht van de uitgaven per actie, de bewijsstukken met betrekking tot de uitgaven voor de acties, evaluatieverslagen, onderaannemingsovereenkomsten, performantie-indicatoren en dergelijke. Indien noodzakelijk worden bijkomende documenten opgevraagd teneinde voor iedere producentenorganisatie over een volledig dossier te beschikken dat moet toelaten de verdere controles integraal uit te voeren.

3. Controle op de opgegeven waarde van de afgezette productie

Zie hoofdstuk 3.1.3.3.

4. Controle op de samenstelling van het actiefonds

Zie hoofdstuk 3.1.4.4.

5. Controle en evaluatie van de ingediende uitgaven per actie

Verordening (EG) nr. 885/2006 stelt dat het betaalorgaan ervoor kan kiezen de taken inzake het toestaan van betalingen en de controles geheel of gedeeltelijk te delegeren aan een bevoegde instantie.

Hiertoe kunnen samenwerkingsprotocollen opgemaakt worden waarin, op basis van de geldende bevoegdheden en competenties, de verantwoordelijkheden met betrekking tot de controles op het operationeel programma zijn vastgelegd.

ALV, het Vlaams betaalorgaan, is sedert 1 januari 2010 verantwoordelijk voor de uitvoering van de controles en kan controles geheel of gedeeltelijk delegeren.

ALV zal ingediende uitgaven toetsen op hun subsidiabiliteit conform de geldende verordeningen en interpretatieve nota's, de overeenstemming met de omschrijving en de goedkeuring van het operationeel programma en het geraamde budget.

Van elke controle wordt een voorlopig evaluatierapport opgemaakt dat, indien mogelijk, na afloop van de controle ter plaatse ter kennis wordt gebracht van de producentenorganisatie. De PO krijgt de mogelijkheid om opmerkingen te maken en het rapport te ondertekenen.

Na de controles zal een eerste afrekening voor het operationeel programma worden gemaakt.

Ten behoeve van de producentenorganisaties wordt vervolgens een overzicht overgemaakt van de acties en/of uitgaven die zijn geweigerd.

In dit overzicht wordt ook de motivering van de weigering aan de betrokken producentenorganisatie of unie meegedeeld.

De controle ter plaatse zal in twee delen worden opgesplitst:

- A. "inhoudelijke controle": Deze controle heeft o.m. tot doel na te gaan of de geselecteerde actie(s) werden uitgevoerd. Alsook wordt nagegaan of de uitvoering in overeenstemming is met de beschrijving van de toepassing van de actie in het goedgekeurde operationele programma. De vaststellingen worden opgenomen in een voorlopig evaluatierapport dat, indien mogelijk, na de controle ter plaatse ter kennis wordt gebracht van de producentenorganisatie.

Een definitieve beslissing zal naderhand (nadat mogelijks bijkomende argumentaties werden voorgelegd door de producentenorganisatie) worden genomen door ALV.

- B. "financiële en boekhoudkundige controle" (zie 3.1.4.4.2)

d) Terugvordering en sancties

Verordening (EU) nr. 543/2011 Artikel 117

"1. De betalingen worden berekend op basis van wat subsidiabel blijkt te zijn.

2. De lidstaat onderzoekt de van de begunstigde ontvangen steunaanvraag en stelt de subsidiabele bedragen vast. De volgende bedragen worden door de lidstaat vastgesteld:

- a) het bedrag dat louter op basis van de aanvraag aan de begunstigde zou moeten worden betaald;
- b) het bedrag dat op basis van het onderzoek van de subsidiabiliteit van de aanvraag aan de begunstigde moet worden betaald.

3. Indien het in lid 2, onder a), bedoelde bedrag meer dan 3 % hoger is dan het in lid 2, onder b), bedoelde bedrag, wordt een boete opgelegd. Het bedrag van de boete komt overeen met het verschil tussen de in lid 2, onder a) en b), bedoelde bedragen.

Indien de producentenorganisatie of de producentengroepering kan aantonen niet verantwoordelijk te zijn voor de opname van het niet-subsidiabele bedrag, wordt evenwel geen boete opgelegd.

4. De leden 2 en 3 zijn van overeenkomstige toepassing op niet-subsidiabele uitgaven die tijdens de controles ter plaatse of controles achteraf worden vastgesteld.

5. Indien de waarde van de afgezette productie vóór het indienen van de steunaanvraag wordt opgegeven en gecontroleerd, worden de opgegeven en goedgekeurde waarden gebruikt voor de vaststelling van de in lid 2, onder a) en b), bedoelde bedragen."

Concreet wordt de sanctieregeling als volgt toegepast:

Geselecteerde uitgaven worden inhoudelijk en boekhoudkundig-financieel beoordeeld of gecontroleerd. Dit kan leiden tot een aantal niet- aanvaarde uitgaven per actie. De verordening voorziet drie mogelijke gevallen van sancties indien uitgaven niet worden aanvaard (ongeacht de sanctie wordt de steun voor deze uitgaven niet uitbetaald!!!):

1. Bij fraude: de steun voor de betrokken actie of uitgave wordt niet uitbetaald, alle eventueel reeds voor die actie betaalde bedragen wordt teruggevorderd en de begunstigde wordt, met betrekking tot die actie, uitgesloten van steunverlening gedurende het volgende jaar;
2. Indien het aangevraagde steunbedrag meer dan 3 % hoger is dan het na onderzoek vastgestelde subsidiabele bedrag, wordt het daadwerkelijk aan de begunstigde te betalen bedrag verlaagd. De verlaging komt overeen met het verschil tussen het aangevraagde en subsidiabele bedrag; Dit geldt ook voor niet-subsidiabele uitgaven die tijdens de controles ter plaatse worden vastgesteld;
3. Strengere nationale sancties

De sancties in de gevallen 1 en 3 worden steeds in mindering gebracht op de uit te betalen steun.

Overtredingen van bepalingen van het Besluit van de Vlaamse regering⁶² en van de bepalingen die genomen zijn ter uitvoering van dit besluit of die verbindend verklaard zijn ter uitvoering van dit besluit, worden opgespoord, vastgesteld en bestraft in overeenstemming met de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten.

Onverminderd de sancties, vermeld in de verordening en de toepassingsverordening, in het Besluit van de Vlaamse Regering en in het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen, af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, kunnen de voordelen van de communautaire financiële steun definitief of tijdelijk ontzegd worden aan of teruggevorderd worden van een producentenorganisatie, al dan niet aangesloten bij een unie van producentenorganisaties, of een brancheorganisatie die, om de voordelen te verkrijgen, opzettelijk of door grove nalatigheid valse verklaringen verstrekt heeft.

⁶² BVR 8 mei 2009, artikel 56

De minister kan een erkenning als vermeld in het Besluit van de Vlaamse Regering geheel of gedeeltelijk intrekken:

1. als de voorwaarden voor erkenning, vermeld in de verordening en de toepassingsverordening, niet meer vervuld zijn;
2. als de producentenorganisatie, de unie van producentenorganisaties of de brancheorganisatie weigeren de nodige inlichtingen of bewijsstukken op verzoek van de bevoegde dienst te verstrekken;
3. als de brancheorganisatie de bepalingen, vermeld in artikel 123, lid 3, artikel 125 duodecies en artikel 176 bis van de verordening, niet naleeft;
4. als de controles, vermeld in de verordening en in de toepassingsverordening, worden belemmerd of verhinderd.

3.2.12 Basisvereisten van GMO – verslaggeving

Aan de evaluatie en de verslaggeving moet voldoende aandacht geschonken worden. Het jaarverslag na elk werkjaar en het eindverslag bij het afsluiten van het meerjarige programma is een van de beslissende elementen bij de bepaling van de definitieve steun.

De verslagen en bijhorende documenten/bewijsstukken dienen 10 jaar bewaard te worden door de PO.

Verordening (EU) nr. 543/2011, Artikel 96

“1. De producentenorganisaties dienen, samen met de steunaanvragen, **jaarverslagen** in over de uitvoering van de operationele programma's.

Deze verslagen hebben betrekking op:

- a) tijdens het vorige jaar uitgevoerde operationele programma's;
- b) de belangrijkste wijzigingen in de operationele programma's;
- c) verschillen tussen het geraamde en het aangevraagde steunbedrag.

2. Het jaarverslag bevat voor elk uitgevoerd operationeel programma:

- a) de verwezenlijkingen en resultaten van het operationele programma, in voorkomend geval op basis van de in bijlage VIII vastgestelde gemeenschappelijke output- en resultaatindicatoren, en eventuele aanvullende output- en resultaatindicatoren die in de nationale strategie zijn vastgelegd; en
- b) een samenvatting van de voornaamste problemen bij het beheer van het programma en van maatregelen die getroffen zijn om de kwaliteit en de doeltreffendheid van de uitvoering van het programma te waarborgen. In voorkomend geval wordt in het jaarverslag aangegeven welke doeltreffende maatregelen overeenkomstig de nationale strategie en artikel 103 quater, lid 5, van Verordening (EG) nr. 1234/2007 van toepassing zijn om het milieu te beschermen tegen potentiële hogere druk die wordt veroorzaakt door de in het kader van het operationele programma gesteunde investeringen.”

Concreet betekent dit een beschrijving en evaluatie van de acties die binnen het jaar effectief zijn uitgevoerd evenals een motivatie waarom bepaalde acties niet zijn uitgevoerd.

“3. Voor het laatste uitvoeringsjaar van een operationeel programma wordt in plaats van het in lid 1 bedoelde jaarverslag een **eindverslag** ingediend. ”

Bijkomende voorwaarden betreffende het jaarverslag:

Het jaarverslag moet:

- samen met de steunaanvraag ingediend worden uiterlijk op 15 februari van het jaar na dat waarvoor de steun wordt gevraagd;
- betrekking hebben op tijdens het jaar uitgevoerde maatregelen en acties en de wijzigingen die aangebracht werden in de loop van het jaar;
- volledig, resultaatgericht en overzichtelijk zijn, aangevuld met de verduidelijkende bijlagen, bij voorkeur ook onder elektronische vorm;
- een inhoudelijke beschrijving geven van het concrete verloop van de uitgevoerde actie;
- globaal verwijzen naar de algemene doelstellingen;
- deelacties koppelen aan minstens één van de doelstellingen van GMO en de doelstellingen van het operationeel programma;
- in relatie staan tot en in verhouding zijn met de daaraan gekoppelde budgetten;
- het verslag moet voldoende duidelijkheid geven over alle uitgaven (facturen, loonkosten, forfaits). Hiertoe dient formulier V uit bijlage 4, deel 5 'Detail van de uitgaven per actie' te worden ingevuld. Uit het verslag moet kunnen worden opgemaakt waarom elk van deze uitgaven zijn gemaakt en of de uitgaven verantwoord en subsidiabel zijn;
- een vergelijking geven tussen het voorziene budget per budgetpost, zoals opgegeven bij indiening van het programma en het werkelijk bestede budget, per budgetpost, evenals een verklaring bij een afwijking van méér dan 20%;
- een nominatieve opsomming van de uitvoerders bij elke actie (met alle gevraagde stavingstukken cfr. hoofdstuk 3.1.4.6. en formulieren I, X & XIII in bijlage 4 onder deel 5); een evaluatie maken van het goede of minder goede resultaat; (zo veel mogelijk kwantificeren: vb. aantal vergaderingen, aantal analyses,...);
- een samenvatting geven van de voornaamste problemen bij het beheer van het programma en van maatregelen die werden getroffen om de goede uitvoering van het programma te waarborgen;
- in voorkomend geval aangeven welke doeltreffende maatregelen werden getroffen om het milieu te beschermen tegen potentiële hogere druk die wordt veroorzaakt door in het kader van het OP gesteunde investeringen;
- voor de evaluatie van de verwezenlijkingen van het OP gebruik maken van de relevante indicatoren zoals voorgeschreven en de resultaten opgeven in de opgelegde tabellen;
- een evaluatie maken van de resultaten ten opzichte van de beginsituatie;
- een verklaring geven wanneer de resultaten van de indicatoren afwijken van wat verwacht of vooropgesteld was;
- eventueel aangeven waar voor het volgende jaar moet bijgestuurd worden;
- aangeven of de actie al dan niet kan of moet verdergezet worden in het volgende werkjaar;
- vergezeld zijn van een ledenlijst met de situatie op 1 januari (excel-file nominatieve lijst);
- vergezeld gaan met het detail van de uitgaven per actie: (excel-file ALV- per actie, werkblad ALV-rapportering);
- vergezeld gaan met GMO-boekhouding: (excel-file ALV-per actie, werkblad inkomsten);
- vergezeld gaan met lijst GMO-medewerkers; (+ relatie tot het totale personeelsbestand);
- vergezeld gaan met steunaanvraag;
- vergezeld gaan met afschrijvingstabel investeringen;
- opgave Waarde van de Afgezette Productie (WAP) bevatten.

Bijkomende voorwaarden m.b.t. het eindverslag

Het eindverslag moet:

- tevens een jaarverslag omvatten van het laatste werkjaar;
- in de loop van het vijfde jaar worden gemaakt;
- uiteraard aan de zelfde voorwaarden voldoen als hierboven;
- een globaal overzicht van het totale vijfjarig programma geven;
- aangeven in hoeverre de doelen van het programma werden bereikt;

- In het eindverslag wordt aangetoond in hoeverre de doelen van het programma zijn bereikt. Tevens moet er worden ingegaan op wijzigingen van de acties en/of methoden en op factoren met een impact op het slagen of mislukken van de uitvoering van het programma die in overweging zijn of zullen worden genomen bij het opstellen van volgende operationele programma's of bij het wijzigen van bestaande operationele programma's.
- de inhoudelijke evaluatie van het voorbije programma moet gebeuren vooraleer op 15 september een nieuw programma ingediend wordt! Bij de saldoaanvraag op 15 februari volgt dan nog de verslaggeving op basis van de normale jaarlijkse rapportering zoals hoger beschreven.

Wanneer de producentenorganisatie of unie van producentenorganisaties de meldingsplicht en verslaggeving niet nakomt of wanneer de mededeling onjuist lijkt in het licht van objectieve gegevens waarover de lidstaat beschikt zal de LS de goedkeuring van het betrokken OP voor het volgende jaar opschorten totdat de mededeling correct is gedaan. Bij vroegtijdige beëindiging van het OP dient een jaarverslag ingediend te worden van het afgelopen werkjaar én een eindverslag van de afgewerkte werkjaren.

3.2.13 Controle en evaluatie van de nationale strategie

De nationale strategie kan worden gewijzigd, met name in het licht van de controle en evaluatie. Dergelijke wijzigingen worden aangebracht voordat de ontwerpen van operationele programma's in een bepaald jaar worden ingediend. De algemene coördinatie berust bij ALVB. Wat betreft de strategische beleidskeuzes wordt er naar gestreefd om tijdens de programmatieperiode een zo stabiel mogelijk beleidskader te behouden. Wijzigingen zullen tijdig en in overleg tussen sector, administratie en kabinet besproken worden.

De bevoegde diensten zorgen voorts voor controle op en evaluatie van de nationale strategie en de uitvoering ervan via operationele programma's.

Hierbij zullen deze diensten onder andere oog hebben voor volgende punten:

- realiteitszin van doelstellingen rekening houdende met de ontwikkelingen inzake productie en afzetmogelijkheden
- uitvoerbaarheid van de acties
- economische samenhang van de acties en het programma
- consistentie met de nationale strategie en de verordeningen
- consistentie met andere maatregelen zoals plattelandsontwikkeling
- praktische bruikbaarheid en relevantie van de indicatoren
- praktische problemen bij de toepassing
- veel voorkomende problemen tijdens de controles
- kwaliteit van de verslaggeving van de producentenorganisaties

De verslaggeving van de producentenorganisaties is een belangrijk element bij de evaluatie van de operationele programma's en de nationale strategie.

De nationale strategie en in het bijzonder de concrete voorschriften i.v.m. de subsidiabiliteit van acties of kostensoorten kunnen jaarlijks geactualiseerd worden ten laatste in juni, zodat de producentenorganisaties nog ruim de tijd hebben om hun programma eventueel aan te passen voor 15 september. Hierbij zal rekening gehouden worden met de vaststellingen van onze controleurs tijdens de inhoudelijke controles van de dossiers, de controles ter plaatse en op basis van de verslaggeving van de producentenorganisaties of unies.

3.2.14 Erkenningsvoorwaarden

3.2.14.1 Uniek lidmaatschap

Telers kunnen met betrekking tot de productie van eenzelfde bedrijf van een product zoals bedoeld in artikel 125bis lid 1b van Verordening (EG) nr. 1234/2007, **slechts lid zijn van één producentenorganisatie.**

De producentenorganisaties dienen elk jaar uiterlijk op 15 februari⁶³ elke wijziging van de ledenlijst te melden aan de bevoegde dienst. Unies van producentenorganisaties dienen onverwijld elke wijziging in de samenstelling te melden aan de bevoegde dienst.

AANDACHTSPUNTEN:

- **Elke** teler dient een verklaring te ondertekenen waarbij hij bevestigt dat hij slechts lid is van de bedoelde producentenorganisatie voor de bedoelde categorieën van producten! Deze verplichting is niet beperkt tot nieuwe leden.
- Deze schriftelijke verklaringen dienen ter inzage zijn bij controles ter plaatse.
- Gastveilers zijn geen leden, maar moeten duidelijk herkenbaar zijn in de ledenlijsten.
- Telers kunnen alleen gastveiler zijn met toelating van hun eigen producentenorganisatie.
- Niet-leden zijn bij geen enkele erkende producentenorganisatie aangesloten en bijgevolg mag hun productie bij geen enkele producentenorganisatie in de 'waarde van de afgezette productie' worden opgenomen.
- *Verkopen tussen PO's wordt niet als gastveilerschap beschouwd, de WAP wordt meegerekend bij de WAP van de verkopende PO.*
- Er moet een register bijgehouden worden van toelatingen aan telers om elders te leveren.
- Ledenlijsten jaarlijks (toestand per 1 januari) ter beschikking stellen van de controlerende diensten voor 15 september.
- In het geval dubbel lidmaatschap wordt vastgesteld, dienen de betrokken producentenorganisaties actie te ondernemen. De betrokken teler moet voor de keuze gesteld worden en hij moet bij één van de twee PO's ontslag nemen. ALV zal de WAP weigeren m.b.t. de producenten die het uniek lidmaatschap en leveringsplicht niet respecteren bij de betrokken P.O.'s indien er geen structurele oplossing gevonden wordt. Jaarlijks wordt de P.O. geïnformeerd door ALV m.b.t. vaststellingen van dubbel lidmaatschap met de vraag om corrigerende maatregelen te treffen indien nodig.
- De producentenorganisatie houdt een register bij van de vastgestelde problemen én de getroffen maatregelen.

3.2.14.2 Actieve /niet-actieve leden⁶⁴

Natuurlijke personen of rechtspersonen die geen **actieve** groente- of fruitteler zijn, kunnen enkel lid zijn of blijven als ze:

1. als dusdanig herkenbaar in de ledenlijsten voorkomen;
  2. niet gebruik maken van de door Gemeenschap gefinancierde maatregelen;
  3. niet deelnemen aan de stemmingen die specifiek betrekking hebben op het actiefonds.
- Niet actieve leden (niet leverende leden) moeten als dusdanig herkenbaar zijn in de ledenlijsten.
  - Niet actieve leden moeten uitgesloten worden van de stemmingen m.b.t. de GMO. Dit moet als dusdanig blijken uit de verslaggeving van de Raad van Bestuur.

⁶³ Voor het O.P. werkjaar N wordt de ledenlijst met toestand 1/1/N overgemaakt samen met de bewijsvoering betreffende de WAP. Op 15/02/N+1 wordt elke wijziging gemeld m.b.t. toetredingen en uittredingen in de loop van het jaar N.

⁶⁴ Art 125bis lid 1a Verordening (EG) nr. 1234/2007

- In de statuten of in het huishoudelijk reglement dienen clausules hier omtrent opgenomen te zijn. Interne regels (bv. huishoudelijk reglement of andere) hieromtrent dienen meegedeeld te worden aan de bevoegde dienst.
- Met actieve leden wordt bedoeld landbouwers (natuurlijke persoon of rechtspersoon) die middels hun bedrijf (eenheid van productiemiddelen) groenten en/ of fruit produceren en leveren aan de PO/UPO. Actieve leden moeten een landbouwnummer hebben tenzij er hiervoor een aannemelijke verklaring is.

3.2.14.3 Leveringsplicht⁶⁵

Telers moeten hun volledige productie (voor de producten of de groep van producten voor welke de PO erkend is) via de producentenorganisatie verkopen.

Op basis van Verordening (EG) nr. 1234/2007 zijn telers verplicht **statistische gegevens** te verstrekken⁶⁶.

Deze gegevens hebben in het bijzonder betrekking op

- areaal,
- geoogste hoeveelheden,
- opbrengst en
- rechtstreekse verkoop.

Deze regel moet in de statuten van alle PO's overgenomen zijn.

Bruikbare indicatoren voor de producentenorganisatie om toezicht te houden:

- **Areaal- en productie-enquêtes moeten systematisch en gestructureerd gebeuren voor alle telers.** Enquêtes dienen jaarlijks plaats te vinden en de aangiften van de telers moeten ter inzage van de controle ter beschikking gesteld kunnen worden
- Aanleveringsstatistieken
- Opname van leeggoed
- Oogstramingen geven idee van normale opbrengsten
- Verslagen van fieldmensen
- Gegevens van controleorganismen zoals SGS of Integra
- Kwaliteitsbeleid: registratie en traceerbaarheid

Deze indicatoren moeten door de PO gebruikt worden om te kunnen reageren op ongewone gedragingen van de leden:

- Leveringen buiten veiling om (teler levert minder dan normaal)
- Aanlevering van producten die niet van zijn of haar bedrijf komen (teler levert meer dan normaal)

Indien men zich baseert op gegevens van controleorganismen moeten

- de betreffende gegevens onmiddellijk ter beschikking van de controlediensten kunnen gesteld worden
- dit voor alle telers en voor alle teelten beschikbaar zijn en niet enkel voor de leden die aan registratie of controleprojecten meewerken

⁶⁵ Art 125bis lid 1c Verordening (EG) nr. 1234/2007

⁶⁶ Art 125bis lid 1d Verordening (EG) nr.1234/2007

Indien afwijkingen van meer dan 20/25% vastgesteld worden moet de producentenorganisatie actie ondernemen en de problemen met het lid opnemen en indien nodig sancties opleggen op basis van hun statuten.

De producentenorganisatie dient de enquêtegegevens ook **actief** te gebruiken en op basis van steekproeven de realiteit ervan na te gaan. Deze acties van de PO dienen gedocumenteerd te worden. De producentenorganisatie houdt een register bij van de vastgestelde problemen en de getroffen maatregelen.

Tijdens controles ter plaatse zal de leveringsplicht steekproefsgewijs worden nagegaan. Ook zullen de opvolgingsystemen van de P.O. worden geëvalueerd.

3.2.14.4 Levering van producten aan andere producentenorganisatie of zelf verkopen⁶⁷

Dit kan alleen:

- indien eigen PO toelating gegeven heeft (dit kan enkel individueel);
- in een door de eigen producentenorganisatie aan te wijzen producentenorganisatie;
- alleen voor producten die vergeleken met het afzetvolume van hun producentenorganisatie slechts een marginaal aandeel van de omzet vertegenwoordigen;
- of voor producten die gezien de kenmerken ervan, gewoonlijk niet onder de handelsactiviteiten van de eigen producentenorganisatie vallen.

De producentenorganisatie dient een register bij te houden van de toelatingen die verstrekt werden aan de leden i.v.m. verkoop via een andere PO.

3.2.14.5 Directe verkoop⁶⁸

Zo de producentenorganisatie het toestaat mogen de aangesloten telers onder de door de producentenorganisatie gestelde voorwaarden ten hoogste 25% van hun productie zelf op of buiten het bedrijf rechtstreeks aan de consument verkopen, voor diens eigen behoeften.

Directe verkoop in de zin van artikel 125 bis, lid 2 a) van verordening (EG) nr. 1234/2007 is enkel toegestaan:

- indien de producentenorganisatie dit toestaat (individueel of collectief)
- onder de voorwaarden bepaald door de PO
- indien een % door PO vastgesteld werd (max. 25%)
- De PO hiervan een register bijhoudt
- Indien met collectieve vrijstellingen gewerkt wordt moet dit via de informatiekanaal van de PO bekend gemaakt worden
- De beslissing i.v.m. toelatingen voor directe verkoop van de PO dient kenbaar gemaakt te worden aan de bevoegde dienst
- De beslissingen betreffende deze beslissingen moeten genotuleerd worden in de verslagen van hetzij de Raad van Bestuur hetzij van de jaarlijkse vergadering

⁶⁷ Art 125bis lid 2b en c Verordening (EG) nr. 1234/2007

⁶⁸ Art 125bis lid 2a Verordening (EG) nr. 1234/2007

3.2.14.6 Democratische besluitvorming⁶⁹

De lidstaten zien er op toe dat:

- a. de producentenorganisaties op initiatief van de telers opgericht worden
- b. de statuten regels bevatten die garanderen dat de uiteindelijke zeggingskracht bij beslissingen en de controle op de producentenorganisatie op democratische wijze bij de aangesloten telers berusten (om te voorkomen dat één of meer leden misbruik maken van hun macht of invloed ten aanzien van het beheer en het functioneren van een producentenorganisatie)

Geen enkel lid van een producentenorganisatie mag over meer dan 25% van de stemmen of volmachten voor de stemming beschikken.

Niet actieve leden mogen niet deelnemen aan de stemmingen die specifiek betrekking hebben op het actiefonds.

Te allen tijde kunnen de bevoegde diensten het verzoek richten tot de producentenorganisaties of tot de unies van producentenorganisaties om alle inlichtingen en inzage in bewijsstukken zoals verslagen van de algemene vergadering of de raad van bestuur die nodig zijn voor de controle tot toekenning of tot behoud van de in de verordening omschreven erkenningen, te verkrijgen.

Leden mogen niet over meer dan 10% van de stemmen of mandaten beschikken (aan te tonen volgens verslagen van de algemene vergadering).

Alle GMO- beslissingen dienen democratisch te worden genomen door actieve leden. Niet actieve leden mogen niet deelnemen aan de stemmingen die specifiek betrekking hebben op de vorming en de besteding van het actiefonds. Er dient over gewaakt te worden dat bij aangelegenheden waarbij een stemgerechtigde (lid van de RvB) belanghebbende partij en/ of onderaannemer is, het betrokken bestuurslid zich onthoudt bij de stemming. Dit dient ook als dusdanig geacteerd te worden in de notulen van de Raad van Bestuur. Deze laatste bepaling is niet van toepassing indien het stemmingen betreffen m.b.t. producentgerichte acties.

Uit de verslaggeving moet blijken hoe en door wie de beslissingen genomen worden.

Deze verslagen van de RvB en de algemene vergaderingen dienen niet overgemaakt te worden maar moeten wel ter inzage zijn.

3.2.14.7 Statuten

De statuten en eventuele wijzigingen moeten in overeenstemming zijn met de geldende Europese en Vlaamse regels:

Verordening (EG) nr. 1234/2007 Artikel 125 bis

"Statuten van producentenorganisaties

1. Op grond van de statuten van een producentenorganisatie in de sector groenten en fruit zijn de aangesloten producenten met name verplicht:

- a) de door de producentenorganisatie vastgestelde voorschriften inzake verstrekking van productiegegevens, productie, afzet en milieubescherming toe te passen;
- b) met betrekking tot de productie van een bepaald bedrijf van een in artikel 122, onder a), iii), bedoeld product bij niet meer dan één producentenorganisatie te zijn aangesloten;
- c) hun volledige productie via de producentenorganisatie te verkopen;

⁶⁹ Art 17 BVR 8 mei 2009 en art 31 Verordening (EU) nr. 543/2011

- d) de door de producentenorganisatie voor statistische doeleinden gevraagde inlichtingen te verstrekken, met name met betrekking tot het areaal, de geogoste hoeveelheden, de opbrengst en de rechtstreekse verkoop;
- e) de in de statuten vastgestelde financiële bijdragen voor de oprichting en de financiering van het in artikel 103 ter bedoelde actiefonds te betalen.

2. Onverminderd lid 1, onder c), mogen de aangesloten producenten met toestemming van de producentenorganisatie en in overeenstemming met de door de producentenorganisatie vastgestelde voorwaarden:

- a) hun productie en/of producten op hun bedrijf en/of buiten hun bedrijf rechtstreeks aan consumenten verkopen voor persoonlijk gebruik, binnen de grenzen van een percentage dat door de lidstaten op tenminste 10 wordt gesteld;
- b) zelf of via een andere, door hun eigen organisatie aan te wijzen producentenorganisatie, hoeveelheden producten verkopen die slechts een marginaal deel vertegenwoordigen van het volume van de verhandelbare productie van hun organisatie;
- c) zelf of via een andere, door hun eigen organisatie aan te wijzen producentenorganisatie, producten afzetten die, gezien de kenmerken ervan, normaliter niet onder de handelsactiviteiten van de eigen producentenorganisatie vallen.

3. De statuten van de producentenorganisatie voorzien ook in:

- a) procedures voor de vaststelling, de goedkeuring en de wijziging van de in lid 1 bedoelde regels;
- b) het opleggen aan de leden van financiële bijdragen voor de financiering van de producentenorganisatie;
- c) voorschriften op grond waarvan de aangesloten producenten op democratische wijze toezicht kunnen uitoefenen op hun organisatie en haar besluiten;
- d) sancties bij overtreding van de statutaire verplichtingen, met name bij niet-betaling van de financiële bijdragen, of van de door de producentenorganisatie vastgestelde voorschriften;
- e) voorschriften inzake de toelating van nieuwe leden, met name met betrekking tot de minimumduur van het lidmaatschap;
- f) de voor de werking van de organisatie vereiste boekhoudkundige en budgettaire voorschriften.

4. Producentenorganisaties in de sector groenten en fruit worden geacht in economische aangelegenheden op te treden in naam van, en namens, hun leden."

Elke wijziging van de statuten en/of huishoudelijk reglement van de producentenorganisatie en van de eventuele sub-coöperaties en/of unie van producentenorganisaties dient onverwijld aan de bevoegde dienst gemeld te worden⁷⁰.

3.2.14.8 Minimum aantal leden, minimum duur lidmaatschap en minimale WAP⁷¹

Verordening (EU) nr. 543/2011 artikel 21

"Bij de vaststelling van het minimumaantal leden van een producentenorganisatie overeenkomstig artikel 125 ter, lid 1, onder b), van Verordening (EG) nr. 1234/2007 kunnen de lidstaten bepalen dat, wanneer de aanvrager van een erkenning geheel of gedeeltelijk bestaat uit leden die op hun beurt uit producenten samengestelde rechtspersonen of duidelijk omschreven onderdelen van rechtspersonen zijn, het minimumaantal producenten kan worden berekend op basis van het aantal producenten dat is aangesloten bij elke rechtspersoon of elk duidelijk omschreven onderdeel van een rechtspersoon."

⁷⁰ Art 9 BVR 8 mei 2009

⁷¹ Art 14 BVR 8 mei 2009

Het minimum aantal telers is vastgesteld op 40 (behoudens mogelijke uitzonderingen zoals bepaald in art 3 MB d.d. 16/12/2010⁷²)

Verordening (EU) nr. 543/2011 artikel 22

“1. De minimumduur van het lidmaatschap van een producent mag niet minder dan één jaar bedragen.

2. De opzegging van het lidmaatschap moet schriftelijk aan de producentenorganisatie worden meegedeeld. De lidstaten bepalen de opzegtermijnen, die niet meer dan zes maanden mogen bedragen, en de datum waarop de beëindiging van het lidmaatschap van kracht wordt.”

Minimumwaarde van afzetbare productie: 5 miljoen euro⁷³

3.2.14.9 Hoofdactiviteit en juridische structuur

Verordening (EU) nr. 543/2011 artikel 26

“1. De hoofdactiviteit van een producentenorganisatie betreft de concentratie van het aanbod en de afzet van de producten van haar leden waarvoor zij is erkend.

2. Een producentenorganisatie mag producten van niet bij een producentenorganisatie of een unie van producentenorganisaties aangesloten producenten verkopen, indien zij voor die producten is erkend en indien de economische waarde van die activiteit lager ligt dan de overeenkomstig artikel 50 berekende waarde van de afgezette productie van die producentenorganisatie.

3. De afzet van groenten en fruit die rechtstreeks van een andere producentenorganisatie worden gekocht wordt evenmin als de afzet van producten waarvoor de producentenorganisatie niet is erkend, beschouwd als een onderdeel van de activiteiten van de producentenorganisatie.

4. Bij toepassing van artikel 50, lid 9, is lid 3 van het onderhavige artikel met ingang van 1 januari 2012 van overeenkomstige toepassing op de betrokken dochterondernemingen.”

De producentenorganisatie heeft als hoofdactiviteit de concentratie van het aanbod en de afzet van de producten waarvoor zij erkend is. Indien echter meer dan 50% van de afzet bestaat uit geïmporteerd product en/of product rechtstreeks uit de handel en/of product van telers die niet tot een PO behoren en/ of andere bedrijfsopbrengsten, wordt er niet voldaan aan deze erkenningsvoorwaarde en kan dit aanleiding geven tot schorsing of intrekking van de erkenning.

De PO (en UPO) moet een coöperatieve vennootschap zijn en blijven en erkend zijn voor de Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC)⁷⁴.

⁷² Ministerieel besluit houdende uitvoering van artikelen 2 en 50 van het besluit van de Vlaamse regering van 8 mei 2009 betreffende de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit voor wat betreft de erkenning van producentenorganisaties, de actiefondsen, de operationele programma's en de toekenning van de financiële steun

⁷³ Art 3 MB 16 december 2010

⁷⁴ Art 7 § 1 BVR 8 mei 2009

3.2.14.10 Hoofdzetel van een transnationale P.O.

Verordening (EU) nr. 543/2011 artikel 35⁷⁵

“1. De hoofdzetel van de transnationale unie van producentenorganisaties is gevestigd in de lidstaat waar deze unie over een belangrijk aantal aangesloten organisaties beschikt en/of waar de aangesloten organisaties een belangrijk deel van de afgezette productie realiseren.

2. De lidstaat waar de hoofdzetel van de transnationale unie van producentenorganisaties is gevestigd, is verantwoordelijk voor:

- a) de erkenning van de unie;
- b) in voorkomend geval, de goedkeuring van het operationele programma van de unie;
- c) de totstandbrenging van de nodige administratieve samenwerking met de andere lidstaten waar aangesloten organisaties gevestigd zijn, op het vlak van de naleving van de erkenningsvoorwaarden en de controle- en sanctieregeling. Deze andere lidstaten zijn verplicht de nodige bijstand te verlenen aan de lidstaat waar de hoofdzetel is gevestigd; en
- d) de verstrekking, op verzoek van andere lidstaten, van alle relevante documentatie, inclusief beschikbare geldende wetgeving, aan de andere lidstaten waar leden gevestigd zijn, vertaald in een officiële taal van de daarom verzoekende lidstaten.”

Bij de erkenning van nieuwe producentenorganisaties wordt 'belangrijk' als volgt geïnterpreteerd: bij twee betrokken lidstaten moet de verdeling op minimaal 50% liggen, bij drie betrokken lidstaten op minimaal 33% en bij vier betrokken lidstaten op minimaal 25%. Indien er om uitzonderlijke gemotiveerde redenen tijdelijk niet kan worden voldaan aan deze voorwaarde, kan de bevoegde dienst – ALVB - een tijdelijke afwijking van de regel toestaan.

3.2.14.11 Personeel, uitrusting, infrastructuur, commercieel beheer e.d.

Verordening (EU) nr. 543/2011 artikel 25

“Voor de toepassing van artikel 125 ter, lid 1, onder e), van Verordening (EG) nr. 1234/2007 wordt ervan uitgegaan dat een producentenorganisatie die wordt erkend voor een product waarvoor technische hulpmiddelen beschikbaar moeten worden gesteld, haar verplichting nakomt wanneer zij zelf of via haar leden, dan wel via dochterondernemingen of door middel van uitbesteding, een adequaat niveau aan technische hulpmiddelen ter beschikking stelt.”

De P.O. moet over voldoende personeel en uitrusting beschikken om haar GMO- doelstellingen te kunnen verwezenlijken. De P.O. moet ook de infrastructuur (ter beschikking) hebben om op vraag van haar leden de productie op te halen, te sorteren en te verpakken.

De P.O. moet instaan voor het commercieel en budgettair beheer. Ook moet er voldoende transparantie zijn in de prijsvorming voor alle telers. Er moet ook een gecentraliseerde boekhouding en gecentraliseerd facturatiesysteem zijn.

Verordening (EU) nr. 543/2011 artikel 26 Hoofdactiviteit van de producentenorganisatie (zie p. 132)

Verordening (EU) nr. 543/2011 artikel 27

“Uitbesteding van een activiteit van een producentenorganisatie betekent dat de producentenorganisatie voor de uitvoering van de betrokken activiteit een commerciële regeling

⁷⁵ Deze bepaling is overeenkomstig van toepassing op transnationale producentenorganisaties (artikel 28).

treft met een andere entiteit, zoals één van haar leden of een dochteronderneming. De producentenorganisatie blijft evenwel verantwoordelijk voor de uitvoering van die activiteit en voor de algemene beheerscontrole en het toezicht op de voor de uitvoering van de activiteit getroffen commerciële regeling."

(Hoofd)activiteiten kunnen worden uitbesteed via een onderaannemings-overeenkomst. Belangrijk is dat de RvB hiervoor de randvoorwaarden democratisch moet vaststellen. De P.O. blijft uiteraard verantwoordelijk voor de uitvoering van de activiteit, de algemene beheerscontrole en toezicht op de commerciële overeenkomst en voor de uitvoering van de activiteit. Dit dient middels schriftelijke bewijsstukken en in de praktijk aantoonbaar te zijn.

Documenten die overgemaakt moeten worden aan de controlediensten:

- Ledenlijsten toestand per 1 januari (met hierin duidelijk herkenbaar actieve leden, niet actieve leden en gastveilers) moeten uiterlijk op 15 februari aan ALV overgemaakt worden.
- Eventuele wijzigingen van statuten en huishoudelijk reglement.

Documenten die ter beschikking moeten gesteld worden voor de controle:

- een map met schriftelijke verklaringen van elk lid m.b.t. uniek lidmaatschap;
- een register/ map met de individuele toelating aan leden- telers om direct aan de consument te verkopen (als deze de algemene toelating overtreffen). De algemene toelating (maximum 25% directe verkoop) kan de PO bijvoorbeeld communiceren per brochure/ ledenblad;
- Een overzicht van de leden- telers (incl. details over de betrokken producten) die zelf, of via een andere producentenorganisatie producten verkopen die vergeleken met het afzetvolume van hun producentenorganisatie slechts een marginaal aandeel van de omzet vertegenwoordigen;
- Een overzicht van de leden- telers (incl. details over de betrokken producten) die zelf, of via een andere producentorganisatie, producten afzetten die, gezien de kenmerken ervan, normaliter niet onder de handelsactiviteiten van de eigen producentenorganisatie vallen;
- Een register/ map van de gevoerde acties door de PO m.b.t. vastgestelde dubbele lidmaatschappen;
- Een map met de areaal- en productie-enquêtes;
- Een register/ map van de gevoerde acties door de PO m.b.t. het niet naleven van de leveringsplicht;
- Een map met verslagen van de raad van bestuur en verslagen van de algemene vergadering.
- Een map met de opzeggingen van lidmaatschap (ontslagaanvraag en administratieve afhandeling van het ontslag)

Tabel 5: Overzicht benodigde documenten

FIGURENLIJST

Figuur 1: Structuur van operationeel programma.....	8
Figuur 2: Structuur van operationeel programma.....	9
Figuur 3: Ontwerp operationeel programma	9
Figuur 4: Hiërarchie doelstellingen & indicatoren.....	40
Figuur 5: Parcours van een operationeel programma	109
Figuur 6: Taakverdeling advies - controle	110

TABELLENLIJST

Tabel 1: Checklist ontwerp operationele programma's	15
Tabel 2: Schema performantie-indicatoren.....	42
Tabel 3: Uitgangssituatie-indicatoren	44
Tabel 4: Subsidiabele groenbedekkers en minimum zaaidichtheid.....	95
Tabel 5: Overzicht benodigde documenten.....	127

